

4. ANTI-SZEGREGÁCIÓS TERV

4.1. Az anti-szegregációs terv célja és alapelvei

A város hosszabb távú stratégiájának meghatározása során kiemelten fontos feladat annak a vizsgálata, hogy **a város népességében megtalálhatóak-e olyan csoportok, amelyek az esélyegyenlőség szempontjaiból hátrányos helyzetben vannak, vagy veszélyeztetettnek tekinthetők.**

Az ilyen, bármely oknál fogva - társadalmilag, szociálisan, közösségi kapcsolatai alapján-leszakadó csoportok vizsgálata elsősorban földrajzi szempontok alapján történik meg, főképpen olyan területegységeket, városon belüli lehetséges szegregátumokat megvizsgálva, ahol a szegénységi, illetve a szociális problémákra utaló statisztikai adatok kiugróan magasak a város többi területéhez képest.

Az anti-szegregációs terv célja a telepszerűen, tömbszerűen szegregált lakókörnyezeti népesség társadalmi-gazdasági szempontú vizsgálata, a feltárt problémák alapján pedig cselekvési programok kidolgozása, amellyel ezek a gondok felszámolhatóak, vagy legalábbis csökkenthetőek lesznek.

Az egyes szegregátumok esetében megvizsgáljuk a terület demográfiai viszonyait, a szociális ellátórendszer szerepét, ehhez kapcsolódóan a foglalkoztatási helyzetét, az infrastruktúra és az elérhető közszolgáltatásokat, illetve igen hangsúlyosan az oktatási (képzettségbeli) szegregáció mértékét is.

Oroszlány Város Önkormányzata a helyi cigány kisebbség, valamint a szlovák és német (sváb) nemzetiségek helyzetének kezelését kiemelten fontosnak tartja.

Ezért az Önkormányzat határozott szándéka a veszélyeztetett és leszakadással fenyegetett településrészekben élők helyzetének célzott segítése, számukra a lehető legnagyobb támogatások és kedvezmények nyújtása, és a szegregált terület növekedésének visszaszorítása, illetve a veszélyeztetett kül-és belterületek fokozott figyelemmel kísérése, azok további szegregátummá válásának megakadályozása.

Az **anti-szegregációs terv**, a különböző fejlesztési koncepciók hiányosságait is igyekszik kiküszöbölni, azzal, hogy figyelembe veszi a területi differenciáltságot, melyre más (alapvetően mennyiségi, ellátottsági mutatók) statisztikai adatok nem is feltétlenül utalnak.

Ennek megfelelően szükséges foglalkozni a társadalmilag előregedő városrészek és a leromló lakótelepek, valamint a leromlott, szegregálódással veszélyeztetett külterületek (melyek a korábbi településszerkezeti-szabályozási tervekben - nyilvánvalóan a ténylegesen kialakult helyzetnek már meg nem felelő módon - egyszerűen, mint mezőgazdasági, életvitelszerű ott lakásra nem rendelt területek szerepeltek) létező szociális problémáinak kezelésével.

4.2. Az anti-szegregációs terv felépítése, módszertana

Az antiszegregációs terv két fő részre tagolódik: a helyzetelemzésre és stratégiai részre. Ez előbbiben kerül sor a város szegregált területeinek megjelölésére, lehatárolására és elemzésére, illetve a város egészét érintő szegregációt erősítő körülmények bemutatására.

A **helyzetelemzés fejezet** támaszkodik az Integrált Városfejlesztési Stratégiára és a Városrehabilitációs Kézikönyv által meghatározott mutatókra és helyzetelemzést segítő szempontokra. A szegregálódott és szegregálódással veszélyeztetett területek helyzetelemzését az IVS-ben a 3. fejezet, a városrészek helyzetelemzése tárgyalja. A helyzetelemzéséhez a Központi Statisztikai Hivatal 2001-es népszámlálási adatait, Oroszlány Város Önkormányzata által szolgáltatott aktuális adatokat, az Oroszlányi Cigány Kisebbségi Önkormányzat adatgyűjtéseit, illetve a helyszíni bejárások során tapasztaltakat és a saját egyéb adatgyűjtéseinket is feldolgoztuk.

Végső soron a KSH által korábban lehatárolt „veszélyeztetett területek” bejására több alkalommal is sor került, az elemzéseknél ezek során készült fényképeket a tanulmányban be is mutatjuk.

Azért, hogy a városról a lehető legpontosabb képet kapjuk természetesen számos, az önkormányzat által már korábban elfogadott koncepciót, programot, ágazati beszámolót használtuk fel.

A **stratégiai fejezetben** kerülnek meghatározásra a helyzetelemzésben feltárt problémák alapján a szegregációt csökkenteni hivatott intézkedések, javasolt programok.

4.3. A települési problémák háttere, célcsoportok

Oroszlány város jelenlegi szociális problémáinak háttere elsősorban a rendszerváltozás, illetve az azt követő időszakra eső gazdasági-társadalmi változásokban keresendő.

Különösen a fűtési célú szénellátási igény rohamos csökkenése miatt, az egyes kimerülő bányüzemek bezárása, a bányászati tevékenység ezen túli racionalizálása is - a további extenzív energetikai fejlesztések értelemszerű elmaradása mellett - mind oda vezetett, hogy az iparban, különösen a bányászatban foglalkoztatottak aránya nagymértékben visszaesett.

Az inaktív keresők arányának rohamos növekedése a foglalkoztatottak számának csökkenésével járt együtt.

Szerencsére a nyugdíjazás (és rokkant nyugdíjazás) 80-as - 90-es évekbeli, szociálisnak és liberálisnak minősíthető (a szénbányászat szerkezetátalakításának politikai dekrétuma szerinti) rendszere és gyakorlata lényegében megakadályozta az Oroszlányi Szénbányáknál (és jogutódjainál) az 1930-1940-es években születettek munka- és jövedelem nélkülivé válását.

Sajnos azonban, különösen az ő korosztályukat követő generáció, illetve jellemzően a könnyűiparban-szolgáltatásokban történt csődök, vagy létszám-racionalizálás során (*Kontakta, Duna Cipőgyár, Varroda, Kenyérgyár, Környei Mg-i. Kombinát, Termelő Szövetkezet, Generál, Labdagyártó Szövetkezet, Tűzép, Városgazdálkodási Vállalat, Autószervez*), illetve a „kiszervezett”, korábban a szénbányákhoz tartozó kiegészítő tevékenységet végző, végül megrendelés nélkül maradt és/vagy ellehetetlenül fuvarozói-, nyomdaipari-, számítástechnikai, bányászati stb. cégek alkalmazotti létszámának lemorzsolódásával, egyes teljesen újszülött, a szűkülő építési-szolgáltatási piacon megerősödni nem tudó építőipari társaság felszámolásával, de a városi intézményrendszer kapacitás-szűkülése miatt is összességében jelentős a 90-es években munkahelyüket veszített-, (nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban nem részesülő) aktív korú munkavállalók

száma (Ennek csúcsa 10 %-ot meghaladó munkanélküliség volt.). A munkanélküliség és a jövedelmi szint esése a helyi társadalom széles rétegeit hozta nehéz helyzetbe. A személyes vagyoni helyzet, szakmai végzettség és egyéni tehetség igen eltérő, de talán tipizálható egyéni alkalmazkodási munka- és jövedelemszerzési- stratégiák kialakulásával járt.

A kvalifikált szakmai végzettséggel rendelkező fiatalok (diplomások) jelentős részben („követve” az utánuk következő generációt, akik a diploma megszerzését követően már vissza sem jöttek Oroszlányba) más településeken kerestek munkát, majd el is költöztek.

A maradó diplomások, vagy a korábbi középvezetők egy része rövidebb-hosszabb időtartamon fenntartható működő-képességű, önálló vállalkozást (szállítási, mérnöki tevékenység, bútorgyártás, vendéglátóipar, kereskedelem, stb.) indított, kisebb számban az oroszlányi és a környékbeli ipari parkokban középvezetői alkalmazást talált.

Az alacsonyabb végzettséggel rendelkező, jó munkabírású férfiak és nők a legális és illegális foglalkoztatásban szerény, általában a létfenntartáshoz éppen elegendő jövedelmet elérték a városban, vagy környékén, esetleg külföldön.

Közöttük jelentős számban vannak azok, akik azóta sem tudtak visszalépni a legális alkalmazás világába, így veszélyeztetettek ellátás nélküliek, bár a megélhetésüket képesek biztosítani, ugyanakkor már a statisztikák sem tartják őket nyilván.

Ennél is rosszabb helyzetbe kerültek azok, akik egészségügyi okok miatt, vagy egyszerűen életkoruknál fogva nem tudtak semmilyen munkát találni, vagy az állami – önkormányzati segélyek (járadékok) jelentik megélhetésük forrását, esetleg bűnöző, fél bűnöző életmódot folytatnak.

Végül jelentős azoknak a száma is, akik a fenti életutak bármelyike mellett, kisebb-nagyobb válságidőszakok átélése után végül is elérték a viszonylagos jövedelmi stabilitást (biztos rendszeres jövedelmet) jelentő öregségi nyugdíjazásukat.

Fontosnak érezzük megemlíteni a munkanélküliséggel sújtott családokkal kapcsolatosan azt, hogy az ezekben felnövő gyermekek gyakrabban szocializációs nehézségekbe is ütköznek, ami tovább gyorsítja a családok leszakadást eredményező folyamatot, a kitörés reménye nélkül, több generációra is determináló hatással.

A jelenlegi gazdasági helyzet külön értékelésének mellőzésével is megállapítható az a tény, hogy a szegénység, munkanélküliség, létbizonytalanság egyre inkább rosszul hat az egyes emberekre, családokra és a kisközösségre.

Ezek a körülmények feltétlenül szükségessé teszik, hogy a város (önkormányzat) átfogó képpel rendelkezzen a probléma nagyságáról, az annak kezeléséhez rendelkezésére álló eszközökről és a lehetséges megoldási stratégiákról.

A fenti értékelés szerinti problémák jóval nagyobb mértékben érintették azokat a munkavállalókat (és családjukat), akik az alacsonyabb presztízsű foglalkoztatási csoportokban kaptak munkát.

Ezen túl is nyilvánvaló és egyértelmű, hogy **az átalakulás talán fő veszteseivé elsősorban az alacsony iskolai végzettségűek (8 általános, vagy még annyi sem), illetve a roma**

népesség vált, ugyanis legelőször és tartósan leginkább ők váltak érintetté a munkahelyek megszűnésének szenvedő alanyaivá.

Munkahelyük elvesztésével manapság ők alkotják annak a rétegnek egy számottevő részét, akik a mai napig terjedően nem tudtak újra munkához, így „rendes” jövedelemhez jutni, ami számos szociális – és ezzel együtt járó társadalmi (egészségügyi-, kriminalisztikai stb.) probléma forrását jelenti.

A szociális problémák egyes nagyobb összefüggő területrészekre különösen jellemzőek.

Oroszlányban különösen az **Óváros városrész** az, ahol a szociálisan hátrányos helyzetűek száma jelentősen meghaladja a város más részeire jellemző értékeket (Az egyes segélyezési formák aránya a városrész lakosságszámához viszonyítva a következő: **Oroszlány összesen: 11,7 %; Óváros: 24,84 %; Haraszt-hegy és Bányász krt. térsége: 2,79 %; Újváros: 8,87 %; Borbála telep: 4 %; Kecskédi úti ltp.: 15,94 %; Ófalu: 9,5 %; Iparterület: 1,2 %; Külterületek: 18,1 %).**

Ez a slumosodás, a földrajzi szegregálódás öngerjesztő folyamat is egyben, hiszen az ilyen problémákkal sújtott településrészekből elmenekülő, jellemzően módosabb, rendezettebb életvitelű- családok helyére, ismét szegényebb, ugyancsak szociális problémákkal küzdő lakosok költöznek be, ezzel is gyorsítva az érintett városrész leszakadásának folyamatát.

Oroszlány város éppen e folyamatok visszafordítása, e városrész és a további veszélyeztetett településrészek felzárkóztatása érdekében alkotja meg a tervét, remélve azt, hogy a terv elfogadását követően az önkormányzat által generált társadalmi összefogás képes lesz a lakosság egészének életminőségét tartósan érintő hátrányos folyamatok lassítására, megállítására, egy élhetőbb város kialakítására.

5. HELYZETELEMZÉS

5.1. A város szociális intézményrendszerének és ellátási formáinak bemutatása

5.1.1. Pénzbeli szociális ellátások

➤ Időskorúak járadéka

Az időskorúak járadéka a megélhetést biztosító jövedelemmel nem rendelkező időskorú személyek részére nyújtott támogatás. Támogatás annak jár, aki:

- a 62. életévét, illetőleg a reá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltötte, akinek saját és vele együtt lakó házastársa, élettársa jövedelme alapján számított egy főre jutó havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 80%-át,
- egyedülálló, 62. életévét, illetőleg a reá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltött, de 75 évesnél fiatalabb személy, akinek havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 95%-át,
- egyedülálló, 75. életévét betöltött személy, akinek havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 130%-át.

Megnevezés	2 004	2 005	2 006	2 007	2 008
Időskorúak járadéka (db)	2	1	1	1	1

2008. évben az egy főre jutó járadék összege 380 ezer Ft volt. Az időskorúak járadéka az önkormányzati költségvetést 10 %-ban terheli, a fennmaradó 90 %, a központi költségvetés által finanszírozott. Az elmúlt éveket tekintve látható, hogy 2004. évet kivéve kizárólag 1 személy kapta e támogatást. Valószínűsíthető, hogy az igények száma a jövőben is változatlan lesz, hiszen az elmúlt 10-15 évben a nyugdíjasok száma 11 %-ról 20 %-ra nőtt, de ezzel szemben az igénylők számában nem mutatkozott változás.

➤ Lakásfenntartási támogatás:

Lakásfenntartási támogatás az alábbi jogcímeken kapható:

- alanyi jogon:** alanyi jogon annak jár támogatás, aki adósságkezelési szolgáltatásban részesül. A támogatást az adósságkezelés időtartamára, de legalább 1 évre 90 %-os állami támogatással történik.
- normatív alapon:** normatív alapon annak jár támogatás, akinek az egy főre jutó havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 150 %-át, feltéve, hogy a lakásfenntartás elismert havi költsége a háztartás havi összjövedelmének 20 %-át meghaladja. Ez esetben az elismert havi költség a lakásnagyság és az egy négyzetméterre jutó elismert költség szorzata, mely 2009-ben 425 Ft). A támogatás összege a lakásfenntartás elismert havi költségének 30 %-a, ha a jogosult háztartásában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 50 %-át. Amennyiben ezt a mértéket meghaladó a jövedelem, akkor a lakásfenntartás elismert havi költségének és a támogatás mértékének a szorzata, de nem kevesebb, mint 2 500 Ft.

3. mérlegelés (méltányosság) alapján az önkormányzat helyi rendeletében meghatározottak szerint- **helyi lakásfenntartási támogatást biztosít.** Ezt a támogatást az **önkormányzat önálló ellátásként nyújtja.**

Méltányossági alapon a lakásfenntartási támogatás a szociálisan rászorult személyeknek, családoknak az általuk **lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásai viseléséhez nyújtott hozzájárulás.**

Lakásfenntartási támogatás esetében a háztartásban az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 200 %-át.

A lakásfenntartási támogatásra való jogosultság esetében a havi lakásfenntartás költségének a háztartás havi összjövedelméhez viszonyított legkisebb aránya: a jövedelem minimum 30 %-a.

A lakásfenntartással kapcsolatos költségek közül az alábbiakat kell számításba venni: lakbér, vagy albérleti díj számlával igazolt összege, lakáscélú pénzügyi kölcsön törlesztő részlete, távhő szolgáltatási díj számlával igazolt összege, közös költség számlával igazolt összege, szemétszállítás díja, villanyáram számlával igazolt összege, víz- és csatornahasználati díjat, gázfogyasztás és tüzelőanyag számlával igazolt összege.

A támogatás egy hónapra jutó összege **2 500 Ft.** (A helyi lakásfenntartási támogatás tárgyévra kerül megállapításra).

Megnevezés	2 004	2 005	2 006	2 007	2 008
Lakásfenntartási támogatás (db)	249	298	288	287	303

Látható tehát, hogy a lakásfenntartási támogatásban részesülők száma évről-évre növekszik. Ennek okai a közüzemi díjak emelkedése, a jövedelmek reálértékének stagnálása, esetenként csökkenése, a lakosság folyamatos elszegényedése.

Év	Lakásfenntartási támogatás (eFt)		
	Önkormányzati támogatás	Állami támogatás	Összesen
2004	1 944	3 316	5 260
2005	3 148	8 873	12 021
2006	3 354	9 955	13 309
2007	3 076	8 552	11 628
2008	3 137	8 079	11 216

Az alanyi és normatív jogon járó lakásfenntartási támogatást az állam is támogatja, szemben a méltányos alapon adott támogatással. Az önkormányzat lakásfenntartási támogatásra kifizetett összege 2008 évben a 2004. évhez képest 62 %-al nőtt meg. A legfrissebb 2009. októberi adatszolgáltatás, mely a segélyezettek darabszámát adta meg, tovább mélyíti a problémát, hiszen a 2008. évi 303 db szám, 2009-ben 34%-al tovább nőtt, így mára 462-en kapnak lakásfenntartási támogatást.

A Lakásfenntartási támogatást kaptak 42 %-a az Óvárosban, 40 %-uk az Újvárosban él. Nem elhanyagolható az sem, hogy a **Külterület** lakosságának **3 %-a** is részesül lakásfenntartási támogatásban, hiszen a méltányossági alapon járó támogatás nem tesz különbséget lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség között. A 3 %-os mérték ez esetben azt jelenti, hogy **minden tizedik** ember kap támogatást. Látható tehát, hogy az

Önkormányzat minden segítséget igyekszik megadni a részükre, hozzásegítve ezzel is őket az integrálódáshoz.

➤ **Ápolási díj:**

Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás.

Méltányosságból ápolási díj állapítható meg annak a hozzátartozónak (Ptk. 685. § b pont), aki 18. életévét betöltötte, tartósan beteg személy gondozását végzi, feltéve, hogy a kérelmező munkaviszonyát ápolási kötelezettségének teljesítése miatt szüntette meg, szünetelteti, illetve az ápolás miatt munkaviszonyt létesíteni nem tud, és az elvégzett környezettanulmány tapasztalatai az ápolási díj megállapítását indokolják. További feltétel, hogy a beteg ellátását más hozzátartozó keresetvesztés nélkül nem tudja biztosítani és az ápolást végző/családjában az egy főre jutó havi jövedelem az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 150 %-át nem haladja meg.

A méltányosságból folyósított ápolási díj összege a mindenkori öregségi nyugdíj legkisebb összegével egyenlő.

Kivételes méltánylást érdemlő esetben az Egészségügyi és Szociális Bizottság, ápolási díjat állapíthat meg annak a kérelmezőnek is, aki az ápolttal közös háztartásban él, és akinek családjában az egy főre jutó jövedelem az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 150 %-át legfeljebb 20%-kal meghaladja.

Megnevezés	2 004	2 005	2 006	2 007	2 008
Ápolási díj (átlagos száma) db	49	47	45	46	49

Év	Ápolási díj (eFt)		
	Önkormányzati támogatás	Állami támogatás	Összesen
2004	4 919	8 418	13 337
2005	4 627	9 270	13 897
2006	4 504	11 500	16 004
2007	4 549	11 592	16 141
2008	4 516	13 348	17 864

Ez a fajta anyagi hozzájárulás az eltelt évekhez képest nem változott jelentősen, sőt 2009. évben is, az ápolási díjat kapottak száma 49 (csakúgy, mint 2004-ben s 2008-ban). Mint az a táblázatból is látható, ehhez is hozzájárul a központi költségvetés.

Az ápolási díjat kapók városrész szerinti megoszlása: 41 %-a az Óvárosi városrészben, 24 %-a az Újvárosi városrészben, 14 %-a az Ófalu városrészben, 10 %-a Borbála lakótelepen, 6 %- a Kecskédi lakótelepen, 4 %-a a Haraszt-hegy és Bányász körút térségében található.

➤ **Átmeneti segély:**

A létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint időszakosan, vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére átmeneti segélyt nyújt az önkormányzat.

Átmeneti segélyben részesíthető az, akinek az egy főre számított havi jövedelme nem haladja meg a mindenkori öregségi nyugdíj legkisebb összegének 150 %-át, egyedülálló esetén annak 200 %-át. Átmeneti segélyben egy naptári évben, egy háztartás hat alkalommal, közös háztartásban élők esetében egyszerre csak egy személy részesülhet.

Átmeneti támogatás nyújtható annak a személynek is, akinek jövedelme a meghatározott jövedelemhatárt, vagy a meghatározott hat alkalmat meghaladja ugyan, de előre nem tervezhető indokolt többletkiadásai következtében, (különösen betegség, baleset, elemi kár miatt) létfenntartása veszélyeztetett.

Megnevezés	2 004	2 005	2 006	2 007	2 008
Átmeneti segély (db)	715	457	402	512	431

Megnevezés	2 004	2 005	2 006	2 007	2 008
Átmeneti segély (eFt)	9 335	4 892	4 404	4 732	5 177

A 2009. októberi nyilvántartások alapján, további 19,7 %-os növekedés figyelhető meg, melyet egyértelműen munkahelyek elvesztése okoz (gazdasági válság), így a segélyezettek köre 537 db-ra nőtt meg.

Az átmeneti segélyben részesülők városrész szerinti megoszlása: 43 %-a az Óvárosi városrészben, 40 %-a az Újvárosi városrészben, 5 %-a a Kecskédi lakótelepen, 5 %-a Külterületen, 4 %-a az Ófalu városrészben, 3 %-a Borbála lakótelepen, 2 %-a a Haraszt-hegy és Bányász körút térségében található.

A támogatás 100 %-ban önkormányzati.

➤ Temetési segély:

Temetési segély állapítható meg annak, aki a meghalt személy eltemettetéséről gondoskodott, annak ellenére, hogy arra nem volt köteles, vagy tartásra köteles hozzátartozó volt ugyan, de a temetési költségek viselése a saját, illetve családja létfenntartását veszélyezteti. Az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a mindenkori öregségi nyugdíj legkisebb összegének 200 %-át, egyedül élő esetében annak 300 %-át.

Megnevezés	2 004	2 005	2 006	2 007	2 008
Temetési segély (db)	120	118	79	101	71

Megnevezés	2 004	2 005	2 006	2 007	2 008
Temetési segély (eFt)	2 389	2 178	1 290	2 170	1 759

Látható, hogy 2004 évhez képest ugyan csökkent a segélyt igénybe vevők száma, de ez nem egyenesen arányos azzal, hogy kevesebb lenne a rászorulóknak száma, csupán az lehet a csökkenés oka, hogy a segély összege a temetési költség kis hányadát teszi ki, így többen be sem adják igénylésüket. 2009 októberéig 55-en vették igénybe ezt a fajta segélyezési formát. Sajnos a temetés költségei évről-évre emelkednek, így a jövőben ismét bővíthet az igénylők köre. A támogatás 100 %-ban önkormányzati saját forrásból fedezett.

A temetési segélyben részesülők városrész szerinti megoszlása: 45 %-a az Óvárosi városrészben, 36 %-a az Újvárosi városrészben, 7 %-a Borbála lakótelepen, 4 %-a a Kecskédi lakótelepen, 4 %-a az Ófalu városrészben, 4 %-a a Haraszt-hegy és Bányász körút térségében található.

➤ **Rendszeres szociális segély**

Rendszeres szociális segélyt, csak az 55 év feletti, illetve egészségkárosult, munkaképtelen személyek kaphatnak. Gyermeket egyedül nevelő szülő csak akkor részesülhet juttatásban, ha 14 évesnél fiatalabb gyermekük a településen nem részesülhet megfelelő ellátásban, pl. nem járhat óvodába, napközibe.

A rendszeres szociális segély megállapításának feltétele, hogy a segélyezett vállalja a beilleszkedését segítő programban való részvételt, melyek a következők:

- egyéni képességet fejlesztő program,
- életmódot formáló foglalkozás,
- munkavégzésre történő felkészítő program.

Rendszeres szociális segélyre egy családban egyidejűleg csak egy személy jogosult. A segélyre jogosultak **kötelesek együttműködni a Szociális Szolgálattal**, illetve kötelesek az önkormányzat által szervezett **közcélú munkát 30 munkanapon át végezni**.

Megnevezés	2 004	2 005	2 006	2 007	2 008
Rendszeres szociális segély (db)	120	138	128	129	130

Év	Rendszeres szociális segély (eFt)		
	Önkormányzati támogatás	Állami támogatás	Összesen
2004	2 115	16 652	18 767
2005	2 632	22 355	24 987
2006	2 764	23 492	26 256
2007	3 522	32 403	35 925
2008	3 519	31 412	34 931

2009 októberéig 2008 évhez képest 20 %-kal nőtt meg a rendszeres szociális segélyt igénybe vevők köre, így számuk 153-ra nőtt.

A szociális segély megoszlása 2009 januárjától a következő: 10 % önkormányzati támogatás, 90 % központi költségvetés.

A rendszeres szociális támogatásban részesülők városrész szerinti megoszlása: 52 %-a az Óvárosi városrészben, 27 %-a az Újvárosi városrészben, 8 %-a Külterületen, 5 %-a az Ófalu városrészben, 4 %-a a Kecskédi lakótelepen, 2 %-a a Borbála lakótelepen, 2 %-a a Haraszt-hegy és Bányász körút térségében, 1 %-a az Iparterületeken (Felső telep és környéke) található.

➤ Aktív korúak támogatása- Rendelkezésre állási támogatás (RÁT)

Azok a személyek, akik nem kapnak rendszeres szociális segélyt, azok rendelkezésre állási támogatást kapnak, vagy közfoglalkoztatásban munkalehetőséget.

A közmunkáért fizetést (munkabér) jár, mely nem lehet kevesebb a minimálbérnél (2009 évben 71 500 Ft, 2010. január 1-től 73 500 Ft). A közfoglalkoztatási lehetőséget az önkormányzat biztosítja, az éves közfoglalkoztatási terv alapján.

Azok a 35 év alattiak, akik nem végezték el az általános iskolát, nem közfoglalkoztatásra, hanem képzésre kötelezettek. **A szociális ellátás folyósításának feltételévé válik az alapfokú iskolai végzettség megszerzése** (ez rendkívül pozitív változtatás). Ennek gyakorlati megvalósítása most is zajlik a Benedek Elek Iskolában, ahol a 21 fős tanulócsoporthoz nagy része ilyen alapon vesz részt az oktatásban. A tanulmányi idő alatt az érintettek RÁT-ot kapnak, melynek összeg az öregségi nyugdíjminimummal megegyező. RÁT 80 %-át a központi költségvetés finanszírozza, így az önkormányzati költségvetést csak 20 %-ban terheli. Azok, akiknek megvan az alapfokú végzettsége, de nem kap közmunkát, annak is ugyanilyen mértékű támogatás jár.

Ez a támogatási forma 2009. január 1-től került alkalmazásra, 2009 októberéig 177 fő kapott ilyen támogatást. A támogatottak közül magas azok száma, akik valamilyen fogyatékossgal rendelkeznek, illetve akik munkába integrálása akadályokba ütközik.

Oroszlányban 2009. évben 263 fő fogyatékos embert tartottak nyilván.

Az önkormányzat által szervezett közfoglalkoztatást főleg a REMONDIS Oroszlány Zrt. szervezi, ezen kívül kis számban alkalmaznak még alacsonyán képzett munkaerőt egyes városi intézmények, illetve az OCKÖ.

A REMONDIS Oroszlány Zrt., mint helyi kommunális szolgáltató. 2009. évben főállásban 12 munkavállalót foglalkoztatott (mind roma származású), illetve együttműködési megállapodás keretén belül idényjelleggel további évi 30-35 főt alkalmazott átlagban. 2009. évben az OCKÖ 1 főt alkalmazott három hónapra a Munkaügyi Kirendeltség közhasznú foglalkoztatása keretében.

A közhasznú foglalkoztatásba bevontak körét, nagyban meghatározza a munkaügyi központ erre a célra felhasználható forrása, hiszen a költségek 90 %-át a kirendeltség, 10 %-át az önkormányzat biztosítja.

2009. évben sajnos tapasztalható volt a közhasznú foglalkoztatottak számának csökkenése az előző évekhez képest, a szűkösebb anyagi források miatt.

Az aktív korúak támogatásában részesülők városrész szerinti megoszlása: 52 %-a az Óvárosi városrészben, 27 %-a az Újvárosi városrészben, 6 %-a a Kecskédi lakótelepen, 3 %-a az Ófalu városrészben, 4 %-a Borbála lakótelepen, 1 %-a a Haraszt-hegy és Bányász körút térségében, 1 %-a a Felső-telepen (iparterület), 6 %-a egyéb külterületen található.

➤ Adósságcsökkentési támogatás

Az adósságcsökkentési támogatás a megelőző évtizedben történt szerény eredményű eseti alkalmazást követően 2004. évtől újra alkalmazott ellátási forma. Az adósságkezelési

szolgáltatás a szociálisan rászorult személyek részére nyújtott, lakhatást segítő ellátás, mely a város szociális helyzetét igen jól ábrázoló mutató. Rendkívül fontos, hogy az olyan eladósodott szociálisan rászoruló családok számára nyújt segítséget, akik képesek és-támogatással- képesek tartozásuk rendezésére, vállalják az adósságkezelési tanácsadóval történő együttműködést, az adósságkezelési együttműködési és adósságkezelési támogatási megállapodásban foglaltak betartását, a lakhatással kapcsolatos adósságuk rendezését, valamint az adósságkezelési szolgáltatással kapcsolatos jogszabályokban előírt kötelezettségek betartását.

Az önkormányzat az adósságcsökkentési támogatással az alábbi adósság fajtákat kezeli:

- lakhatási költségek körébe tartozó közüzemi díjtartozások: távhő-szolgáltatási-díj, vezetékes gáz, áram-díj, víz- és csatornahasználati díj,
- közös költség hátralék,
- lakbérhátralék,
- hitelintézettel kötött lakáscélú kölcsönszerződésből fennálló hátralék.

Adósságkezelési szolgáltatásra szociálisan rászorult személynek az tekinthető, akinek háztartásában az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 200 %-át, egyedül élő esetén annak 250 %-át. Az adósságcsökkentési támogatás mértéke nem haladhatja meg az adósság 75 %-át, és összege legfeljebb kettőszázezer forint lehet. Az adósságkezelési szolgáltatásba bevonható adósság felső határa 2010. január 1-től 400 000 Ft.

Megnevezés	2 004	2 005	2 006	2 007	2 008
Adósságcsökkentési és lakásfenntartási támogatás (db)	17	57	51	43	19

Év	Adósságcsökkentési támogatás (eFt)		
	Önkormányzati támogatás	Állami támogatás	Összesen
2004	62	544	606
2005	341	3 983	4 324
2006	587	5 131	5 718
2007	277	2 511	2 788
2008	417	2 791	3 208

Az adósságcsökkentési támogatáshoz is hozzájárul a központi költségvetés

Sajnos egyre több azon személyek száma, akik nem képesek tartozásaik rendezésére. Az adósságkezelési támogatást igénybe vevők részt vesznek egy adósságkezelési tanácsadón is, ami azt a célt szolgálja, hogy a saját egyéni problémáik megoldását követően, képessé váljanak arra, hogy saját erőből, tartozásmentesen fizetni tudják a számláikat. Ezt a fajta munkát a Szociális Szolgálat végzi, rendkívül eredményesen. A legfrissebb, 2009. októberi nyilvántartások szerint az igénylők köre 25 főre nőtt. (13,15% növekedés). Sajnos sokan azért nem igénylik e támogatást, mert eleve nem képesek annak előfeltételeit teljesíteni.

Az adósságkezelési támogatást kapók városrész szerinti megoszlása: 52 %-a az Óvárosi városrészben, 32 %-a az Újvárosi városrészben, 8 %-a a Kecskédi lakótelepen, 4 %-a az Ófalu városrészben, 4 %-a Borbála lakótelepen található.

➤ Lakbértámogatás

Az önkormányzat a 22/2007. (XI.14.) ÖK. rendeletével kialakította a lakbértámogatás feltételeit és módját, a tulajdonában álló, szociális helyzet alapján, szolgálati jelleggel, vagy átmeneti lakásként bérebe adott lakásban lakó bérlőnek, az önkormányzat tulajdonában álló, szociális helyzet alapján bérebe adott lakásban lakó volt bérlőnek (jelenlegi lakáshasználónak) juttatandó támogatás formájában.

Lakáshasználó esetében a lakbértámogatás megállapításának további feltétele az, hogy nincs lakbér, vagy lakáshasználati díj hátraléka, kivéve, ha annak megfizetésére adósságkezelési szolgáltatásban vesz részt, vagy a hátralékát a bérbeadóval kötött megállapodás alapján, illetőleg fizetésletiltás útján törleszti.

A lakbértámogatás mértéke:

- bérlő esetében a lakbér 50%-a,
- lakáshasználó esetében a lakásra megállapítható lakbér összegének 50%-a.

A lakbértámogatás 2007. január 1-től került bevezetésre, teljes mértékben **önként vállalt támogatásként**.

Megnevezés	2 004	2 005	2 006	2 007	2 008
Lakbértámogatás (db)	-	-	-	119	99

Megnevezés	2 004	2 005	2 006	2 007	2 008
Lakbértámogatás (eFt)	0	0	0	10 903	8 500

2009. évben 61-en igényelték a támogatást. Az igénylők számának csökkenése az 51/2006 (VI.27.) Kt. határozat végrehajtásának eredménye, hiszen az önkormányzat ekkor döntött a bérlakás-rendszerének átalakításáról, mely a szociális bérlakások számának erőteljes csökkentését vonta maga után.

A lakbértámogatást kapók városrész szerinti megoszlása: 84 %-a az Óvárosi városrészben (ezen a részen koncentrálódik a város szociális bérlakás állománya), 15 %-a az Újvárosi városrészben, 1 %-a a Kecskédi lakótelepen található.

2010. január 1-től hatályba lépett a nem önkormányzati és állami tulajdonban lévő bérlémenyekben főbérlőkként bejelentkezők lakbértámogatása is. A támogatás mértéke ez esetben a számlával igazolt lakbér 50 %-a lehet.

5.1.2. Természetben nyújtott szociális ellátások

➤ Köztemetés:

A haláleset helye szerint illetékes települési önkormányzat polgármestere önkormányzati hatáskörben - a halálesetről való tudomásszerzést követő huszonkét munkanapon belül - gondoskodik az elhunyt személy közköltségen történő eltemettetéséről, ha:

- nincs, vagy nem lelhető fel az eltemettetésre köteles személy

- vagy az eltemettetésre köteles személy:
- egyedül élő és havi jövedelme az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 150 %-át nem éri el,
- családjában az egy főre jutó havi jövedelem az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegét nem éri el,
- az elhunyt személy gyermeke, akinek eltartásáról az elhunyt bizonyíthatóan nem gondoskodott és az elhunytak hagyaték alá vonható vagyona nincs.

Az eltemettetésre köteles személy különös méltánylást érdemlő körülmények fennállása esetén részben, vagy egészben mentesíthető a köztemetés költségének megtérítése alól, ha a kötelezett egyedül élő és havi jövedelme az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 200 %-át nem éri el, vagy családjában az egy főre jutó havi jövedelem az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 150 %-át nem éri el. Ebben az esetben a csökkentés mértéke nem haladhatja meg a fizetési kötelezettség 60 %-át. A fennmaradó részösszegre részletfizetés engedélyezhető, melynek időtartama nem haladhatja meg a 6 hónapot.

Megnevezés	2 004	2 005	2 006	2 007	2 008
Köztemetés (db)	7	11	11	15	14

Megnevezés	2 004	2 005	2 006	2 007	2 008
Köztemetés (eFt)	770	1 196	1 190	1 665	1 638

Látható, hogy 2004. évtől folyamatosan emelkedett a köztemetést igénybe vevők köre, és valószínűsíthető a további növekedés is.

➤ **Közgyógyellátás:**

A közgyógyellátás szociálisan rászorult személyek részére, az egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához kapcsolódó kiadásainak csökkentése érdekében biztosított hozzájárulás.

Közgyógyellátás jogcímei:

- alanyi jogcímen járó,
- normatív alapon járó,
- méltányossági alapon járó közgyógyellátás.

Méltányosságból közgyógyellátás állapítható meg annak a személynek

- akinek a családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a mindenkori öregségi nyugdíj legkisebb összegének 160%-át és a havi rendszeres gyógyító ellátás költségének mértéke eléri az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének **18%-át**,
- **vagy** egyedül élő esetben, a havi jövedelem nem haladja meg a mindenkori öregségi nyugdíj legkisebb összegének 210%-át, és a havi rendszeres gyógyító ellátás költségének mértéke eléri az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének **18%-át**.

Közgyógyellátásban tehát nyilvánvalóan az részesülhet, aki szociálisan rászorult és gyógyszerköltsége olyan magas, hogy azt létfenntartása veszélyeztetése nélkül nem képes viselni.

Megnevezés	2 004	2 005	2 006	2 007	2 008
Alanyi jogcímen jogosult közgyógyellátás (db)	280	731	732	507	310
Méltányossági alapon járó közgyógyellátás (db)	172	146	112	47	87
Normatív alapon járó közgyógyellátás (db)	159	159	91	88	43

Megnevezés	2 004	2 005	2 006	2 007	2 008
Közgyógyellátás- társadalombiztosítónak befizetett összeg (eFt)	2 812	2 530	3 027	1 833	1 079

A méltányosságból megállapított igazolvány esetén, az önkormányzat térítést fizet a Megyei Egészségbiztosítási Pénztár részére, melynek összege az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 75 %-a.

Az alanyi jogon és normatív alapon járó közgyógyellátást, teljes mértékben az állam a központi költségvetésből finanszírozza.

➤ Gyógyszertámogatás

Gyógyszertámogatást azok kaphatnak, akiknek egészségügyi állapota olyan mértékben romlott, hogy annak helyreállítása az anyagi lehetőségeiket meghaladja, illetve akiknek a problémája a közgyógyellátás kereteibe nem illeszthető bele.

A támogatás 1 000 forintig a gyógyszerköltség 100 %-a, 1 000 forintot meghaladó gyógyszerköltség esetén 1 000 Ft + az 1 000 Ft feletti rész 50 %-a, de legfeljebb 5 000 Ft.

➤ Rendszeres szociális segély természetbeni folyósítása

A rendszeres szociális segély természetbeni szociális ellátás formájában is nyújtható gyermekintézmények térítési díjának kifizetésére, ha: a családban a Gyvt. 68. §-a szerint védelembe vett gyermek(ek) él(nek).

Az ellátás mértéke védelembe vett gyermekenként a rendszeres szociális segély összegének legfeljebb 15%-a, maximum a rendszeres szociális segély összegének 50%-a lehet.

Természetbeni óvodáztatási támogatás: Az első alkalommal folyósításra kerülő óvodáztatási támogatást természetben kell nyújtani, ha: a gyermek a jogosultság időpontjában védelembe vétel alatt áll, a gyermek tartózkodási helye a jogosultság időpontjában a Családok Átmeneti Otthona.

5.1.3. Az 1993. évi III. törvényben szabályozottakon kívüli ellátások

➤ Mozgáskorlátozottak közlekedési támogatása

A 164/1995. (XII.27.) Kormányrendelet biztosítja a súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési támogatását. A támogatás annak jár, aki súlyosan mozgáskorlátozottnak minősül (3. életévét betöltött, a közlekedési támogatás esetén 1 évet betöltött) és az egy

főre jutó, tárgyévet megelőző évi havi átlag nettó jövedelme a tárgyév január 1-jén az öregségi nyugdíjminimum 2,5-szeresét nem haladja meg.

A közlekedési támogatás a súlyos mozgáskorlátozott személy közlekedési többletköltségeinek részleges támogatása. A közlekedési támogatás összege a meghatározott szorzószám és a közlekedési támogatás alapösszegének (a továbbiakban: alapösszeg) a szorzata.

A közlekedési támogatás alapösszege évi 7000 Ft.

Az alkalmazható szorzószámok mértéke:

- a) ha a súlyos mozgáskorlátozott személy 1-62 éves korú, és
 - aa) tanulói jogviszonyban vagy munkaviszonyban áll: 3,5,
 - ab) ha az aa) pontban foglalt feltételek egyikének sem felel meg: 1,
 - b) ha a súlyos mozgáskorlátozott személy a 62. életévét betöltötte: 1.

A támogatást 2009. évben 63-an vették igénybe. A támogatást teljes mértékben az állam finanszírozza, a támogatás iránti igényt a területileg illetékes önkormányzatokhoz kell benyújtani.

5.1.4. Az 1997. évi XXXI. törvényben szabályozott ellátások (a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról)

5.1.4.1. Gyermekekhez kapcsolódó pénzbeli ellátások

➤ Rendszeres gyermekvédelmi támogatás

A gyermeket rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesítik, ha a gyermeket gondozó családban, az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegét, és a családban történő nevelkedés nem áll a gyermek érdekével ellentétben, feltéve, hogy a települési önkormányzat rendelete alapján elrendelt vagyoni helyzet vizsgálata során az egy főre jutó vagyon értéke nem haladja meg:

- a) külön-külön számított értéke az 502 500 Ft-ot,
- b) együtt számított értéke az 1 507 500 Ft-ot.

Vagyon alatt, a hasznosítható ingatlant, járművet, gépi meghajtású termelő-és munkaeszközt kell érteni, amelynek hasznosítása nem veszélyezteti a vagyonnal rendelkező család megélhetésének feltételeit.

A támogatás gyermekenként 5 434 Ft.

Megnevezés	2 004	2 005	2 006	2 007	2 008
Rendszeres gyermekvédelmi támogatás (db)	832	856	27	7	8

Megnevezés	2 004	2 005	2 006	2 007	2 008
Rendszeres gyermekvédelmi támogatás (eFt)	6 000	5 600	126	0	0

A táblázatból is látható, hogy 2006. évben történtek változások, hiszen 2006. január 1-től új jogosultságot nem lehetett megállapítani, mert az beépült a családi pótlékba.

➤ **Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény**

A rendszeres gyermekvédelmi támogatás nem csak pénzbeli ellátás volt, hanem egyéb ellátások igénybevételére is feljogosított. A támogatás megszűnése indokolta a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény bevezetését, mely a pénzbeli támogatás helyett természetbenivé alakult át.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja, annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult:

- a gyermekétkeztetés normatív kedvezményének,
- pénzbeli támogatásnak (július, november hónapokban),
- az ingyenes tankönyv és,
- egyéb kedvezményeknek az igénybevételére.

A kedvezmény azon gyerekeknek jár, akinek a családjában az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 140 %-át, feltéve ha:

- a gyermeket egyedülálló szülő (más törvényes képviselő) gondozza, vagy
- a gyermek tartósan beteg, súlyosan fogyatékos, vagy
- a nagykorúvá vált gyermek esetén, ameddig közoktatási intézményben nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytat, de legfeljebb 23. életévének betöltéséig, vagy felsőfokú intézmény nappali tagozatán tanul, legfeljebb 25. életévének betöltéséig.

A fentiekbe nem tartozó esetekben, annak a gyerekeknek, akinek a családjában az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 30 %-át, feltéve, hogy a vagyoni helyzet vizsgálata során az egy főre jutó vagyon értéke nem haladja meg külön-külön számítva az öregségi nyugdíj legkisebb összegének húszszorosát, együtt számítva annak hetvenszeresét.

Megnevezés	2 004	2 005	2 006	2 007	2 008
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény (db)	-	-	486	492	524

2009 októberéig a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesültek száma 306 fő. Ez 2007-ről 2008-ra 6,5 %-os növekedés 2009-re pedig 41,6 %-os visszaesés. A csökkenésben közrejátszhat, hogy a nem pénzbeli támogatási formát kevesebben igénylik.

Ennél a támogatási formánál is megfigyelhető, hogy az önkormányzat vállalt önkéntes támogatási részt, hiszen a helyi rendeletét enyhítette és így az ingyenességet kiterjesztette a 7-8. évfolyamon, nappali rendszerű iskolai oktatásban résztvevő tanulókra is, így ők is kapnak kedvezményt (napközi, menza). Ezt leszámítva 100 %-ban államilag finanszírozott támogatás.

Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás annak adható, aki a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek gyámja, ha a gyermektartásra köteles, vagy

nyugellátásban, vagy baleseti nyugellátásban, vagy nyugdíjszerű rendszeres szociális pénzellátásban, vagy idősök járadékában részesül.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők szerinti megoszlása: 43 %-a az Óvárosi városrészben, 35 %-a az Újvárosi városrészben, 8 %-a a Külterületen, 4 %-a a Kecskédi lakótelepen, 4 %-a az Ófalu városrészben, 5 %-a Borbála lakótelepen, 1 %-a a Haraszt-hegy és Bányász körút térségében található.

➤ **Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás:**

A gyermeket gondozó család időszakos létfenntartási gondja esetén, vagy a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzet esetén gyermekenként legkevesebb 1.500,- Ft rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesíthető.

Megnevezés	2 004	2 005	2 006	2 007	2 008
Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás (db)	503	519	445	360	314

Megnevezés	2 004	2 005	2 006	2 007	2 008
Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás (eFt)	5 114	4 729	5 507	5 502	6 220

2009 októberéig 359 fő részesült a támogatásban, így itt is egyértelműen látszik a növekedés (14,3 %), mely a munkahelyek elvesztéséhez vezethető vissza.

Ennek megfelelően nőtt azon családok száma, akik a nagy összegű kifizetetlen közüzemi tartozásaik rendezéséhez kértek rendkívüli támogatást. Ezekben az esetekben magasabb összeg került megállapításra, amit közvetlenül a szolgáltatókhoz utal az önkormányzat.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők városrész szerinti megoszlása: 43 %-a az Újvárosi városrészben, 36 %-a az Óvárosi városrészben, 7 %-a a Külterületen, 5 %-a a Kecskédi lakótelepen, 4 %-a az Ófalu városrészben, 3 %-a Borbála lakótelepen, 1 %-a a Haraszt-hegy és Bányász körút térségében található.

5.1.5. Egyéb támogatások

➤ **Tehetséges, szociálisan rászoruló tanulók továbbtanulási támogatása:**

Arany János tehetséggondozó programban tanulók támogatása: Továbbtanulási támogatásban részesíthető az az Oroszlányban lakóhellyel rendelkező tanuló, aki középiskolai tanulmányait az Oktatási Minisztérium által beindított Arany János tehetséggondozó program keretei között folytatja, és a tanuló családjában az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a kétszeresét.

A támogatás mértéke a tanulmányok folytatásának idejére, tanévenként 10 hónapon keresztül 5.000,- Ft/hó.

Oroszlányi középiskolákban tanulók támogatása: Továbbtanulási támogatásban részesíthető az az Oroszlányban lakóhellyel rendelkező tanuló, aki az oroszlányi Eötvös Loránd Műszaki Középiskola, vagy az oroszlányi Lengyel József Gimnázium és Szakközépiskola nappali tagozatos hallgatója, és megfelel az alábbi együttes feltételeknek.

A tanuló családjában az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a kétszeresét, a tanuló év végi tanulmányi eredménye legalább a Lengyel József Gimnázium tanulói esetében: 4,0, a Műszaki Középiskola tanulói esetében: 3,5, a Műszaki Középiskola szakiskolai tanulói esetében: 3,0.

A támogatás mértéke a tanulmányok idejére tanévenként 10 hónapon, a 9. évfolyamos tanulók esetében 5 hónapon keresztül 8 000 Ft/hó.

Ezen támogatások 2003. évben kerültek bevezetésre.

Művészeti tanulmányokban különlegesen tehetséges tanulók támogatása:

Támogatásban részesíthető az az Oroszlányban lakóhellyel rendelkező általános iskolás, vagy középiskolás tanuló, aki valamelyik művészeti felsőfokú intézmény tagozatára felvételt nyert, és a tanuló családjában az egy főre jutó jövedelem összege nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének négyszeresét.

A támogatás mértéke a tanulmányok folytatásának idejére tanévenként 10 hónapon keresztül 15 000 Ft/hó.

Megnevezés	2 004	2 005	2 006	2 007	2 008
Tehetséges, szociálisan rászoruló gyerekek támogatása (db)	61	62	39	53	45

Megnevezés	2 004	2 005	2 006	2 007	2 008
Tehetséges, szociálisan rászoruló gyerekek támogatása (eFt)	3 745	4 055	1 660	2 945	2 135

Az önkormányzat saját költségvetése terhére támogatja a fiatal rászorulókat.

➤ **Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati pályázat**

Ez az ösztöndíjrendszer 2000-től került bevezetésre, mely egy pénzbeli szociális jutatás, amit azok a települési önkormányzatok kapnak, akik csatlakoznak az adott évi Bursa Hungarica fordulóhoz. A legjobban rászoruló, hátrányos szociális helyzetű hallgatóknak jár, akik az adott önkormányzat területén állandó lakhellyel rendelkeznek.

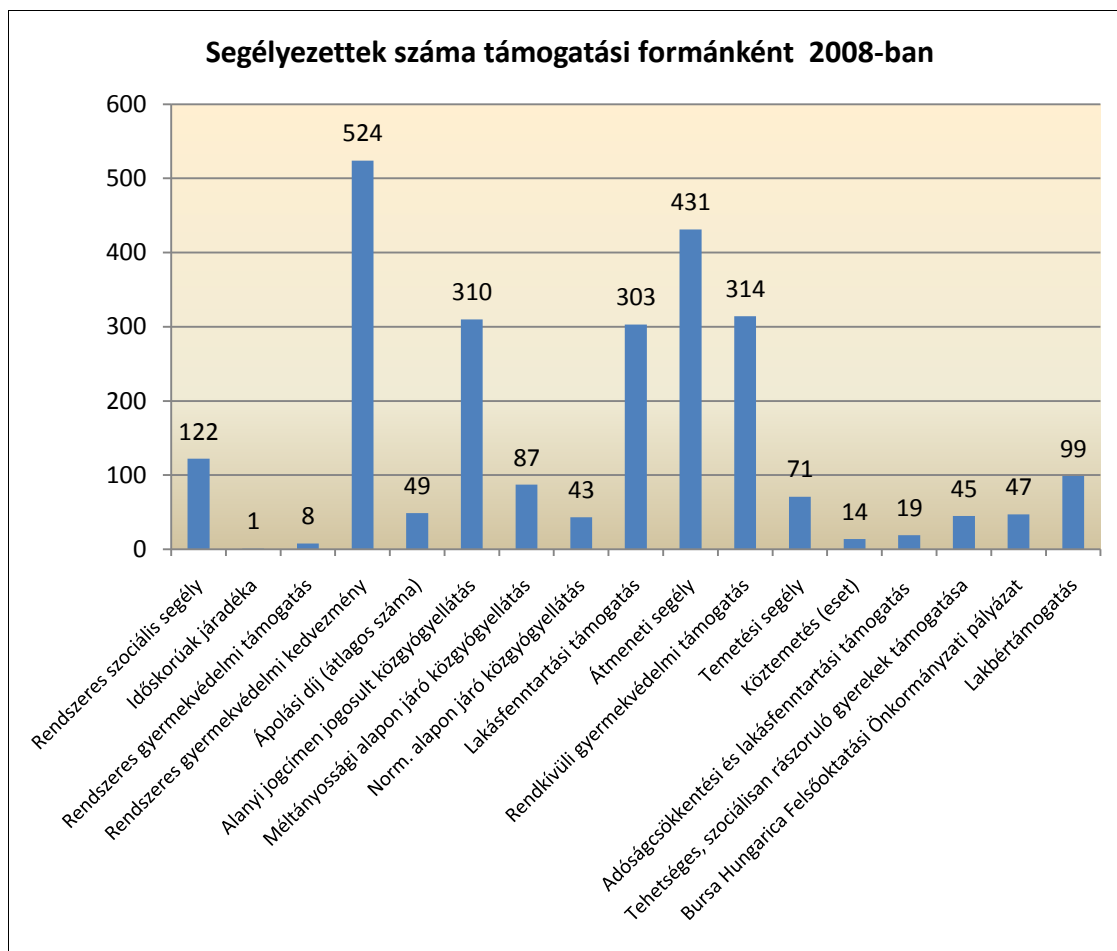
Támogatásra az jogosult, akinek családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj legkisebb összegének 150 %-át, egyedülálló szülő esetén a 200 %-át. Az állam úgy járul hozzá az ösztöndíjhoz, hogy a település és a megyei önkormányzatok támogatását – legfeljebb 5 000 Ft-os mértékben – megduplázza.

Megnevezés	2 004	2 005	2 006	2 007	2 008
Bursa Hungarica Felsőokt. Önk.-i pályázat (db)	-	64	48	46	47

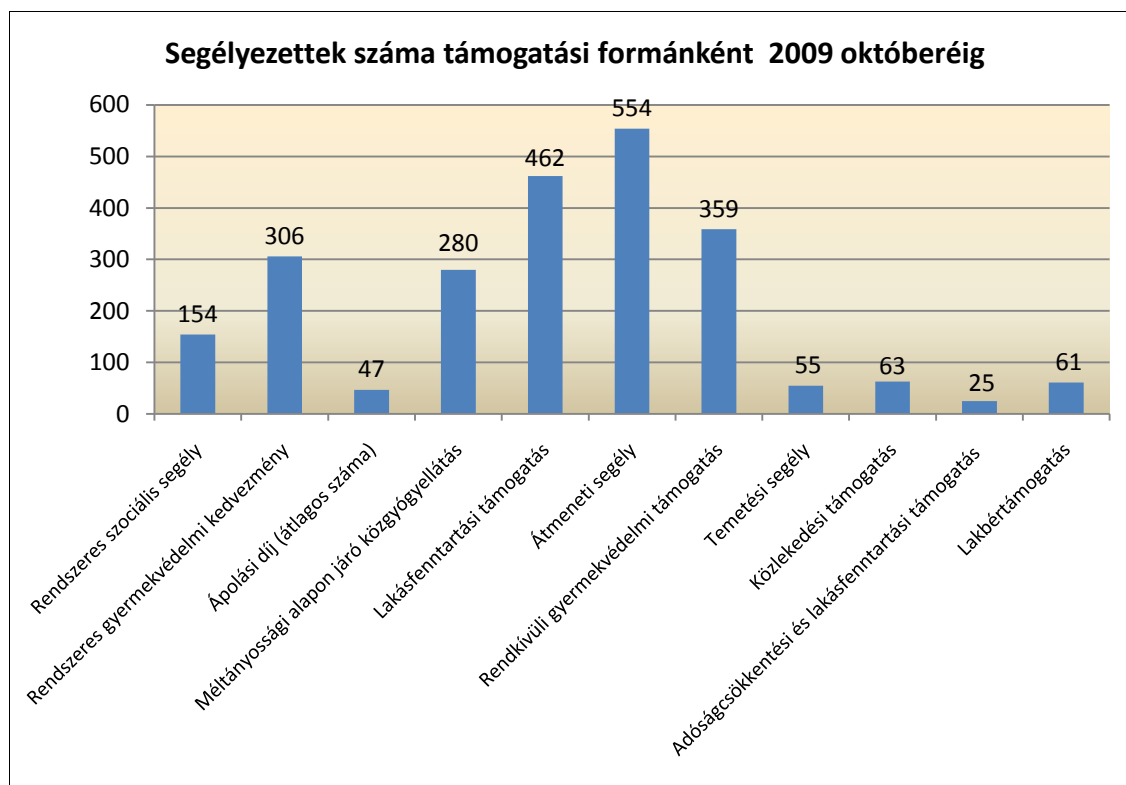
Megnevezés	2 004	2 005	2 006	2 007	2 008
Bursa Hungarica Felsőokt. Önk.-i pályázat (eFt)	0	1 385	1 400	1 300	1 620

A fentiek során részletesen elemzett, egyes támogatások, segélyek alakulását az alábbi összefoglaló táblázatokban (2008-2009) mutatjuk be:

Forrás: Saját szerkesztés önkormányzati adatszolgáltatás alapján

Forrás: Saját szerkesztés önkormányzati adatszolgáltatás alapján

A fenti két ábrát összehasonlítva jól értékelhető az eltelt közel egy év gazdasági válság hatása a szociális rendszerre és az egyes támogatásokra.

2008. évhez képest az alábbi növekedések figyelhetők meg:

- 21 %-ot nöött a rendszeres szociális segély,
- 34 %-ot a lakásfenntartási támogatás,
- 24 %-ot az adósságcsökkentési támogatás,
- 13 %-ot a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás,
- 22 %-ot az átmeneti segély.

Csak egy támogatást illetően, a lakbértámogatásnál figyelhető meg 38 %-os csökkenés, de ennek oka a későbbiekben részletezett önkormányzati bérlakások számának folyamatos csökkentése.

Értékelve a fentieket megállapíthatjuk, hogy az Önkormányzat képviselő-testülete útján elsősorban a szociális pénzbeli ellátások, valamint a pénzbeli gyermekvédelmi támogatások biztosításával kívánta és tudja enyhíteni az Oroszlányon élő lakosok és családok szociális (elsősorban anyagi természetű) gondjait, ezáltal is törekszik a szociális biztonság erősítésére.

A város legfőbb stratégiája a jövőben az, hogy a segélyezések mellet, minden támogatást megadjon a munkába jutás elősegítése, illetve a munkába visszatérés érdekében. Ezért is törekszik arra, hogy a munkaerő-piacon elhelyezkedni nem tudó segélyezetteknek legalább közhasznú és közcélú munkavégzési lehetőségeket biztosítson.

Ez a törekvés látható a közhasznú, közcélú munkában résztvevők számának növekedésében.

Pozitív változásként értékelhető a rendszeres szociális támogatás átalakítása és az aktív korúak részére bevezetett rendelkezésre állási támogatás is (képzés támogatása, legalább 8 általános osztály elvégzése érdekében).

Mint az elemzésünkben is kiderült, a város a szociális törvényben előírt kötelező támogatásokon kívül más támogatási formákat is alkalmaz támogatási rendszerében, illetve a kötelezőnél szélesebb körre alkalmazza a segélyeket, elsősorban a lakhatási támogatás, a lakbértámogatás, az adósságkezelés, rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény területein.

A segélyek növekvő számában kifejezésre jut a jelenlegi önkormányzati vezetés azon –a gazdasági válság következményeinek értékelésével indokolt- törekvése, hogy a rászorultak szélesebb körét részesítse támogatásban.

A közcélú foglalkoztatásba bevontak számának növekedése egyértelműen annak a stratégiaváltásnak a következménye, hogy minél több segélyezett próbálnak bevonni a programba. Korábban az volt a tapasztalat, hogy kevesebb felnőtt hosszabb ideig vett részt a támogatott foglalkoztatásban.

A szakképzetlenek foglalkoztatásában kiemelkedő szerepe van a REMONDIS Zrt-nek, aki a parkfenntartás kapcsán – kevés számú kivételtől eltekintve - roma származásúakat foglalkoztat.

2009-ben állandó jelleggel 12 főt alkalmaztak, ezen túl, az idényjellegű munkákhoz további átlag 30-35 fő/év közcélú foglalkoztatottnak biztosítottak munkát.

Megállapítható ugyanakkor, hogy a programba bevontak körének bővülésével az elvégzett közhasznú munka minősége, így e munka presztízse is javult, akár csak a város közterületeinek állapota.

5.2. A város szociális és gyermekjóléti intézményi ellátásának bemutatása

5.2.1. Szociális ellátórendszer

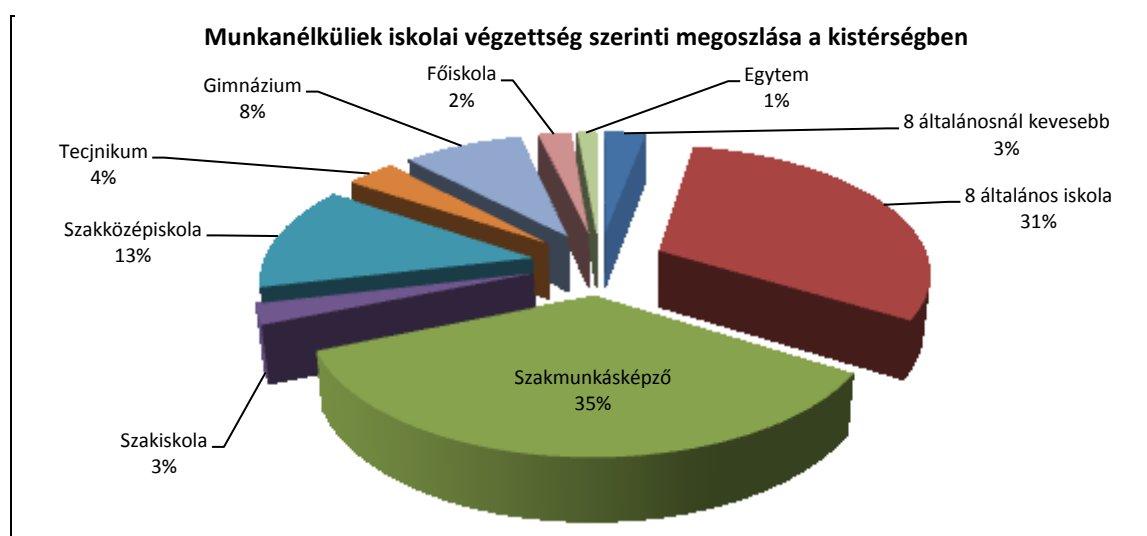
Az ellátórendszer általában a munkaerőpiacról kikerülő, elsősorban hajléktalan, vagy speciális szükségletekkel élő (idős, fogyatékos stb.) embereket érinti. A munkahelyek és rendszeres jövedelmek elvesztése, a reálkeresetek csökkenése kapcsán megnőtt azoknak az egyéneknek és családoknak a száma, akiknek mindennapos megélhetési gondokkal kell szembenéznük, szociális helyzetük ellehetetlenült.

Általánosságban megállapítható, hogy a megtakarítások, tartalékok elfogytak, folytatódik a megélhetésre, vagy adósságtörlesztésre fordított költségek miatti eladósodás, vagy a törlesztések ellehetetlenülése miatt nő az adósságállomány. A növekvő hátralékok miatti feszültség és létbizonytalanság miatt romlik az egyének, családok mentális állapota, csökken önfenntartó képességük. A kialakult helyzetet a gazdasági válság elhúzódása tovább súlyosítja.

Az Oroszlányi Munkaügyi Kirendeltség nyilvántartásai szerint a kistérségben 2009 októberéig 1 259 fő munkanélkülit regisztráltak. Ez a létszám 10,3 %-os munkanélküliségi rátát jelent, mely gyakorlatilag 100 %-os növekedés a válságot megelőző időszakhoz képest.

A kistérségbeli, munkanélküliként nyilvántartottak közül 945 fő oroszlányi.

A munkanélküliek iskolai végzettség szerinti vizsgálatából- értékelésünkkel egyezően- egyértelműen kitűnik, hogy a 8. általános iskolai és szakmunkás végzettséggel rendelkezőket érinti leginkább a munkanélküliség.

Forrás: Oroszlányi Munkaügyi Kirendeltség és saját szerkesztés

Az emberek alapvető joga, alkotmányos joga, hogy a munka az egészségügyi-szociális ellátás, oktatás, kultúra lehetőségeiből, akarata szerint részesülhessen.

Mint az az elmúlt időszak munkaügyi statisztikáiból is látható, megközelítette az 1 000 főt Oroszlányban a munkanélküliek száma, ugyanakkor a szociális ellátás alapjai és forrásai is végesek (összefüggésben a foglalkoztatás szűkülésével, így a bérekhez kapcsolódó adók és járulékok kiesésével is), ez pedig azt vonja maga után, hogy ezek az alapvető jogok sérülhetnek.

A térséget és a várost is érintő demográfiai tendenciák is kedvezőtlen folyamatokká válnak a szociális ellátás szempontjából:

A csökkenő születésszám az időskorúak számarányának növekedése mellett már a közeljövőben (jellemzően a 90-es évek derekán születettek várható munkába lépésétől, 2010-es évek közepétől) egyre gyorsabban fokozódó, negatív hatással lesz a foglalkoztatásra.

Ezt sajnos erősíti a város jelenlegi tendenciák szerinti negatív népvándorlási egyenlege (a statisztikák és a tapasztalat is a lakónépesség mintegy 10 %-os csökkenését mutatja az elmúlt 20 éves időszakban), melyet ugyan szerény mértékben kompenzál a nyugdíjkorhatár emelése, azonban kifejezetten ront a nyugdíj melletti foglalkoztatás vállalásától elrettentő adózási szabályok bevezetése.

Ugyanakkor javíthat a foglalkoztatás helyzetén a negatív népvándorlási egyenlegünk ellenére mindig jelentős, aktív korú belföldiek (jellemzően alföldi és tiszántúli térségből) és külföldiek (jellemzően Erdélyből eredő) ideköltözése.

Az aktív foglalkoztatottak számának csökkenése, a város lakónépességének elöregedése nyilvánvalóan növelni fogják a szociális ellátások iránti igényt, mely sajnos együtt jár a helyi források (visszajuttatott SZJA, helyi kommunális adó, iparüzési adó) csökkenésével.

Az adórendszer, az ellátások forrásai szempontjából különösen a helyi adó megfizetésére és elszámolására vonatkozó változásokra és bizonytalanságokra nem egyszerűen, mint adminisztratív jellegű változásokra tekintünk, feltételezzük, hogy ez a helyi erőforrások csökkenésével - esetleg egyes visszaosztott, központosított előirányzatok növekedésével - fog járn.

A szociális törvény megfogalmazza a települések számára a **kötelező ellátandó** feladatok körét, melyet az oroszlányi kistérségre vonatkozóan az alábbi táblázat szemléltet:

Kötelezően ellátandó feladatok	Település megnevezése
GYERMEKJÓLÉTI ALAPELLÁTÁSOK	
Gyermekjóléti szolgáltatás	Valamennyi településen
Gyermekek napközbeni ellátása: Bölcsőde Családi napközi Házi gyermekfelügyelet	Oroszlány

SZOCIÁLIS SZOLGÁLTATÁSOK	
<p>Alapszolgáltatás: Étkeztetés Házi segítségnyújtás Családsegítés Családok Átmeneti Otthona Nappali ellátás: Idősek klubja Nappali melegedő Fogyatékosok nappali ellátása Szenvedélybetegek ellátása Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás</p>	<p>Valamennyi település Valamennyi település Oroszlány Oroszlány, Bokod, Kecskéd Oroszlány Oroszlány Oroszlány Oroszlány -</p>
Szakosított ellátások	Nincs ellátási kötelezettség

Forrás: Oroszlányi kistérség Szolgáltatástervezési Konceptió (2009)

Szociális szolgáltatások a kistérség területén:

Település	Lakosságszám (2007.12.31)	Étkezte tés	Idősek klubja	Működtetési forma	Házi segítség nyújtás	Működtetési forma	Család Segítő Sz.	Gyermekjólé ti Szolgálat	Működtet ési forma
Oroszlány	19 133	x	x	Egyénileg	x	Társulás	x	x	Társulás
Bokod	2 290	x	-	Egyénileg	x	Egyénileg	x	x	Társulás
Dad	1 045	x	-	Egyénileg	x	Egyénileg	x	x	Társulás
Kömlőd	2 008	x	-	Egyénileg	x	Társulás	x	x	Társulás
Kecskéd	1 241	x	-	Egyénileg	x	Társulás	x	x	Társulás
Szákszend	1 538	x	-	Egyénileg	x	Egyénileg	x	x	Társulás

Forrás: Oroszlányi kistérség Szolgáltatástervezési Konceptió (2009)

5.2.2. Gyermekjóléti szolgáltatás

Az Önkormányzati **Szociális Szolgálat** 1998 áprilisa óta nyújt gyermekjóléti szolgáltatást Oroszlányban és a környező települések, hasonló feladataival kibővített módon, melyhez a családsegítés 1999. decembertől csatlakozott.

A **2005 októberében** megalakult Oroszlányi Többcélú Kistérségi Társulás és a 2006. január 1-től hatályba lépett **társulási megállapodás rendelkezik a szociális feladatok valamint a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok közös ellátásáról.**

Ez alól Szákszend kivétel, hiszen ott e feladatot a kistérségen kívüli Nagyigmánd önkormányzatával létrehozott intézményfenntartó társulás útján látják el.

2007. március 1-i hatállyal a Szociális Szolgálat és a Bölcsődei Szolgálat egy intézménnyé egyesült. Ennek megfelelően a Bölcsődei Szolgálat, a Szociális Szolgálat intézményegységeként működik. Az összevonás az ésszerűbb gazdálkodást eredményezte.

2004. szeptember 1-jétől összevonásra került az I. év V. számú Bölcsőde, így a jelenlegi telephely a volt V. sz. Bölcsőde és a volt VI. sz. Óvoda épületében üzemel.

A **Bölcsődei ellátás** biztosítása a kistérség települései közül egyedül Oroszlány esetében kötelező.

A bölcsődei szolgálat az egészséges 20 hétnél idősebb és 3. életévét be nem töltött gyermekek elhelyezését, nevelését, gondozását biztosítja 100 férőhelyen. A bölcsődei férőhelyek korlátozott száma akadályozza az anyák munkavállalását. Az utóbbi időben megnövekedett a bölcsődei ellátás iránti igény, mely többek között a családtámogatási rendszer megváltozásának volt köszönhető, illetve annak, hogy a GYES mellett az anyák főállásban is vállalhatnak munkát.

Az elkövetkező időben is prognosztizálható némi növekedés, de nem olyan számottevő, hiszen azok a szülők, akik a válság következtében elvesztették munkahelyeiket, nem járattathatják bölcsődébe gyermekeiket. 2008. évben a bölcsődei kihasználtság 98 %-os, feltöltöttségi mutatója 128 %-os volt.

Emellett megoldás lehetne a családi napközi(k) létrehozása, de jelenleg a csekély mértékű állami támogatás miatt még nem annyira elterjedt ellátási forma, melynek szakmai feltételrendszerét sem nevezhetjük kiforrottnak.

5.2.3. Szociális szolgáltatások

➤ Étkeztetés

Az ellátási forma keretében azoknak a szociálisan rászorultaknak legalább napi egyszeri meleg étkezéséről kell gondoskodni, akik azt önmaguk, illetve eltartottaik részére tartósan, vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani, különösen koruk, egészségi állapotuk, fogyatékoságuk, pszichiátriai betegségük, szenvedélybetegségük, vagy hajléktalanságuk miatt. 2007. január 1-től valamennyi kistérségi település önállóan biztosítja a szolgáltatást.

Oroszlányban 2002-től diétás étrend került bevezetésre, kezdetben cukorbeteg, majd fokozatosan egyéb betegségben szenvedők számára is lehetőség nyílt ennek igénybevételére. Emellett a helyben fogyasztás feltételei is kialakították.

➤ Házi segítségnyújtás

Alapvető feladata, hogy a szolgáltatást igénybe vevő személy saját lakókörnyezetében nyújtson ellátást az önálló életvitel fenntartása érdekében.

Bokod és Dad társulásban végzi a feladatellátást 2004-ben, 2005-ben 13 fő, 2006-ban 14 fő, 2007-ben 21 fő, 2008-ban 19 fő vette igénybe az ellátást, melyet a két település közösen szervezett meg, az igénylők száma az első három évben közel azonos volt, majd jelentősen emelkedett.

Szákszendén 2004-ben 1 fő gondozását végezték, jelenleg nincs igény az ellátás iránt.

Oroszlány városban 2004-ben az ellátottak száma 12 fő volt, 2005-ben 10 fő. Ennek oka egyrészt, hogy az igénylők a szolgáltatásért fizetendő óradíjat (420 Ft) jövedelmükhöz mérten magasnak ítélték, mely azonban így is az önköltség alatt került megállapításra, másrészt az ápolásra szorulóknak közül többen az újonnan belépő Ápolási Intézetet vették igénybe.

2006-tól társulásos formában történik a házi segítségnyújtás. Az oroszlányi Szociális Szolgálat a város mellett Kecskéd és Kömlőd településeken is biztosítja az ellátást. Emellett Oroszlány városban is ismét növekedni kezdett az ellátottak száma, így 2006-ban összesen 23 fő, (ebből Kecskéden 3 fő, Kömlődön 1) 2007-ben 32 fő (ebből Kecskéden 4),

2008-ban 31 fő (ebből Kecskéden 5) igényelte az ellátást. A két kistelepülésen ezt megelőzően ilyen szolgáltatás nem volt.

➤ **Családok Átmeneti Otthona**

Az intézményi férőhely száma 38, melyből 32 férőhelyen oroszlányiakat, 6 férőhelyen, pedig krízisellátottakat fogad a régióból. Jelenleg sok család került a válság következtében krízishelyzetbe, főként anyák és gyermekeik elhelyezéséről más formában a város nem tud gondoskodni.

Az ellátás kiterjesztése férőhely hiány miatt nem lehetséges, annak ellenére, hogy a 2008. évi napi átlag 36 fő bentlakásával jellemzett intézménybe jelentkezők száma 193 fő (70 felnőtt, 123 gyermek volt).

➤ **Gyermekjóléti Szolgálat tevékenysége:**

A Gyermekjóléti Szolgálat Oroszlány városban és megállapodás alapján 5 kistérségi községben: Bokod, Dad, Kecskéd, Kömlőd, emellett Környén lát el feladatot.

Alapvető cél, hogy a gyermekek érdekeit védő, speciális személyes szociális szolgáltatást lehessen nyújtani, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermekek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

A Gyermekjóléti Szolgálat szakmai létszáma 2008. évben 7 fő volt, ebből 1 fő vezető családgondozó és 6 fő családgondozó. A gyermekjóléti szolgálat megyei módszertani feladatokkal való megbízása 2008-beli lejártával, a családgondozó létszám eggyel csökkent.

Mindezekén túl az intézmény a rászorulóknak részére ingyenes pszichológiai- és jogi tanácsadást is biztosít.

A térségi szerep miatt Oroszlányban heti 4 napon, a környező községekben keddenként van ügyfélszolgálat, bár az ellátás jellege miatt ezt inkább az állandó jelző illeti. A községekben általában a polgármesteri hivatalokban tudnak helyet biztosítani a családgondozóknak, szerencsésebb esetben ez az iskolában valósul meg.

A kistérség gyermeklétszáma (0-18 éves korosztály) 2008. évben 6 241 fő volt.

2008. éves gondozási mutatószámokat a következő táblázat szemlélteti:

Település	Veszélyeztetett gyermekek száma	Alapellátásban lévő gyerekek száma	Védelemben vett gyerekek száma	Átmeneti nevelésben lévő gyerekek száma	Gondozott családok száma	Szolgáltatást igénybevevő gyerekek száma (=ügyfélforgalom)
Oroszlány	328	132	87	68	196	811
Bokod	14	15	5	7	13	54
Dad	14	1	5	4	4	28
Kecskéd	10	11	6	1	9	37

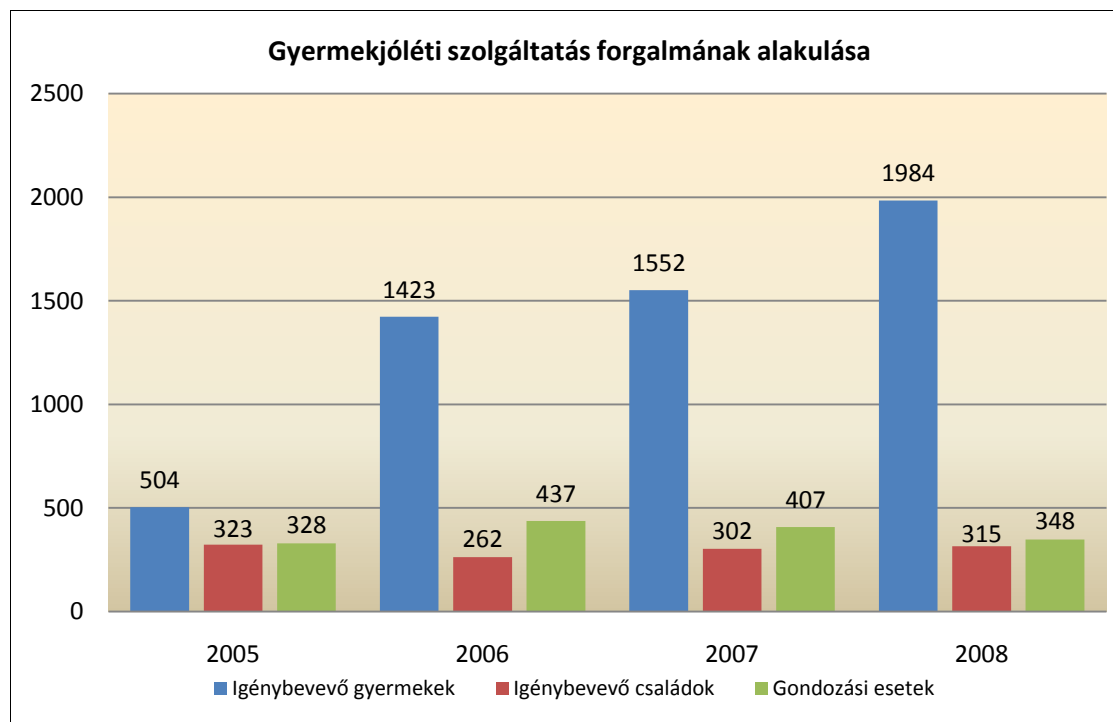

Kömlőd	20	17	8	0	15	60
Összesen	386	176	111	80	237	990

Forrás: Tájékoztató a kistérségi szociális, valamint gyermek-ifjúságvédelmi feladatok 2008. évi ellátásáról

*Mj.: A számok tekintetében átfedések jelentkezhetnek, mert az év során a gyerekek egy része átkerülhet más gondozási formába is.

Forrás: Tájékoztató a kistérségi szociális, valamint gyermek-ifjúságvédelmi feladatok 2008. évi ellátásáról

A grafikonon látható, hogy a 2005 évhez képest a gondozást igénybevevő gyermekek száma folyamatosan – a teljes lakosságban való számarányuk csökkenése ellenére – növekedett, 2008-ra közel 250 %-kal.

Az ellátott családok és a gondozási esetek számában kisebb ingadozások figyelhetők meg. A gondozási esetek száma 2006 évben volt a legmagasabb.

A számszerű csökkenés azonban nem azt jelenti, hogy a gondozott családok száma csökkenne, hanem egyszerűen a hozott problémák összetettebbek, mélyebbek.

Az alapellátásban önkéntes az együttműködés. Az **önkéntes** jelentkezés általában kevesebb, de ha van ilyen, akkor általában a problémával a szülő keres fel az intézményt, nagyon ritkán maga a gyermek. Az értesülés gyakrabban a gyermekkel foglalkozó egyéb intézmény, szervezet, azaz a **jelzőrendszer** megkeresése alapján, vagy a saját intézmény más szakmai egységétől, más gyermekjóléti szolgálattól kapott jelzés alapján történik. Vannak azonban, amikor a szülőket hatóság útján kötelezik az együttműködésre.

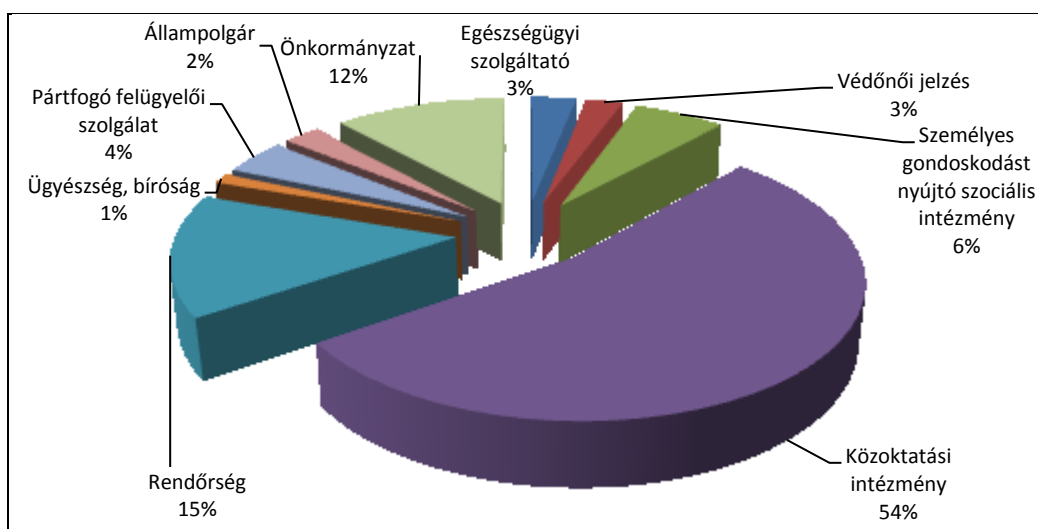

A gondozási esetek megoszlása 2008-ban a kapcsolatfelvétel alapján

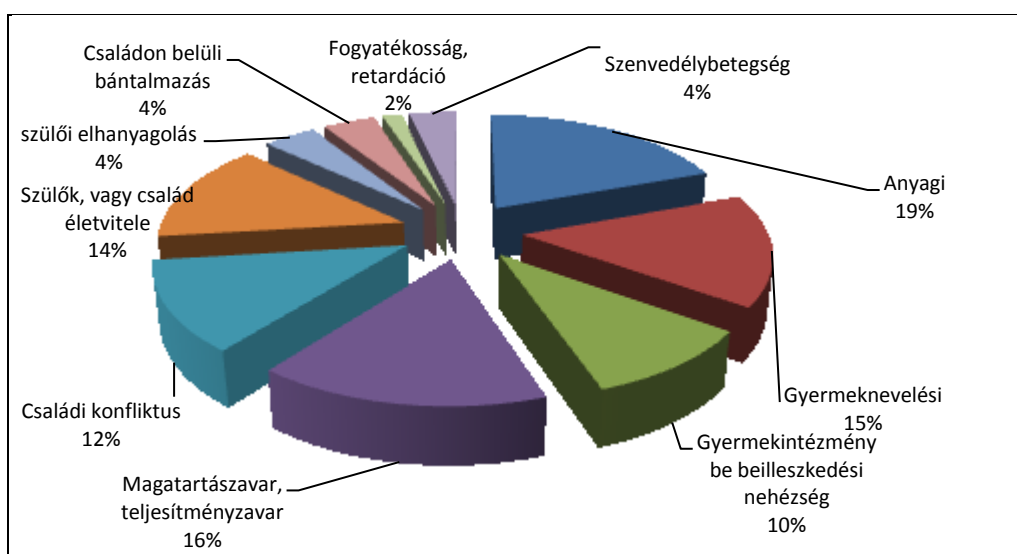
Település	Önkéntes gyermek kezdeményezése	Szülővel közösen	Gyermekjóléti Sz. által kezdeményezett	Jelzőrendszer általi	Együttműködésre kötelezett
Oroszlány	6	81	13	68	71
Bokod	0	7	0	8	10
Dad	0	2	0	0	5
Kecskéd	0	6	1	10	0
Kömlőd		11	0	11	8
Összesen	6	107	14	97	94

A jelzőrendszer által (általában az oktatási intézményekből) jelzett oroszlányi **68** esetszám megoszlását, az alábbi ábra szemlélteti:

Forrás: Tájékoztató a kistérségi szociális, valamint gyermek-ifjúságvédelmi feladatok 2008. évi ellátásáról és saját szerkesztés

A Gyermekjóléti Szolgálat által kezelt oroszlányi **887** esetszámot felölelő probléma megoszlását a következő ábra szemlélteti:

Forrás: Tájékoztató a kistérségi szociális, valamint gyermek-ifjúságvédelmi feladatok 2008. évi ellátásáról és saját szerkesztés

➤ **Családsegítő Szolgálat tevékenysége:**

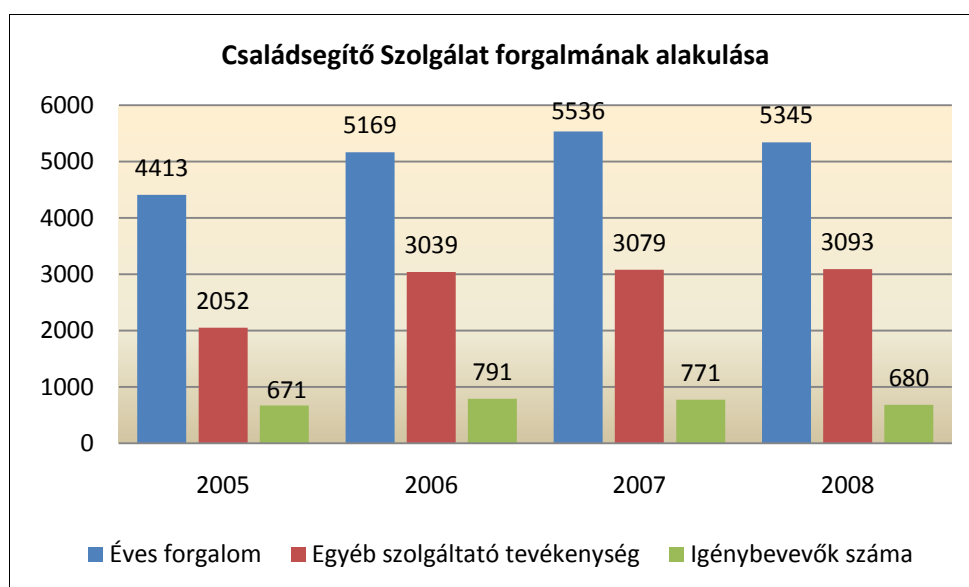
A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló törvény kötelezően ellátandó alapfeladatként határozza meg a 2000 fő feletti lélekszámú település számára a családsegítés szolgáltatásainak biztosítását. Oroszlányban 1992-től van jelen a családsegítő szakember, 1999-től, pedig kistérségi társulás keretében látják el a törvényben meghatározott feladatokat.

A családsegítő szolgálat szakmai létszáma 2008-ban 7 fő volt. Ebből 1 fő a vezető családgondozói feladatok mellett intézményvezető helyettes pozíciót is betölt. Főállású pszichológus és megbízási szerződéssel foglalkoztatott jogász által biztosított ingyenes tanácsadás segíti a szakmai munkavégzést.

A családsegítő szolgáltatás célja a települési önkormányzat működési területén élő szociális és mentális problémák miatt veszélyeztetett, illetve krízis helyzetbe került családok rejtett tartalékainak felszínre hozása és probléma megoldó készségeinek megerősítése.

A családsegítés is önkéntes együttműködés elvén alapuló ellátási forma, elsősorban felnőttek, illetve a családok egészségének nyújt segítséget szociális és mentálhigiénés problémái megoldásához, krízis helyzete megszüntetéséhez, valamint életvezetési képességének megőrzéséhez. A szolgálat feladata figyelemmel kísérni a lakosság szociális és mentálhigiénés helyzetét, feltárni a problémák okait, jelezni azokat az illetékes szervek felé, veszélyeztetettséget és krízishelyzetet észlelő- és jelzőrendszert működtetni. Az ügyfelek gondozása során esetkezelést kell végezni, melynek folyamán tájékoztatást ad, tanácsot és segítséget nyújt az egyének ügyei vitelében, segítő beszélgetés keretében meghallgatja a hozzá fordulóknak lelki nehézségeit, dilemmáit.

A Családsegítő Szolgálat 2008. évi forgalmának alakulása

Forrás: Tájékoztató a kistérségi szociális, valamint gyermek-ifjúságvédelmi feladatok 2008. évi ellátásáról

A forgalom alakulását vizsgálva megállapítható, hogy az elmúlt 3 évben 5 000 fölött volt az éves forgalom.

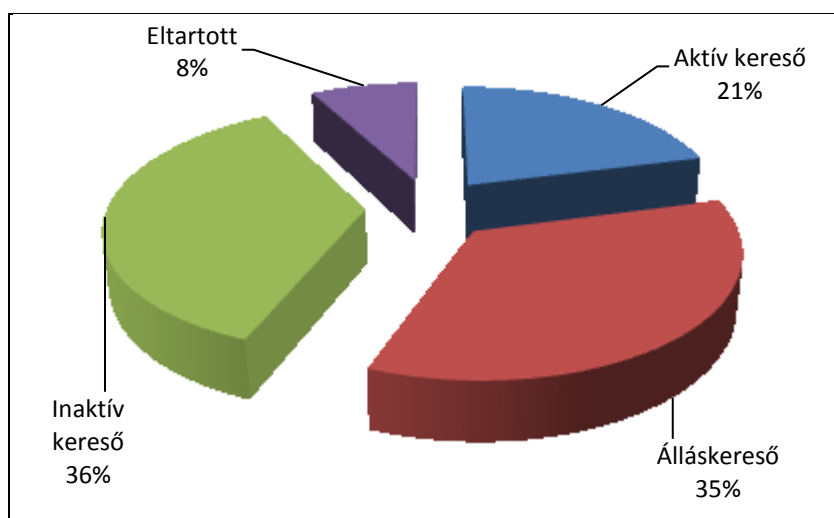

Családsegítő Szolgálat igénybevételének alakulása 2008. évben Oroszlány

Település	Férfi	Nő	Összesen
Oroszlány	234	381	615
Bokod	5	7	12
Dad	4	7	11
Kecskéd	3	8	11
Kömlőd	7	24	31

A szolgáltatást igénybevevők körében magasabb a nők aránya.

Oroszlányban a szolgáltatást igénybe vevők száma gazdasági aktivitás szerint:

Forrás: Saját szerkesztés

A családsegítést igénylő inaktív keresők 25 %-a nyugdíjas, mellettük jelennek meg a gyermek gondozása lévén a GYED-en, GYES-en lévők is. Az eltartottak 98 %-a gyermek vagy fiatalkorú.

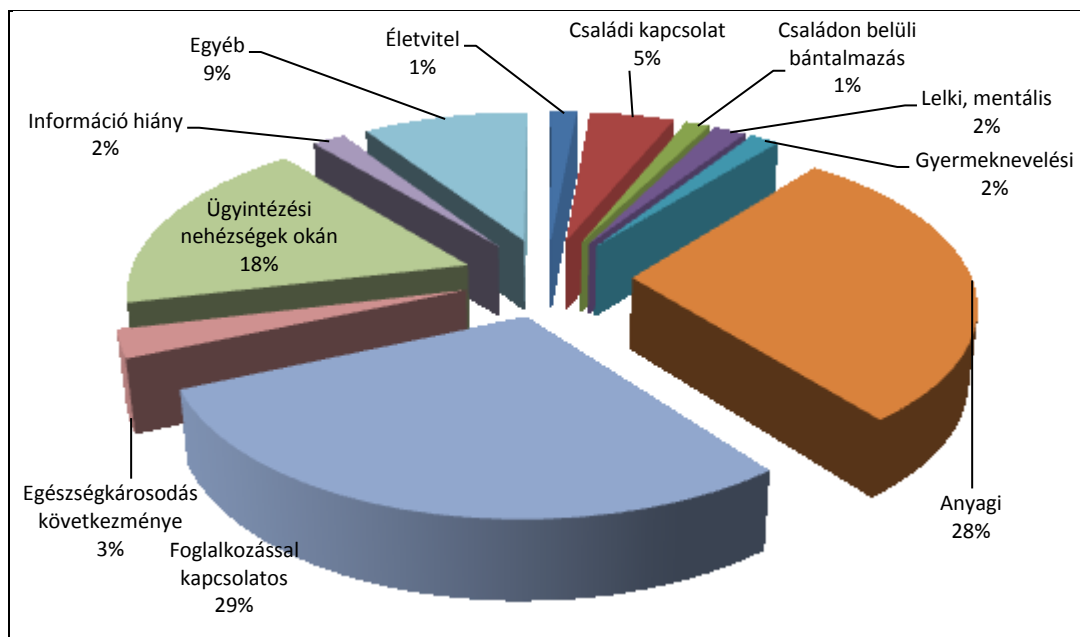
Az ellátottak iskolai végzettsége szerinti megoszlása következő:

- 8 osztálynál kevesebb végzettségű: 132
- 8 osztály: 323
- Szakmunkás: 127
- Középiskolát végzett: 28
- Felsőfokú végzettség: 3

Az adatokból egyértelműen látszik, hogy a legmagasabb számban azok vannak, akik 8 általános iskolai végzettséggel rendelkeznek (52,6%), de rendkívül magas azok száma is, akik nem végezték el a 8 általános iskolát sem (20%). A gyakorlati munka során látható, hogy az iskolázatlanság a legnagyobb akadálya a munkába állásnak, ezért leginkább ezt a kört szükséges támogatni.

Oroszlányban a Családsegítő Szolgálat által kezelt **615** esetszámot felölelő probléma megoszlását a következő ábra szemlélteti:

Forrás: Tájékoztató a kistérségi szociális, valamint gyermek-ifjúságvédelmi feladatok 2008. évi ellátásáról, és saját szerkesztés

Az ábrából is látható, hogy a foglalkozással kapcsolatos és az anyagiak állnak a legelső probléma helyeken. Ennek megfelelően a jelentkező ügyfelek nagy része megélhetési problémák miatt keresi fel a szolgálatot.

Mindezek mellett rendkívül magas Oroszlányban a krízishelyzetbe került családok száma, mely 2008. évben 117 főt érintett közvetlenül.

Oroszlányon, mint már fentebb leírtuk komplex adósságkezelési szolgáltatással segít a város a szociálisan hátrányos helyzetben lévők adósságterhének csökkentésében. A nehezedő élethelyzetet mutatja, hogy az elmúlt évben 40%-al emelkedett a tanácsadáson megjelentek száma, mely így összesen 130 fő volt. A jelentkezők 30%-át nem lehetett bevonni az adósságkezelő szolgáltatásba, azonban nem maradtak egyéb támogatás nélkül ők sem.

Az egyre nehezedő élethelyzetet szemlélteti az is, hogy jelentősen megnőtt azoknak a családoknak a száma, akik a szolgálathoz fordultak élelemért. A szolgálat munkatársai évek óta eredményesen gyűjtnek alapvető élelmiszereket az ilyen helyzetek kiküszöbölésére.

Összefoglalóan elmondható, hogy a nehezedő élethelyzetben lévők számának növekedésével, mind nagyobb szükség mutatkozik a családokat segítő szociális tevékenységre, hiszen évről évre nő az ellátottak száma. A romló szociális környezet azt eredményezi, hogy a családok teherbíró képessége egyre inkább csökken, egyre több család kerül a nehéz szociális helyzettel összefüggő krízishelyzetbe.

Aktív korú rendszeres szociális segélyezettek beilleszkedését elősegítő programok szervezésére lenne szükség.

A Szociális Szolgálat együttműködési feladatai a nem foglalkoztatott, rendszeres szociális segélyben részesülő személyekkel:

A Szociális Szolgálat ennek keretén belül foglalkozik az aktív korú rendszeres szociális segélyezettek beilleszkedését elősegítő program szervezésével (RÁT).

A program célja:

- a hátrányos helyzetből adódó nehézségek kezelése,
- a tartós munkanélküliség okozta pszichés traumák mérséklése,
- a megváltozott helyzethez való alkalmazkodás segítése,
- ösztönzés az aktív álláskeresésre,
- hatásként a munkanélküliség időtartamának rövidülése, visszatérés a munkaerőpiacra.

Ezen feladattal 6 családgondozó foglalkozik.

2008. évben a nyilvántartott ellátások 199 főre terjedtek ki.

➤ Idősek Nappali Klubja

A nappali ellátások közül, jogszabályi változások miatt mára már csak Oroszlányban kötelező feladat Idősek klubjának működtetése, mely intézményi formában valósul meg. Az intézményekben a napi egyszeri étkezés mellett gondozás folyik, melynek keretében fontos a foglalkoztatás. Szükség lenne a klubtagok jövedelemkiegészítő elfoglaltságára, azonban ilyen jellegű lehetőség jelenleg nincs. Ez a forma sajnos az országban működő klubokban is alig fordul elő. Így a foglalkozások manuális tevékenységből állnak, mely során díszítő elemek, ajándékok, egyéb tárgyak készülnek. Emellett ismeretterjesztő előadások, beszélgetések, valamint közösségi és egyéni ünnepnapok megszervezése is történik, az ünnep jellegéhez illő csendesebb, meghittebb illetve hangulatos zenés programok vannak, melyek színesítik az idősek mindennapjait.

2008. január 1-től jogszabályváltozás miatt már nem csak az étkezésért, hanem külön az igénybevételért is térítési díjat kell fizetni, ezt követően a klubtagok létszáma, illetve napi jelenléte jelentősen csökkent. 2009-ben ismét lassú emelkedés kezdődött.

Oroszlányban az engedélyezett férőhelyek száma: 40, a felvettek több mint 90 %-a 60 éven felüli.

➤ Fogyatékosok nappali ellátása

A fogyatékosok nappali ellátása a kömlódi Kerényi Béla Református Diakónia Intézménnyel, az oroszlányi kistérségi társulás által kötött külön szerződés alapján biztosított.

5.2.4. Szakosított ellátási formák

Szakellátás **csak Oroszlány esetében működik.** A szakosított ellátási formák típusai a következők:

- *Ápolást, gondozást nyújtó intézmények*
- Rehabilitációs intézmények
- *Átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények*
- Lakóotthonok

Az ápolást, gondozást nyújtó intézmények az önmaguk ellátására nem, vagy csak ellátásukat folyamatos segítséggel képes személyek elhelyezésére és ellátására szolgálnak. Ezekben az intézményekben gondoskodni kell a napi legalább háromszori étkezésről, mentális gondozásról, meghatározott szintű egészségügyi ellátásról, valamint az ellátott lakhatásáról, szükség esetén ruházat és egyéb textília (törölköző, ágynemű, stb.) biztosításáról. Ilyen ápolást, gondozást nyújtó intézménytípus:

➤ **Idősek Átmeneti Otthona**

A szakellátásnak ez a formája is csak Oroszlányban működik, mely **mára már nem kötelező feladat**. A nyugdíjkorhatárt betöltött személyek ápolását, gondozását végzi. Az otthonba 18. életévét betöltött személy is felvehető, ha betegsége miatt nem tud önmagáról gondoskodni.

A sürgős elhelyezést igénylő élethelyzeteket megoldó egy éves időtartamú elhelyezés során teljes körű ellátást biztosít az intézmény. A jogviszony méltányosság alapján egy évvel meghosszabbítható.

A pszichiátriai és szenvedélybetegek ellátása nem megoldott, ezért az ő ellátásuk is a valóságban sok esetben itt történik. Ez a tény szakmai és ellátási oldalról is problémákat hordoz, melyek megoldása rendkívül fontos feladat.

Az intézmény férőhelyeinek száma 30, a várakozók száma átlagosan 10 fő körül mozog. Az otthonban 2 és 4 ágyas szobákban korszerű, a szakmai elvárásoknak megfelelő színvonalú ellátás biztosított.

➤ **Hajléktalanok ellátása**

2004-ben került átadásra a felújított épület, ahol az ellátás működik.

Az ellátás iránti igény ciklikus, nyári időszakban kevesebben kérik az ellátást, mint a leghidegebb téli napokban. Az igénylők zöme férfi, de egyre több nő is felkereste a menedékhelyet. Az ellátást igénybevevők többsége 40-59 év közötti. Jelenleg kb. 60-80 fő hajléktalan, illetve lakhatás céljára nem, vagy csak alig alkalmas helyen élő személy van a városban. Ezeknek a személyeknek, családoknak egy része rendelkezik valamilyen lakhatási lehetőséggel, de körülményeiket tekintve segítségre szorulnak. Az intézményi szolgáltatást igénybe nem vevők számára a téli krízis időszakában adományokból, illetve pályázati pénzből élelmiszerosztás történik.

A hajléktalan személyek ellátását végző intézmény segítséget nyújt a hajléktalan személy életviteléhez, elősegítve a szociális ellátások igénybevételét, elérését. A nappali melegedő ezen belül lehetőséget biztosít a közösségi együttlétre, a pihenésre, a személyes tisztálkodásra, az étel melegítésére és elfogyasztására. A nappali melegedő férőhelyeinek száma 40. Igénybevétele az időjárástól nagymértékben függő, téli időszakban lényegesen magasabb. Az évi átlagos jelenlét 54 fő/nap (ami egyes esetekben akár 70 is lehet). 2008-ban (az ellátott utolsó bejelentett lakcíme szerint) 1-1 fő Bokod és Kömlőd községből is igénybe vette az intézmény szolgáltatásait.

Az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények - a hajléktalanok átmeneti szállása és éjjeli menedékhelye.

➤ Hajléktalan személyek éjjeli menedékhelye

Az önellátásra és közösségi együttlét szabályainak betartására képes hajléktalan személyek éjszakai pihenését, valamint krízishelyzetben éjszakai szállás biztosítását lehetővé tevő szolgáltatás.

A férőhelyek számát 2004 évben megduplázódott 25-ről 50-re. A bővítés alapvető indoka a kialakult zsúfoltság mellett a végleges működési engedély visszavonása volt. Jelenleg a jelentkező igények a lehetőségeket már jelentősen meghaladják.

➤ Népkonyhai szolgáltatás

A népkonyhai szolgáltatás keretében egy tál meleg ételt kapnak az arra rászorulóak. Ez is csak Oroszlányban biztosított. Az ellátás iránti igény egyre nő, az igénybevevők 80-85 %-a 60 év feletti.

5.2.5. Szociális téren működő civil szervezetek, egyesületek, alapítványok

- Cukorbeteg Klubja
- Nyugdíjas Értelmiségi Klub
- Életreform Klub
- Siketek és Nagyothallók Megyei Szervezete Oroszlányi Klubja
- „Életút” Oroszlányi Segítők Egyesülete
- Oroszlányi Gyermekvédő Egyesület
- Magyar Vöröskereszt Területi Szervezete
- KEM Mozgáskorlátozottak Egyesülete, Optimisták Klubja
- Gyermekünk Egészségéért Környezetünk Védelméért Alapítvány
- Magyar Máltai Szeretetszolgálat Oroszlányi Csoport
- Fészek Gyermek és Ifjúságvédelmi Alapítvány

A civil szervezetek, egyesületek, alapítványok elsősorban azért jöttek létre, hogy felkutassák a városban élő hátrányos helyzetű, veszélyeztetett gyermekeket és családokat, valamint számukra programok, szolgáltatások szervezésével segítséget nyújtsanak a hátrányos helyzetet előidéző okok megszüntetésében, kezelésében.

Számuk - az alapítványok, közhasznú szervezetek elszámolásaira, illetve tisztségviselőire vonatkozó, életszerűtlennek tűnő, túlzott adminisztratív terhet jelentő szabályok miatt - az elmúlt időszakban egyébként csökkent.

Ezen szervezetek eltérő aktivitását is jól mutatja, hogy 2009. évben mely társadalmi célú pályázatok nyertek támogatást.

A támogatásban is részesülők - a pályázati célok megjelölésével- a következők:

Életreform Klub

- Egészséges életmóddal kapcsolatos előadások, előadóinak utazási költsége, valamint a rendezvényhirdetés költségei a kábeltévében
- Ételbemutató költsége, és az ezzel kapcsolatos szervírozás, papíráruk, (pohár, tálcák, műanyag kanál, villa) költségei
- Kirándulás buszköltsége

- Előadások, kiállítások belépőjegyeinek a költsége

Brunsvik Óvodásokért Alapítvány

- Kistérségi szintű „ÓVODÁS NAPOK” Óvodai „ötlet börze 2” rendezvény megszervezése, (terembérlet, előadói díj és barkácsoló eszközök beszerzése, jelmezek és fejdíszek)

Gyermekeink Egészségéért, Környezetünk Védelméért Alapítvány

- Gyermeknap program szervezése (lufivarázs, bohóc, arcfestés, anyagköltség)

„SZÜLŐK ÉS PEDAGÓGUSOK A GYERMEKEKÉRT,, Alapítvány

- Diákok látogatása a Vágsellyei Magyar Tanítási Nyelvű Alapiskolába (utazási költség)

„Életút” Oroszlányi Segítő Egyesület

- Generációk Egymás Közt- Ki-Mit-Tudon való részvétel (utazási költség)
- Tarts Velünk! Vetélkedősorozaton részt vevők díjazása, (csoki, gyümölcs, torta)
- Hidroterápia-halmazottan sérült gyermekek és szülei részére 10 alkalmas uszodabérlet

Mozgáskorlátozottak KEM Egyesülete Oroszlányi Optimisták Klubja

- Országos rendezvényen való részvétel „Esélyegyenlőségi Nap” útiköltség
- Mosonmagyaróvári sorstársakkal tapasztalatcsere útiköltség
- Megyei rendezvényen részvétel (komáromi Kapocs Klub nyárbúcsúztatóján) útiköltség

Bakfark Bálint Alapítvány Gyermek Fúvószenekar

- Hangverseny sorozat szervezése (utazási költségek)

Nyugdíjas Értelmiségi Klub

- Gyermekprogramok szervezése
- Kirándulás költsége
- Beteglátogatás, ünnepek, évfordulók szervezése

„A Lengyel József Gimnázium Tehetségeiért” Alapítvány

- Heinsberg járás gimnáziumával diáksereprográm (német diákok vendéglátása) utazási költség, vendéglátás, belépők

Magyar Máltai Szeretetszolgálat Oroszlányi Csoport

- Élelmiszer csomagokhoz tartós élelmiszervásárlása a rászorulóknak
- szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek táboroztatása

Magyar Vöröskereszt Területi Szervezete

- Egészségügyi előadások, filmvetítések
- Általános iskolások részére kistérségi egészség-nevelési verseny
- Vágsellyei vöröskereszttel program szervezése, szűrővizsgálat szervezése (szórolap, hirdetés, terembérlet, eszköz, előadás)

Gyermek Kuckó Alapítvány

- az óvoda 5. születésnapjára játszóvár felépítése

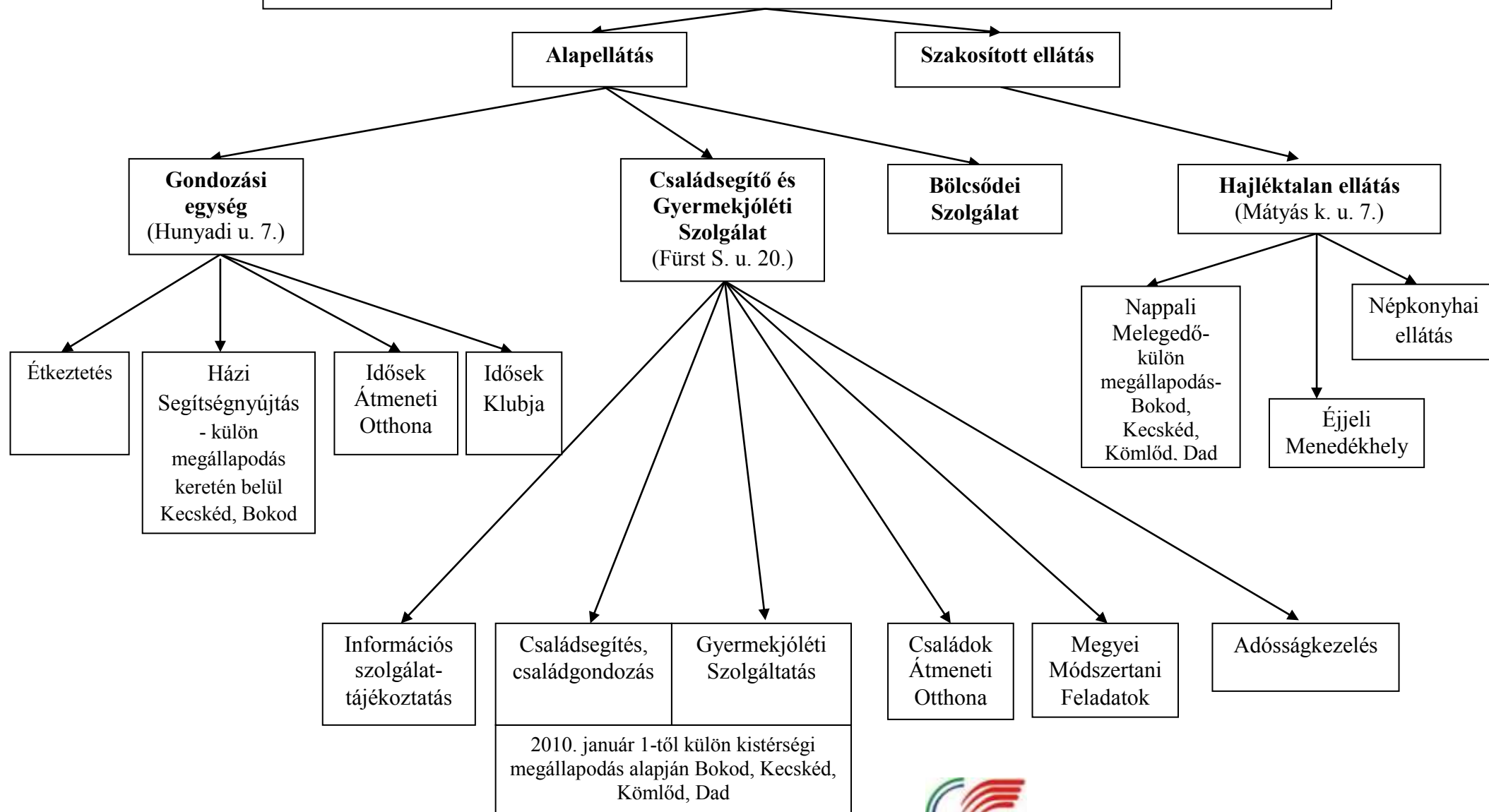
Összességében elmondható, hogy Oroszlány város szociális ellátása igen széleskörű és magas színvonalú. A civil szervezetek, egyesületek, alapítványok működésükkel és aktivitásukkal teszik még színesebbé, jobbra az itt élők szociális ellátását.

Oroszlány város szociális ellátórendszere

ÖNKORMÁNYZATI SZOCIÁLIS SZOLGÁLAT

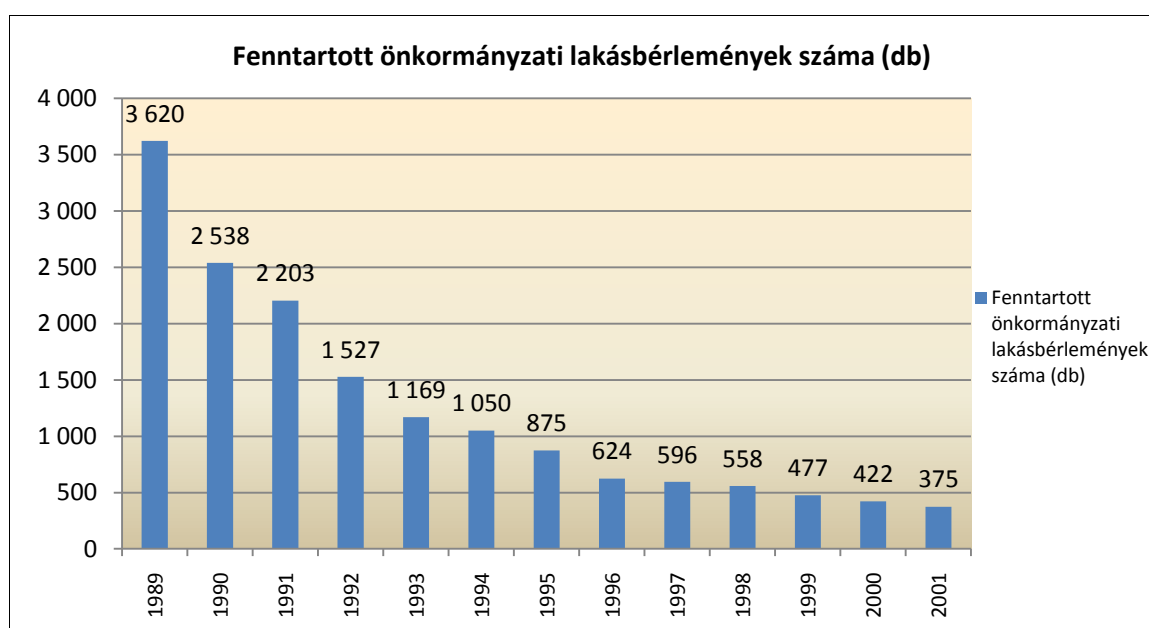
5.3. Szociális lakásgazdálkodás

5.3.1. Bérlakás állomány kezelése a városban

Az önkormányzati bérlakások kezelését, működtetését 2001 júliusát megelőzően a REMONDIS Oroszlány Zrt. (korábbi jogelődjei az OTTO Oroszlány Rt., illetve a Városgazdálkodási Rt.) üzemeltette, 2001 júliusától vette át, és jelenleg is az Oroszlányi Szolgáltató Zrt. kezeli és üzemelteti a megmaradt bérlakásokat.

A bérlakások vonatkozásában kiemelt érdemel, hogy 1989-ben számuk a városban még 3 620 db volt. A '80-as évek derekától elkezdődött értékesítések eredményeként kezdetben szerényebben, a rendszerváltás időszakától rohamosan csökkent számuk.

E folyamatot az alábbi diagram szemlélteti:

Forrás: KSH és saját szerkesztés

A bérlakások száma az Oroszlányi Szolgáltató Zrt. kezelésébe kerülésekor 375 db volt.

Ekkor mind a városnak, mind a kezelőnek át kellett gondolni a bérlakások további üzemeltetésének lehetőségeit, hiszen a város tulajdonában megmaradt állományból 237 db szociális bérlakásként funkcionált (egykori Iskola úti tömb, Petőfi udvar 3a-3b ún. „sárga tömb”, ill. Petőfi udvar 1-7. számú épülettömbök), melyek üzemeltetése aránytalanul nagy terhet jelentett már akkor is az önkormányzatnak.

Az önkormányzati bérlakások számának programszerű csökkentésének első lépéseként 2003. évben elkezdődött az Iskola úti épülettömb kiürítése, annak érdekében, hogy megtörténjen annak teljes felújítása tetőtér ráépítéssel.

A felújítás teljes mértékben az OSZ Zrt. beruházásaként valósult meg, ezzel mintegy megteremtve az Oroszlányban ekkor már mintegy másfél évtizede hiányzó új lakásépítést. Ettől kezdve az OSZ Zrt. a lakásgazdálkodás megkerülhetetlen szereplőjévé vált. A beruházás sikerét mutatta az is, hogy 42+6 db lakást 1 év alatt sikerült értékesíteni, sőt az

sem elhanyagolható, hogy az épülettömb felújításával Oroszlányban megszűnt a félkomfortos komfortfokozatú lakásállomány. A beruházás megvalósítása az Óváros rehabilitáció első mérföldkövének tekinthető.

A következő két kép a látványbeli változást szemlélteti.

Forrás: OSz Zrt.

Forrás: Saját felvétel

A 2006 év újabb fordulópontot jelentett a bérlakások vonatkozásában, hiszen az önkormányzat az 51/2006 (VI.27.) Kt. számú határozatával döntött arról, hogy a bérlakásainak számát 5 éven belül 72 db-ra csökkenti le.

Ez szükségszerűen magával vonta a lakáskiutalás felfüggesztését, így az ezt követő időszakban a beadott lakáskérelmeket a lakáskezelő kizárólag nyilvántartásba vette. E döntéssel megkezdődött a „Sárga-tömb” tervszerű kiürítése. 2008. év végére a 123 db lakásból álló elavult épülettömb teljes mértékben kiürült, annak bontását határozta el a város Képviselő-testülete.

A korábban itt lakó bérlők a jelentősnek értékelt önkormányzati támogatás biztosításával, szociálpolitikai támogatás és hitel igénybe vételével a város viszonylag olcsó panel-lakásaiba, esetleg rokonaikkal közös lakóingatlanokba, vagy a jelen anti-szegregációs tanulmányban is kiemelten vizsgált zártkerti területre költöztek.

Ismert előttünk az a körülmény, hogy az új lakásba (ingatlanba) költözők beilleszkedése nem volt minden esetben zökkenőmentes.

Forrás: Saját felvétel

Az épület elbontását követően a területen parkoló, közpark funkció képzelhető el, hiszen a terület elég intenzíven beépített, különösen a tervezésekor számításba nem vett gépjármű-tárolási igények drasztikus növekedése igényel másfajta (többlet) terület felhasználást.

A megmaradó 3 db Petőfi-udvari épülettömb sorsát illető (felújításának részletesebb céljait, forrásait, a felújítás időbeliségét meghatározó) döntések meghozatala szükséges.

2009 novemberében a bérlakások számának további csökkentéséről is született döntés, így az önkormányzat a fenntartani kívánt bérlakások számát 48 db-ban határozta meg. Ezekben az önkormányzati tulajdonú szociális bérlakásokban a 22/2007 (XI.17.) sz. Ök. rendelet értelmében jelenleg is biztosított a bérlők/lakáshasználók részére 50%-os lakbértámogatás.

A természetben biztosítható lakások számának radikális csökkentésével párhuzamosan azonban **rendkívül fontos kiemelni, hogy az újonnan bevezetésre kerülő 30/2009. (XII. 31.) Ök. rendelet által kialakított lakbér támogatási rendszer** (a 22/2007 (XI.17.) sz. Ök. rendelet érvényben maradása mellett) a nem önkormányzati, vagy állami tulajdonban lévő bérleményekben lakó bérlők részére is nyújt 50 %-os lakbértámogatást. Ennek megfelelően az Önkormányzat célja, hogy a rászorulóknak a jövőben is biztosítsa a lakhatás feltételeit. Mivel azonban az önkormányzatnak nem áll rendelkezésére további ingatlanok vásárlásához forrása ezért a támogatást az adott ingatlan bérleti díjához adja, az összeg 50%-ának átvállalásával. Az ilyen támogatás megítélésénél is döntő szempont a kérelmező szociális helyzete. A lakosság szám évek óta jellemző, folyamatos csökkenésének eredményeként a településen jelenleg is százas nagyságrendre tehető a kiadó lakások száma.

A gazdasági válság okozta lakáshitelezési szigorítások és a törlesztő részletek drasztikus emelkedése miatt, hosszabb időtávra kiható változások mentek végbe a lakáspiacon.

Ennek megfelelően a 2008/2009-es év mindenképpen trendfordulóként értékelhető, hiszen az értékesítés helyett, a lakások bérbeadása került előtérbe. A szigorodó hitelfelvételi lehetőség sokakat albérletbe kényszerített, illetve a megemelkedett hiteltörlesztéseket fizetni nem tudó emberek is mindent feladva erre kényszerültek-kényszerülnek.

Mivel az önkormányzat bérlakás hiányában, nem tud lakással segíteni a bajba jutókon, így az újonnan bevezetésre került lakbér-támogatással tud hozzájárulni közvetlenül a lakhatásuk könnyítéséhez.

Ezzel az intézkedéssel a többnyire kényszermegoldásnak tekintett lakásbérléssel szembeni általános ellenérzés talán csökkenhet.

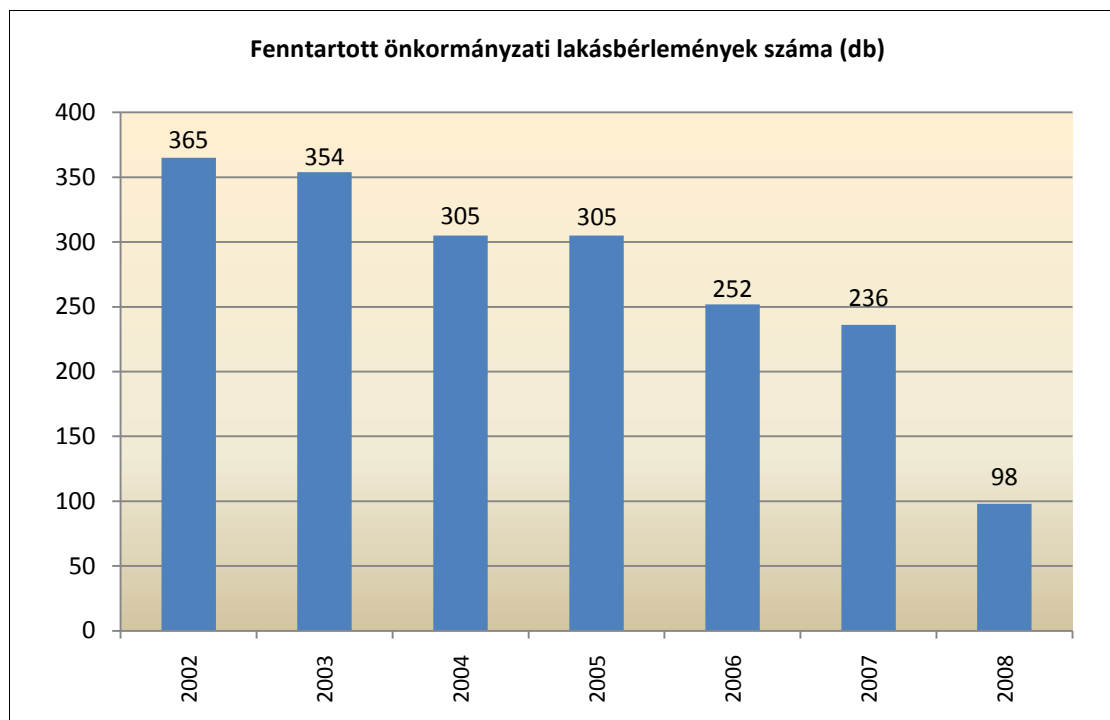
Ettől azt is reméli az Önkormányzat, hogy a bérleti piac „fehéredése” elkezdődik, hiszen a támogatás feltétel az írásos szerződés létrejötte, amely maga után vonja a bevétel utáni adózást.

A lakhatási támogatásnak más előnye is van, hiszen az önkormányzatnak így nem kell külön forrást biztosítania az épület karbantartására, felújítására, mely a korábbi rendszert – a bérleti díjak megfizetésének elmaradása miatt - ellehetetlenítette.

Mindezek mellett az önkormányzatnak, a jövőben feltétlenül kell gondoskodnia a tulajdonában maradó épületek felújításáról, az épületek műszaki állapotára való tekintettel. Az épülettömbök felújítását követően, a bérlakásokként történő hasznosítás pénzügyi és műszaki fenntarthatósága érdekében a szociális szempontok mérlegelése mellett egy korábbinál sokkal következetesebb, a bérlői érdekeltséget is hordozó működési rend kialakítása szükséges. (Szigorúbban szankcionálni az olyan bérlőket, akik kárt tesznek más vagyonában- *pl. bérleti jog azonnali felmondása*, a hátralék felhalmozásának elkerülése végett kártyás rendszer bevezetése. A lakás kiutalásnál előnyben részesíteni azokat, akik vállalják, hogy a munkába állásuk elősegítése érdekében – a hiányszakmák felmérését követően- részt vesznek a munkaügyi központ által szervezett képzéseken). Aki az említett lakbértámogatást megkapja és szociális alapon rászorulóknak tekinthető, annak számára biztosítható még lakásfenntartási támogatás is. Amennyiben a lakbért, vagy a közüzemi díjakat nem tudja időben rendezni, úgy az átmeneti nehézségekbe került lakók számára az adósságkezelés immáron 400.000 Ft-os határa is segítséget nyújthat.

Mivel a nevezett épületek ütemezett felújítása csak középtávon megvalósítható, így a működési rend konkrét kialakítása a felújítás pontos műszaki és pénzügyi kereteinek ismeretében kerül kialakításra.

Forrás: OSz Zrt.

Az elmúlt években is dinamikus bérlakás szám- csökkenés elsősorban az értékesítésnek volt köszönhető, de számottevő a pénzbeli térítési díj fejében leadott – állományból kivont bérlakások száma is (sárga tömb).

A lakáskezelő nyilvántartásai alapján **az önkormányzat 26 családot** hozzásegített ahhoz, hogy **saját tulajdonú lakást vásároljon, 17-en egyéb módon gondoskodtak a lakhatásukról** (szülőkhöz, gyerekekhez, albérletbe költöztek), **5 családról ismert, hogy külterületi ingatlant vásároltak az olcsóbb megélhetés reményében.**

Az önkormányzat a lakások bérleti joga megváltásáért (az éves lakbér 4, illetve 5-szörösének megfelelő) **35 426 400 Ft-ot** költött, **pénzbeli térítési díj kifizetés formájában.** Ez családonként átlagosan 1 362 553 Ft kifizetését jelentette.

Az Önkormányzat (Tatabánya, Tata városok esetében alkalmazott díjakkal való összehasonlítással) Oroszlányban kiemelten nagy összegű térítési díjakat fizetett azoknak, akik önerőből oldották meg lakhatásukat, így ösztönözve őket a saját ingatlan vásárlására.

Mivel Oroszlányban ezek a lakások kizárólag „komfortos” minősítésűek voltak, így ezen komfortfokozattal vetettük össze a más településen alkalmazott díjakat, úgy, hogy az 1 szobás lakást átlagosan 30 m²-nek, 2 szobás lakást 52 m²-nek, 3 szobás lakást 63 m²-nek vettünk.

Tata városban fizetendő térítési díj mértéke komfortos lakás esetében a leadást megelőző év lakbérének ötszöröse. A komfortos komfortfokozatú lakások lakbére 160 Ft/m²/hó.

- 1 szobás lakás esetében: 288 000 Ft
- 2 szobás lakás esetében: 499 200 Ft
- 3 szobás lakás esetében: 604 800 Ft

Tatabánya városban fizetendő térítési díj mértéke komfortos lakás esetében a következők:

- 1 szobás lakás esetében: 216 000 Ft
- 2 szobás lakás esetében: 342 000 Ft
- 3 szobás lakás esetében: 468 000 Ft

Oroszlány városban fizetendő térítési díj mértéke komfortos lakás esetében a leadást megelőző év lakbérének négyszerese, vásárlás esetén ötszöröse. A komfortos komfortfokozatú lakások lakbére 300 Ft/m²/hó.

- 1 szobás lakás esetében: 432 000 Ft
- 2 szobás lakás esetében: 748 800 Ft
- 3 szobás lakás esetében: 907 200 Ft

A lakásvásárlások szempontjából itt érdemes megemlíteni, hogy Oroszlányban **1991-től működött a „Saját lakásért Oroszlányon” Közalapítvány**, mely megvalósította a lakáshoz jutás önkormányzati támogatását.

A támogatás a következő célkitűzések megvalósításához volt nyújtható:

- első saját lakáshoz jutáshoz,
- lakásszükséglet minőségi cserével történő megoldásához,
- önkormányzati bérlakás bérleti jogáról elhelyezési kötelezettség nélkül lemondó bérlő támogatásához.

Korábban ez a támogatás (jellemzően a lakásvásárlási célú, támogatott munkáltatói hitelek mellett) is nagymértékben hozzájárult az érintett családok lakásproblémáik megoldásához. A támogatás kedvezményes kamatozása, vagy kamatmentes kölcsön, esetleg mindkettő, illetve szociális helyzetűtől függően vissza nem térítendő támogatást is történt.

Az alapítványi támogatási forma 2008. évben átalakult **családok támogatásává**, illetve **letelepedési támogatássá** az alábbiak szerint:

- a szociális helyzetüknél fogva támogatásra szoruló fiatal házaspárok és kiskorú gyermeket (gyermeket) egyedül nevelő szülők, valamint kiskorú gyermeket (gyermeket) közös háztartásban együtt nevelő és lakástulajdonost közösen szerző élettársak lakáshoz jutásának támogatása (**családok támogatása**)
- Oroszlány város közigazgatási területén működő gazdálkodó szervezetek, intézmények lakást vásárló munkavállalóinak támogatása (**letelepedési támogatás**)

5.3.2. A bérlakás állomány jelenlegi jellemzői és elhelyezkedése

A bérlakás-állomány* jelenlegi megoszlását (2009.10.31.) az alábbi táblázat szemlélteti:

Bérlakások	Száma	Aránya %
Petőfi udvari komfortos lakások (tisztá önkormányzati tulajdon)	59	62
Szolgálati jelleggel bérbe adott komfortos lakás	1	1

Szolgálati jelleggel bérbe adott összkomfortos lakás	5	5
Piaci alapon hasznosított komfortos lakás	1	1
Szociális elhelyezést biztosító komfortos lakások	11	11
Szociális elhelyezést biztosító összkomfortos lakások	6	6
Üres Petőfi udvari komfortos lakások	13	13
Üres értékesítésre váró komfortos lakás	1	1
Összes bérlakás	97*	100

Forrás: Saját szerkesztés, 2009

*Az összes bérlakás: 97 db, ez a város lakásállományának 1,2 %-a.

Komfortfokozat szerinti megoszlása a következő:

- komfortos: 86 db
- összkomfortos: 11 db

A bérlakások számának további csökkentése, a vegyes tulajdonú épületekben található 17 db bérlemény értékesítésével valósítható meg, mely a jelen gazdasági helyzetre való tekintettel még várat magára.

Az önkormányzati bérlakások bérleti díja a következő:

- Piaci elven hasznosítandó összkomfortos lakások: 700 Ft/m²/hó
- Piaci elven hasznosítandó komfortos lakások: 500 Ft/m²/hó
- Szociális elhelyezést biztosító összkomfortos lakások: 530 Ft/m²/hó
- Szociális elhelyezést biztosító komfortos lakások: 400 Ft/m²/hó
- Petőfi udvari lakások (komfortos): 300 Ft/m²/hó
- Szolgálati jelleggel bérbe adott összkomfortos lakások: 530 Ft/m²/hó
- Szolgálati jelleggel bérbe adott komfortos lakások: 400 Ft/m²/hó

Hátralékos bérlők problémáinak kezelése

Az Oroszlányi Szolgáltató Zrt. a bérlakásban élők lakhatással kapcsolatos tartozásállományának csökkentését szükségszerűen kiemelten kezelte, hiszen 2006. december 31-ig, a bérlakók által felhalmozott hátralék nagysága már 71 282 ezer Ft volt.

Az Oroszlányi Szolgáltató Zrt, mint bérleménykezelő a tartozások miatt elindította a korábban nem alkalmazott, bírósági úton történő lakáskiürítéseket, elsősorban a magas fenntartási költségű (távfűtéses), illetve nagyobb alapterületű lakások esetében.

A szolgáltató a következetes követeléskezelési gyakorlata mellett is minden együttműködő hátralékosnak megadja az esélyt arra, hogy megállapodást kötve, részletekben fizethesse ki hátralékát.

A hátralékosok támogatása terén is fordulópontnak tekinthető a 2006. év, hiszen, az önkormányzat a folyamatos működési-támogatás csökkentés mellett, inkább a lakhatásukat egyéb módon megoldó családokat támogatta.

A hátralék keletkezését elkerülendő bevezetésre került a lakásfenntartási támogatás, 2007-től adható az önkormányzati bérleményben lakók számára az 50 %-os lakbértámogatás, 2010 januárjától pedig bevezetésre kerül a nem önkormányzati, vagy állami tulajdonban

főbérlokként bejelentkező családok és nyugdíjasok részére is ez az 50 %-os lakbértámogatás.

Látható tehát e folyamatokból is, hogy a város nem lakással kíván segíteni, az arra rászorulóknak, hanem közvetlenül a lakhatásuk könnyítéséhez támogatás formájában, ami arra ösztönzi a rászoruló családokat, hogy a lakhatásukat minden féle képen a városban oldják meg.

Jogcím nélküli lakáshasználókká válók lakhatási esélyei

Jogcím nélküli lakáshasználónak minősül az, akinek a bérleti jogviszonya bármely oknál fogva megszűnik, azonban ténylegesen az általa korábban bérlokként használt lakásban marad.

Mivel az önkormányzat a bérlakások csökkentése mellett döntött, így aki lakbér, közüzemi díjtartozás miatt, vagy egyéb oknál fogva elvesztette jogcímét, bérlő helyett - lakáshasználóvá vált, és lehetőség sem volt visszaállítani bérloki státusát (még abban az esetben sem, ha tartozását időközben rendezte).

A jogcím nélküli lakáshasználóknak egyébként a lakbérhez képest 25 %-kal növelt mértékű **lakáshasználati díjat** kell fizetnie.

A bérlakás-rendszer átalakításakor nemcsak a bérlokk, de a lakáshasználók támogatására is figyelmet fordítottak, hiszen a 22/2007 (XI.14.) Ök. rendelet értelmében a nehéz helyzetbe került, szociálisan rászoruló lakáshasználó részére is adható volt a lakbértámogatást, illetve a lakás visszaadása esetén a fent már részletezett térítési díj került kifizetésre.

A bérlakások elhelyezkedése a városban

Az önkormányzat tulajdonában lévő épülettömbök (tisza tulajdon) bérlakásai (Petőfi udvar 1-2, 4-5, 6-7. számú épülettömb- 72 db, ebből jelenleg 59 lakott), illetve ezen kívül 5 bérlakás az **Óvárosi városrészben** található.

A fennmaradó, vegyes tulajdonú épülettömbben található bérlakások a városban elszórtan (**1 db a Borbálai városrészben, 19 db az Újvárosi városrészben**) helyezkednek el.

Fontos megemlíteni azt is, hogy az önkormányzat az elmúlt években a kizárólagos tulajdonában lévő épülettömbökben található bérlemények (Petőfi udvar 3a, 3b, illetve a Petőfi udvar 1-2, 4-5, 6-7.- Óvárosi városrész) halaszthatatlan karbantartási munkáira 42 millió forintot költött, melynek sajnálatos módon mára már nem sok látszata, haszna maradt.

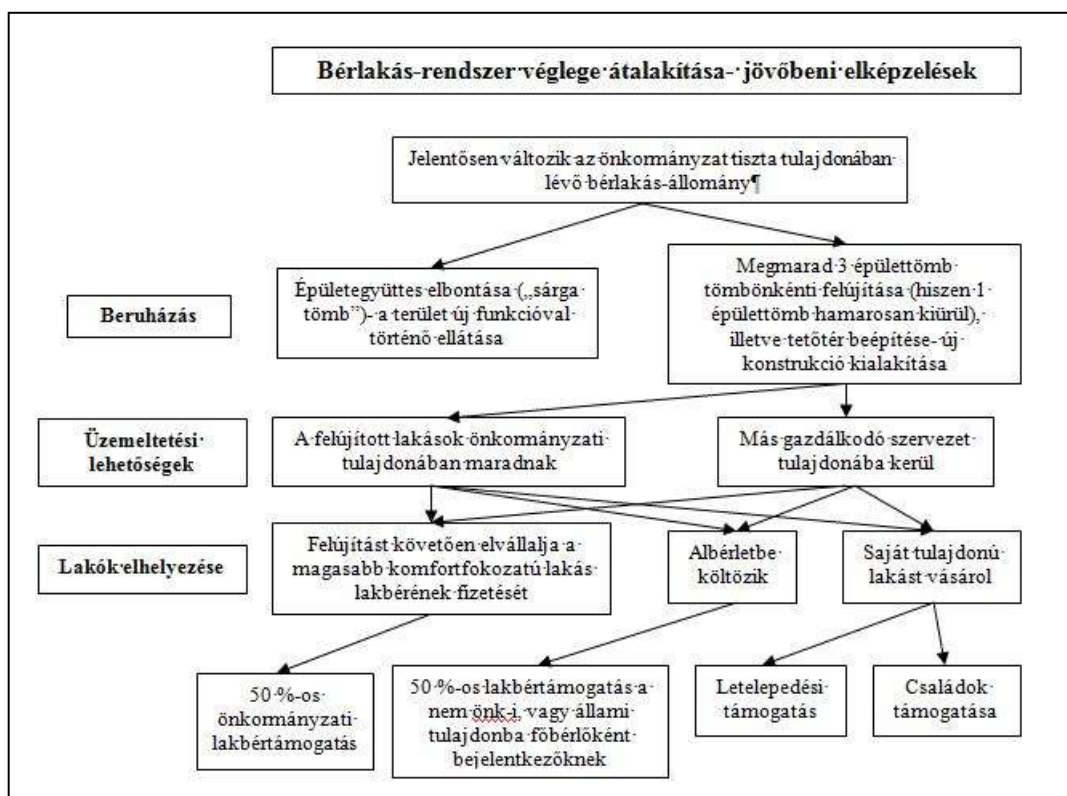
Az elvégzendő munkák a következők voltak: tetőjavítás, törött palák és kúppalák cseréje, villamos hálózat lépcsőházi javítása, illetve lakásokon belüli javítása, kémények bélelése, vakolása, hidegvízmérők felszerelése, lépcsőházak festése, bejárati ajtók cseréje (egyszárnyas, duplaszárnyas), ereszcsontrák tisztítása, cseréje, üres lakások lezárása, lakhatóvá tétel.

Jelenleg az épületekben lévő lakások állapotát egyre inkább meghatározza a bent lakók jövedelmi helyzete, életmódbeli, viselkedésbeli szokásaik, illetve az elmaradt önerős felújítások.

A bérlakás rendszer további átalakításának jövőbeni - sematikus - rendszere:

5.4. Közoktatás és esélyegyenlőség

Oroszlányban az alábbi alap és középfokú közoktatási nevelési-oktatási intézmények találhatóak:

- Oroszlány Város Óvodái (1 székhely és 3 telephely)
- 1 alapítványi óvoda (Gyermek Kuckó Alapítványi Óvoda)
- 2 általános iskola (József Attila Általános Iskola, Ságvári Endre Általános Iskola)
- 1 alapfokú művészetoktatási intézmény (Bakfark Bálint Alapfokú Művészetoktatási Intézmény)
- 1 szakközépiskola és szakiskola (Eötvös Lóránt Szakközép- és Szakiskola)
- 1 középiskola (Lengyel József Gimnázium)
- Benedek Elek Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, Általános Iskola, Előkészítő Speciális Szakiskola, Kollégium és Nevelési Tanácsadó (EGYMI)

A város 2007. évben elfogadta a **Települési Közoktatási Esélyegyenlőségi Programját**, melyet 2009 januárjában felülvizsgált. A dokumentumban részletesen felmérte a város helyzetét esélyegyenlőség szempontjából.

A közoktatási esélyegyenlőségi program **alapvető célja**, hogy **biztosítsa a településen a szegregációmentesség és az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülését**. Az oktatási szolgáltatásokhoz való hozzáférés egyenlőségének biztosításán túl célul tűzte ki a város az esélyteremtést, a támogató lépések, szolgáltatások megvalósítását a településen élő hátrányos helyzetű gyerekek hátrányainak kompenzálása és az esélyegyenlőség előmozdítása érdekében.

A felülvizsgálat legfőbb eredményeit az alábbiakban kívánjuk összefoglalni, a korábban megfogalmazásra került beavatkozásokra tett intézkedésekkel együtt.

Stratégiai célként került meghatározásra:

- *Az Önkormányzat saját intézmények fenntartásával biztosítsa a tanulói továbbhaladást az alapfokú (óvodáztatás, általános iskolai képzés és alapfokú művészetoktatás) és a középfokú oktatás (gimnáziumi, szakközépiskolai és szakiskolai oktatás) teljes vertikumában.*

A város komoly erőfeszítéseket tesz ezen cél érdekében, hiszen **nem kötelező közoktatási feladatokat is felvállal**, saját és társulásban fenntartott közoktatási intézmények működtetésével.

Ezek a következők: gimnáziumi, szakközépiskolai és szakiskolai oktatás, gyógypedagógiai-, a pedagógiai szakszolgálati- és az alapfokú művészetoktatási feladatok.

A normatív és a társulási támogatások e feladatellátásban jelentősen csökkentek, igényszinten a települési (oroszlányi) önkormányzati támogatások mértéke meghaladta 150 millió forintot. E körülmény - függetlenül az ellátások igénylésével való városi konszenzustól is- olyan mértékű finanszírozási problémára utal, mely radikális feladatellátási-szervezeti változtatások hiányában a helyi ellátás fenntarthatóságát kérdőjelezi meg.

- *A közoktatási rendszer rugalmasan alkalmazkodik a folyamatos változásokhoz, a sokszínűség megtartása mellett erősödjön a kultúráközvetítő szerepe és a nevelőmunka eredményessége, biztosítsa a tanulók számára az esélyegyenlőséget.*

A települési közoktatási intézményrendszer az elmúlt évtizedben jelentős átalakuláson ment keresztül. Ezt a változást jellemzi **Oroszlány Város Óvodái egy intézménnyé történő összevonása**, a **Gyermek Kuckó Alapítványi Óvoda létrehozása**, **két általános iskola megszüntetése**, **kis létszámú tanulócsoportok felszámolása**, **középfokú szakképzések igény szerinti változása**.

A város mindezek mellett **felvállalta a sajátos nevelési igényű tanulók oktatási helyzetének javítása érdekében az Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény létrehozását is**, mely 2009-től ilyen keretek között működik.

A racionalizáló lépések alapvető célja az intézmények működőképességének fenntartása, a szükséges, a kor igényeinek megfelelő intézményi állapotokat eredményező fejlesztések biztosításával.

A város ez irányú elkötelezettségét mutatja, hogy **pályázatot nyújtott be a KDOP-2007-5.1.1. kódszámon Közoktatási Infrastrukturális Fejlesztés támogatására**, a három általános iskola bővítésére, a korszerűbb oktatást megteremtő belső terek, szükséges helyiségek kialakítására. A beruházás hamarosan a végéhez ér (2010), így elmondható, hogy a város iskolái teljes mértékben megújultak/megújultak.

Mindhárom általános iskola pályázott a **„Kompetencia alapú oktatás, egyenlő hozzáférés-innovatív intézményekben”** című, a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség által – az Oktatási és Kulturális Minisztérium Támogatáskezelő Igazgatósága közreműködésével –

kiírt pályázatra (TÁMOP-3.1.4/08/2.). A projekt célja: a kompetencia alapú oktatás elterjesztése, a szegregációmentes, együttnevelési környezet kialakítása, a digitális írástudás elterjesztése, az infrastrukturális fejlesztések pozitív hatásainak erősítése, az oktatás minőségének javítása.

Sikeres volt a József Attila Általános Iskola 97 tanulóra benyújtott esélyegyenlőséget, felzárkóztatást támogató pályázata is. Látható tehát, hogy a város számos megelőző esélyegyenlőségi lépést tett meg, és rendkívül pozitívan értékelhető a pályázaton való aktív közreműködése is.

- *Az Önkormányzat, a lezajlott és várható társadalmi változásokra tekintettel megkülönböztetett figyelmet fordít a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok megoldására.*

Az elmúlt időszakban, a két normál tantervű általános iskolában fejlesztő pedagógusi álláshelyet biztosítottak, illetve a gyermekvédelmi álláshelyek számát az óvodában és az általános iskolákban a szükségleteknek megfelelően - intézményenként 1-1 álláshelyre – bővítették. Folyamatosan figyelemmel kísérik a gyermekvédelmi jelzőrendszer működését. Az elmúlt egy év alatt több városi szintű szakmai fórum, konzultáció került megrendezésre. Fenntartói ellenőrzés keretén belül felülvizsgálatra került az oktatási intézményekben a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátása.

Középtávú célként került megfogalmazására:

- *A város támogatja mindazokat az intézményközi együttműködésre ható törekvéseket, melyek a pedagógiai munka színvonalának emeléséhez, az oroszlányi gyermekek fejlődési- továbbtanulási esélyeinek javításához, a hátrányok csökkentéséhez hozzájárulnak, modellértékűek:*
 - *városi, térségi szakmai munkaközösségek,*
 - *tanügyi, tantárgyi, módszertani fejlesztések,*
 - *a szociális ellátás feltételeinek javítása.*

2007-től működnek az óvodai és iskolai szakmai munkaközösségeken kívül, a kistérségi szakmai munkaközösségek is (igazgatói-, óvodavezetői- és gyermekvédelmi munkaközösség). A pedagógusok egyre nagyobb számban szereznek második, illetve harmadik diplomát, vesznek részt módszertani, pszichológiai jellegű továbbképzéseken.

Az arra rászoruló, szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek támogatásáért az önkormányzat az elmúlt időszakban az intézkedéseket hozta:

- biztosította a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő 6-8. osztályos tanulók számára az ingyenes étkeztetést,
- általános iskoláskorú, veszélyeztetett, hátrányos helyzetű gyermekek (29 fő) részére kollégiumi ellátást nyújtott,
- a tehetséges, szociálisan rászoruló középiskolás tanulók számára tanulmányi ösztöndíjat folyósított,
- lehetővé tette az általános iskolából középiskolába lépő, szociálisan hátrányos helyzetű tanulók Arany János tehetséggondozó programba történő

jelentkezését, és tanulmányaik időtartamára anyagi támogatást biztosított/biztosít.

- *Valamennyi óvodáskorú gyermek számára biztosított legyen az óvodai nevelés lehetősége 3 éves kortól.*

Valamennyi óvodába jelentkező kisgyermek óvodai felvételre kerül, a 2008 szeptemberében megnőtt igények alapján a város új óvodai csoportbővítést hajtott végre a Malomsori Óvodában, illetve a csoportok számát 22-ről 23-ra növelte.

Az óvodákban (Oroszlány Város Óvodái, Gyermek Kuckó Alapítványi Óvoda) biztosítottak a feltételek a halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) gyermekek neveléséhez, illetve szem előtt tartják a sajátos nevelési igényű (SNI) kisgyermekek fejlesztését, elsődlegesen az épek óvodai közösségében, így biztosítva az SNI-s gyermekek integrált óvodai csoportban történő fejlesztését.

Mindezek mellett a cigány hagyományok felelevenítésére, ápolására programot dolgoztak ki, ennek megfelelően már itt megfigyelhető a roma gyermekek esélyegyenlősége, ami rendkívül fontos, hiszen a gyerekek ebben a korban a legfogékonyabbak.

- *A sajátos nevelési igényű tanulók ellátása, növekvő mértékben integrált neveléssel-oktatással legyen biztosítva.*

A Tanulási Képességeket Vizsgáló Szakértői Bizottság véleménye alapján, évről-évre egyre több sajátos nevelési igényű tanuló kerül többségi általános iskolába, akiknek nevelését, fejlesztését többlet óraszámok biztosításával, gyógypedagógusok és fejlesztő pedagógusok foglalkoztatásával valósítják meg.

Az Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény létrehozásával lehetőség nyílt a magasabb színvonalú fejlesztésre, így még inkább megvalósítható nemcsak a szegregáltan, hanem az integráltan nevelt és oktatott sajátos nevelési igényű tanulók körében is a sérülés specifikus fejlesztés.

A **sajátos nevelésű igényűek** (SNI) száma a városban 2010-ben 110 fő, ebből az általános iskolás 98 fő. Ez az általános iskolába járó gyerekek (1386 fő) 7,%-át teszi ki, ami megegyezik az országos átlaggal. Az SNI-s gyermek 72 %-át, azaz 79 főt a Benedek Elek Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, Általános Iskola, Előkészítő Speciális Szakiskola, Kollégium és Nevelési Tanácsadóban (röviden **EGYMI**) oktatják.

A fennmaradó 31 fő megoszlása a következő: József Attila Általános Iskola 9 fő, Ságvári Endre Általános Iskola 10 fő, Lengyel József Gimnázium 8 fő, Eötvös Lőránt Szakközép és Szakiskola 1 fő, Oroszlány Város Óvodái 3 fő.

Az „EGYMI” létrehozásának előnyei:

- Lehetővé teszi az intézmények egymással való szorosabb együttműködését és tevékenységük összehangolását.
- A szakszolgálati feladatok könnyebben integrálhatók.

- Ellátja az SNI gyermekekkel, tanulóval együtt történő nevelésének, oktatásának segítségét, ill. a gyógypedagógiai területekhez tartozó szakemberek egy szervezeti egységbe való összevonását.
- Lehetőség van a gyógypedagógiai terület szakmai szolgáltatásainak erőteljes koncentrálására, mint logopédiai szakszolgálat, konduktív pedagógiai ellátás, gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés és gondozás, fejlesztő felkészítés formájában.
- Az utazó gyógypedagógusi hálózat bővíthetővé vált, az integrált oktatásban résztvevő SNI-s gyermekek növekedésének arányában, mely az intézményegységekben dolgozók személyi állományából megoldható.
- A nem integrálható SNI-s tanulók nevelését-oktatását az elkövetkezőkben az összetett iskolában az általános iskola, előkészítő szakiskola intézményegység végzi, kollégium szervezeti kapcsolódással együtt.
- A város eleget tesz annak is, hogy 2010-től ellátja a fejlesztő iskolai oktatást a súlyosan fogyatékos gyermekek körében a tanköteles kor végéig a Köznevelésről szóló törvény (30/A § (1) bekezdése), illetve az Oktatási és Kulturális Minisztérium 14/1994 (VI.24.) rendelet értelmében

Az EGYMI a roma gyermekek esélyegyenlőségét a cigány kisebbségi oktatás keretében igyekszik biztosítani. A fent részletezettekén kívül az intézményben felnőtt oktatás is folyik. **2008-ban a Lépj egyet előre programban 13 fő végzete el a 8. osztályt és 14-en a 7. osztályt.** A „Lépj egyet előre” program célja az alacsony iskolai végzettségű, illetve szakképzetlen felnőttek képzése. A programban résztvevők képzési költségeit a program fedezi. Emellett egyhavi minimálbérnek megfelelő pénzbeli támogatás, valamint tankönyvtámogatás is jár. A hátrányos helyzetű felnőttek képzését mentorok segítik.

Fontos kiemelni azt is, hogy a 8 osztályt elvégző 13 főből, 2009. évben tíz fiatal a Lengyel József Gimnázium esti tagozatán kezdte el középfokú tanulmányait. Fő célkitűzésük, hogy mint roma származásúak alkalmazottként bekerülhessenek a helyi közellátási feladatok ellátásába. Az OCKÖ, illetve a város a jövőben is szeretné támogatni a romák tanulását legyen az alap, vagy középfokú képzésben való részvételük.

Az intézményben 2009. évben 23 fős felnőtt, aktív munkavállaló korú, általános iskolai végzettséggel nem rendelkező, regisztrált munkanélküli hallgatókból álló tanulócsoporthoz tartozó csoport működik. Az itt tanulókkal történt személyes interjúzás tapasztalatait később részletezzük, illetve igyekszünk a stratégiai terv készítése során figyelembe venni.

- *Kollégium fenntartásával és működtetésével továbbra is biztosítja az önkormányzat az intézményeiben tanuló nem oroszlányi diákok elhelyezését, kollégiumi nevelését, javul a férőhelyek kihasználtsága.*

Minden kollégiumi elhelyezés iránti kérelmet ki tud elégíteni a város. A kollégium férőhelyeinek száma: 77, felvett tanulók száma: 47 (29 általános iskolás, 9 szakiskolás - ebből 5 fő speciális szakiskolás -, 8 gimnáziumi és 1 szakközépiskolai tanuló). A kihasználtság (61%) optimális szintjét nem sikerült elérni.

A Kollégiumban a kistérségben élő halmozottan hátrányos gyermekek bentlakásos ellátása is biztosított.

A Települési Közoktatási Esélyegyenlőségi Program az alábbi konkrét területeken állapított meg szükséges beavatkozásokat:

- *A település és az intézmények nem rendelkeznek teljes körűen naprakész statisztikai adatokkal a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek számáról, melynek oka a szülői nyilatkozatok önkéntessége.*

Az oktatási-nevelési intézmények, a gyermekjóléti szolgálat, a Polgármesteri Hivatal szociális és oktatási csoportjában dolgozó szakemberek mindent megtesznek annak érdekében, hogy minél pontosabb adatokkal rendelkezünk a HHH-s gyerekek számáról (nyilatkozati nyomtatványok biztosítása az érintetteknek, felvilágosítás, családlátogatás).

Közoktatási intézményeinkben a HHH-s gyermekek aránya a 2008. novemberi statisztika alapján: 270 fő volt. Ezek az adatok egyébként még rövid időszak alatt is jelentősebben változhatnak (lásd: alábbi táblázat és adatok).

Közoktatási intézményeinkben a 3H-s gyermekek aránya a 2008. november végi adatok alapján:

	Oroszlány V. Óvodái	Benedek E. Ált.Isk.	József A. Ált. Isk.	Ságvári E. Ált.Isk.	Eötvös L. Szakk. Isk.	Lengyel J. Gimn.	Összesen:
tanulólétszám:	558	98	646	728	347	567	2944
3H-s gyermekek száma	66	34	94	59	15	2	270
%-s arány	11,83	34,69	14,55	8,10	4,32	0,35	9,17

Oroszlányban **2009 októberéig 603 3 H-s** gyereket regisztráltak, ebből **305** óvodás és általános iskoláskorú gyermek. Közülük **578 fő kap rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt.**

Cél, hogy a szülőkből még inkább tudatosítsuk, hogy a nyilatkozattétel a gyermekük érdekében történik, hiszen a valóságnak megfelelő dokumentációra támaszkodva olyan pályázatokon vehet részt a város, amely hozzájárulna gyermekeik továbbtanulásához.

A városban sajnálatos módon egyre nő a magatartásproblémával küzdő gyermekek száma is, melyről pontos, elvszerű és részletes (így összegezhető) kimutatást még nem készítenek az intézmények, de a jövőben érdemes erre is hangsúlyt fektetni, hiszen a magatartászavart legtöbb esetben vissza lehet vezetni az azt kiváltó okokra, így annak elhárítására is könnyebb a megfelelő pedagógiai módszer kiválasztása, alkalmazása.

A magatartászavarok megjelenési formái és okai igen változatosak lehetnek. Lehet közvetlenül az idegrendszer súlyos éretlensége. Kialakulhat másodlagos tünetként, mintegy ráépülve a tanulási nehézségekre. Ilyenkor a gyerek az állandó stresszt és kudarcot okozó helyzeteket igyekszik elkerülni, például bohóckodással, hisztivel, vagy a társai ellen irányuló agresszióval. Okozhatja a családi szocializáció problémája, mint például: a nem megfelelő anya-gyerek, apa-gyerek kapcsolat, érzelmi elhanyagolás, családon belüli erőszak stb. Magatartászavarhoz vezethet, ha nem megfelelőek, a többségi társadalom számára nem elfogadhatóak a család által közvetített minták: például életvitelszerű bűnözés a családban. Problémát okozhat, főleg kamaszkorban a kortársak egymásra gyakorolt negatív hatása, amikor "rossz társaságba" keveredik a gyerek. Szintén okai lehetnek a magatartási problémáknak az osztályközösségben kialakuló csoportdinamikai jelenségek, mint például a bűnbakképzés vagy az ellenállás.

- *A településen élő 3-5 éves korú gyerekek – különösen a halmozottan hátrányos helyzetű, etnikailag szegregált lakókönyezetben élők - nem teljes körűen járnak óvodába.*

A városban a 3-5 évesek száma a népesség nyilvántartó adatai szerint: 493 fő. Az óvodáztatásban résztvevő 3-5 évesek száma 406 gyermek (82,35 %): 362 gyermek a városi óvodában + 44 gyermek az alapítványi óvodában. (2007-ben 182+ 19 főt, 2008-ban 191+ 11 főt írtak be óvodába ebből a korosztályból.) A város által biztosított előnyök ösztönzik az óvodai ellátás igénybevételét (ennek férőhely korlátja gyakorlatilag nincs), azonban a térítési díjkötelezettség és egyes családi hagyományok annak - ugyan egyre szűkülő körben - igénylése ellen hatnak.

- *A 46 óvodapedagógusból mindössze 1 fő vett részt a hátrányos helyzetű gyerekek sikeres nevelését segítő módszertani képzésen.*

Az óvodapedagógusok közül az elmúlt évben 3 fő további szakképesítést (második diploma, szakvizsga) szerzett, 10 fő akkreditált továbbképzésen vett részt. A nevelőtestület az engedélyezett 4 nevelés nélküli munkanapot szakmai felkészülésre használta fel (egyéni fejlesztések, prevenció az óvodában; differenciált bánásmód, a másság elfogadása). Hátrányos helyzetű gyerekek sikeres nevelését segítő módszertani képzésen 2 fő vett részt, gyermekvédelmi és családsegítő képzést szereztek iskolarendszerű képzés keretében.

- *A Malomsori óvodában 40% fölötti a hátrányos helyzetű gyerekek aránya.*
- *Az óvodák között jelentős eltérés mutatható ki a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek aránya között.*
- *Az óvodai csoportok kialakításánál nem lehet figyelembe venni a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek arányos eloszlását (a körzetben lakó szülők nem hajlandók másik óvodába vinni gyermeküket).*

Az intézmény, tagóvodák egyre inkább törekedtek az integrációs arányok javítására, ennek ellenére a Malomsori telephelyen 2009. évben még mindig 25,87 %-ponttal magasabb a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek aránya, mint a Brunsvík Óvodában. Ennek oka első sorban nyilvánvalóan az, hogy a tagóvoda felvételi körzete szegregált, telepszerű lakókönyezetre esik (lásd Óvárosi városrészi elemzés). Így itt, különösen túljelentkezés esetén lehet csak figyelembe venni a 3 H-s gyermekek arányát.

Az óvodai telephelyeken a 3H-s gyermekek aránya a **2008. novemberi** adatok alapján a következők:

Telephely	Brunsvík Ó.	Borbálai Ó.	Malomsori Ó.	Táncsics Ó.
Össz. Létszám:	246	79	89	144
Hátrányos helyzetű:	24	9	33	29
%-s arányuk:	9,76	11,39 %	37,08 %	20,14 %
3 H-s gyermek:	11	6	27	22
3 H-s %-s arány:	4,47 %	7,59%	30,34 %	15,28 %

Látható a táblázatból is, hogy a Malomsori Óvodát leszámítva a 3H-s gyermekek aránya az egyes telephelyek között sehol sem haladta meg a 25%-ot.

- *Az általános iskolák között jelentős eltérés mutatható ki a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek arányában.*

- A József Attila Általános Iskolában a 4., 5., 6. osztályokban a 3H-s arányok meghaladják a 25% különbséget.
- A volt Arany János iskola épületének működtetése nagyon gazdaságtalan (jelenleg csak 6 tanulócsoporthoz tartozik oktatása folyik ebben a hatalmas épületben, így 2008. szeptemberig ki kell üríteni).
- A tanulócsoporthoz elosztásánál kiemelt figyelmet kell fordítani a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek arányos elosztására a Ságvári és a József Attila iskolák között.

A város vállalta az egyenlő bánásmód követelményének és a szegregációmentességnek, mint esélyegyenlőségi alapfeltételnek mind a településen működő, azonos típusú intézmények, mind azok tagiskolái, feladat-ellátási helyei között, mind az intézményeken belül, az azonos évfolyamok tanulócsoporthoz között érvényesülnie kell annak, hogy a 3 H-s tanulók aránya közötti különbség legfeljebb 25% lehet.

Az általános iskolai beíratásnál a körzethatárok évenkénti módosításával már 4 éve maximálisan megvalósul a 3 H-s gyermekek arányos elosztása a két általános iskolába belépő 1. osztályos tanulók esetében. Felső tagozaton a csoportösszevonásoknál, a kis létszámú tanulócsoporthoz megszüntetésénél törekedtek az arányok javítására. Mindezen intézkedések eredménye, hogy a két általános iskola között - az összes tanulói létszámra vonatkozóan - jelenleg 6,45 % pontos különbség van a 3 H-s gyermekek arányában, egyik évfolyamon sem nagyobb az eltérés 25 %-nál.

A volt Arany János Iskola épületének kiürítése 2008. szeptember 1-vel megtörtént. A két általános iskolában a 3 H-s gyermekek %-os aránya évfolyamonként 2008. évben a következő:

Ált. isk./ évfolyam	1. évfolyam	2. évfolyam	3. évfolyam	4. évfolyam	5. évfolyam	6. évfolyam	7. évfolyam	8. évfolyam
József A. Ált. I.	30,16	28,74	21,54	15,07	21,62	13,16	16,35	13,46
Ságvári E. Ált. I.	15,63	12,50	13,54	12,50	10,26	11,34	6,25	5,15
Eltérés (%pont):	14,53	16,24	8,00	2,57	11,36	1,82	10,10	8,31

Megvizsgálásra került az egyes általános iskolákon belül is az azonos évfolyamok tanulócsoporthoz között a 3 H-s gyermekek elosztása. A Ságvári Endre Általános Iskola 3. évfolyamán a c) és b) osztályok között a különbség 26,09 %, a József Attila Általános Iskolában pedig a második évfolyam a) és c) osztálya között 30,56 % és a 7. évfolyamon a c) és d) osztályok között 40,74 %, melynek oka elsődlegesen a felmenő rendszerű pedagógiai program alapján történő tagozatos oktatás.

Ennek megszüntetése érdekében a pedagógiai programok módosításakor, 2008-ban - az esélyegyenlőségi program végrehajtásaként – az alsó tagozatban megszűnt a tagozatos oktatás. Ennek hatása sajnos nem egyértelműen pozitív, az így megkövetelt és kialakított szegregációmentes oktatási rend a jobb előmenetelűek fejlődését kevésbé segíti, nem is beszélve az egyéni tehetségek gondozásának hiányáról.

- Az általános iskolákban a 4. és 5. évfolyamon az idén sem tudtak nyelvi órákat bontani, mivel nincs terem.

- *Fejlesztő és rehabilitációs órákra nincs megfelelő helyiség.*

A tantermi, szaktantermi problémák teljes mértékben megszűntek a Közoktatási Infrastrukturális Fejlesztési pályázaton való részvétellel.

- *A Benedek Elek Általános Iskolában (jelenleg EGYMI) csak a 9-10 évfolyamtól oktatnak idegen nyelvet.*
- *Az emelt szintű oktatás minden esetben belső szegregációhoz vezet, a hátrányos helyzetű gyerekek jellemzően nem tudnak részt venni emelt szintű oktatásban.*

Az EGYMI-ben a 2008/2009-es tanévtől kezdődően már a 7-8. évfolyamtól oktatnak idegen nyelvet (angolt).

Az emelt szintű oktatás a 2008/2009-es tanévtől kezdődően az első osztálytól felmenő rendszerben megszűnt. Mindkét általános iskolánkban a tehetségek gondozása fejlesztő foglalkozásokon, szakkörökön, a nem kötelező, hanem szabadon választható tanítási órákon történik.

- *A két középiskola között eltérő az infrastruktúra és az épületek állaga is.*
- *A középiskolában és szakközépiskolában a lemorzsolódás magas arányú, a felzárkóztató program nem éri el célját az Eötvös Loránd Szakközép- és Szakiskolában.*
- *Nagyon kevés hátrányos- és halmozottan hátrányos helyzetű gyerek jut el gimnáziumba.*

A középiskolákban a magas lemorzsolódás a szakképző évfolyamokra jellemző, ott is elsősorban a 9-10. évfolyamra. Meg kell azonban jegyezni, hogy ez nem csak Oroszlányban jelentkező helyi, hanem országos jellegű, általános probléma. Míg a korábbi évtizedekben szakmunkásképzésre az általános iskolát erős közepes, illetve jó tanulmányi eredménnyel végző tanulók jelentkeztek, ma már a leggyengébb tanulók kerülnek ebbe a képzési formába.

A lemorzsolódás csökkentésére, a megfelelő kompetencia szint elérésére az intézmény intézkedési tervet dolgozott ki, felzárkóztató, korrepetáló foglalkozásokat szervez. Látványos javulás ennek ellenére nem várható.

Az e területen dolgozó szakemberek egybehangzó véleménye, hogy minél előbb **meg kell változtatni a szakképzés rendszerét, és meg kell valósítani a régió munkaerő piaci igényeihez rugalmasan alkalmazkodni képes szakképzés tartalmi, módszertani és szerkezeti fejlesztését.**

A felzárkóztató oktatásban országosan sem sikerült elérni a kívánt eredményt, hiszen a tanuló 15-16 évesen kerül az általános iskola 5-7. évfolyamáról ebbe a képzési formába, és amennyiben nem tudja az alapvető kompetencia szintet teljesíteni, úgy nem léphet a szakképzésbe és általános iskolai végzettsége sem lesz.

A 2007/2008-as tanévben a 15 tanuló közül 7 fő került felzárkóztató oktatásból szakiskolai oktatásba.

A gimnáziumunkban a hátrányos helyzetű tanulók aránya az előző tanévhez képest emelkedést (0%-ról 6,5%) mutat, halmozottan hátrányos helyzetű tanulójuk nincs. Az Eötvös Loránd Szakközép- és Szakiskolában a hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekek száma 32 (ebből 15 halmozottan hátrányos), ez az összlétszám 9,61 %-a.

A szociálisan rászoruló, tehetséges tanulók támogatására az önkormányzat által létrehozott pályázati lehetőség ösztönzőleg hat a nehezebb anyagi körülmények között élő gyermekek gimnáziumi beiskolázására is. Ebben a tanévben 14 gimnáziumi és 5 szakközépfiskolai tanuló részesül ebből a támogatási formából.

Összességében elmondható, hogy **Oroszlányban biztosított az oktatási szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés lehetősége.** Önkormányzat elkötelezett az oktatási esélyegyenlőtlenségek teljes körű felszámolásában.

A Programban megfogalmazott, rövidtávon megvalósítható célokat a város már teljesítette. A továbbiakban is egyik legfőbb célkitűzés, hogy a város közoktatási intézményeiben az oktatás hatékonysága növekedjen, és a programban meghatározott feladatokat - együttműködve a megvalósításhoz szükséges partnerekkel - teljesíteni lehessen.

Meggyőződésünk szerint a város egyetlen intézményében sem érvényesül szegregáció.

A hátrányos helyzetű-, normál tanrendet-, vagy tehetséggondozást igénylő gyermekek együttoktatása azonban feszültségekkel jár, hiszen nem alakult ki kellőképpen, illetve a szükségesnél kisebb az a szakmai segítői háttér, mely a teljes, egymástól eltérő képzést igénylő, igen színes gyermekeseggel találkozó „normál” pedagógust kellőképpen segítené.

Mindezek mellett pozitívként említjük meg azt is, hogy Oroszlányból a környék intézményei is fogadnak oroszlányi diákokat (alapfokú, középfokú), illetve alapfokú oktatásban tanulni vágyó felnőtteket.

Ilyen intézmény a **Tatabányai Remédium Alapítványi Általános Iskola és Szakiskola.** Az intézményi adatszolgáltatásnak megfelelően 24 fő oroszlányi diák jár az intézménybe, akik közül 7 fő hátrányos helyzetű, 1 fő halmozottan hátrányos helyzetű, 12 fő veszélyeztetett. Az intézményben általában a túlkoros és problémás gyerekek járnak, illetve akik elmúltak már 18 évesek. A képzés folyamatos és különbséti vizsga lehetőség is van. (Az OCKÖ adatai alapján 2008-ban 2, 2009-ben 5 felnőtt járt az iskolába, akiknek vállalta az 5-6. osztály különbséti vizsgájára való felkészítését is, majd ennek megszerzését követően végezték el a 7-8. osztályt (az intézménybe járók közül 4 fő részesült MACIKA - Magyarországi Cigányokért Közalapítvány- ösztöndíjban).

A **Tatabányai Feller Jakab Iskolába** 64 fő oroszlányi diák jár, akik közül 2 fő hátrányos helyzetű, 2 fő sajátos nevelési igényű tanuló, a Tatabányai Vendéglátói és Kereskedelmi Szakközépfiskolába 73 fő oroszlányi diák jár, akik közül 11 fő hátrányos helyzetű.

A **Bánhidai Ipari Tanoda Alapítványi Szakiskolába** 6 fő oroszlányi tanuló jár, közülük 2 fő hátrányos helyzetű.

5.5. Egészségügy, közbiztonság

A város **2009-ben elkészítette az Ifjúságpolitikai Koncepcióját.**

Ebből többek között az derült ki, hogy a fiatalok eltérő életmódjában megfigyelhető az a kettősség, hogy egy részüknél egészségügyi problémák jelentkeznek (kevés mozgás, túlzott televízió nézés, számítógép használat, helytelen táplálkozás), másik részüknél pedig éppen az egészséges életvitel kialakítása (sport, helyes táplálkozás stb.) a jellemző.

Az országos és helyi felmérések, jelentések az ifjúsági korosztály egészségi állapotában folyamatos romlást jeleznek. Ezekben a korosztályokban is egyértelműen nőtt az allergiában (oka valószínűleg a bányászat és építőipar korábbi jelenlétéből fakadó levegőszennyezés), a cukorbetegségben, a magas vérnyomásban, a vérszegénységben, anyagcserezavarban, a különböző bőrbetegségekben szenvedők és az idegrendszeri problémákkal küszködők száma, de a szervi elváltozások terén (látás, hallás, mozgásszerv) is rosszabbak a mutatók, mint korábban. Látható tehát, hogy a gyermekekre nagy figyelmet kell fordítani, hiszen ők lesznek azok, akik a társadalmat a jövőben eltartják.

A fiatalok egészségügyi helyzetéről bővebben lehet olvasni az iskola egészségügyi komplex jelentésből.

Az **ifjúság egészségügyi állapotának vizsgálata mellett**, annak a vizsgálata sem elhanyagolható, hogy a mélyülő gazdasági válság következményeként rengeteg ember került nehéz helyzetbe, így a növekvő **szegénység nemcsak alacsony jövedelmet, hanem az egészségi állapot romlását**, a gyermekek rosszabb fejlődési feltételeit, gyakoribb iskolai sikertelenséget, a lelki betegségek megjelenésének nagyobb számát, a deviáns viselkedések előfordulásainak növekedését eredményezi.

A szegény körülmények között élők életmódját általában higiénés és/vagy mentálhigiénés problémák kísérik.

2007. évben Komárom-Esztergom megye gazdasági aktivitás aránya 59,4 % volt, mely elsősorban a megyében letelepült multinacionális cégeknek volt köszönhető, hiszen számos munkahely létesült, javítva ezzel a foglalkoztatási mutatót. Ezen cégek általában nagy számban tudtak foglalkoztatni alacsonyabban képzett munkavállalói réteget (betanított munkásokat, gyártósoron).

A 2008 ősztől bekövetkező gazdasági válság hatására a Közép-Dunántúli Régióban (a legnagyobb mértékben a régiók között!), Komárom-Esztergom megyében és persze Oroszlányban és környékén is tapasztalható volt a csoportos létszámleépítés, mely hatására jelentősen megnőtt a munkanélküliség.

Az egyes történelmi időszakok elemzése alapján közismert, hogy az **elszegényedés, a munkanélküliség negatív irányban befolyásolja a bűnözést, mint társadalmi jelenséget.**

Az Oroszlányi Rendőrkapitányság illetékességi területe Oroszlány város és 5 környező község (Bokod, Dad, Kecskéd, Kömlőd, Szákszend). 2008. évben 828 bűncselekményt regisztráltak, mely a 2007. évhez képest 6 %-os növekedést jelent. A település a városok közötti bűnügyi fertőzöttség tekintetében 2007-ben a 119., de 2008-ban már a 105. helyet foglalta el a 274 hely közül. A 828 bűncselekmény megoszlása a következő:

- 662 db Oroszlányban elkövetett
- 166 db az illetékességi területhez tartozó községekben elkövetett

A bűncselekmények legnagyobb számban a vagyon ellen elkövetett bűncselekmények. 2008. évben összesen 484 db. Ez az összes elkövetés közel 60 %-át teszi ki.

2007. évhez képest növekedés figyelhető meg a garázdaságok, testi sértések, rablások számában. Ez a társadalomban jelen lévő feszültséget, nehézségek növekedését tükrözi. A bűncselekmények számának növekedésével a felderítési mutatók is javultak.

A hétvégi házas területeken jelentősek a színesfém lopások, melyet a bűncselekményt elkövetők általában létfenntartásuk érdekében követnek el. Az országos trendekhez hasonlóan vannak, akik életvitel szerűen kisebb-nagyobb lopásokkal egészítik ki rendszerint nem legális foglalkoztatás keretében végzett alkalmi munkából szerzett jövedelmüket.

Az Oroszlányi Rendőrkapitányság, a Gyámhivatal, Oroszlány Város Jegyzője, illetve Gyermekjóléti és Szociális Szolgáltató együttműködik a családon belüli erőszak megelőzése, visszaszorítása érdekében.

Az elkövetett bűncselekmények is az egyének szociális helyzetével hozhatóak összefüggésbe, hiszen jellemzően az anyagi haszonszerzés, átmeneti pénzzavar, családi problémák miatt kerül sor a személyi erőszakkal nem járó bűncselekmények elkövetésére.

Sajnálatos módon a közrend elleni bűncselekmények nagyobb részét olyan fiatalok követik el, akik a szülők anyagi forrásainak végletes kimerülésével -munkába állásuk elmaradása, saját önálló jövedelem hiányában- gyakorlatilag csak törvénytelen úton szerezhetik meg a nem csak az életfenntartáshoz, hanem káros szenvedélyeikhez, a korosztályuk jellemző igényei (telefon, elektronikus szórakoztatási eszközök, ruházkodás, szórakozás) kielégítéséhez szükséges forrásokat.

Életkorukból és a médiákra hagyott neveltetésükből fakadóan a szerzés igénye olyan erős, hogy nem rettennek vissza erőszakos, személy elleni sérelemmel is járó bűncselekményektől sem, ennek következményeit egyszerűen nem mérik fel. Náluk - ismervé a hazai büntetés-végrehajtás helyzetét és az ott folyó nevelő munka eredményességét is - várható az intézeti elhelyezés vagy szabadságvesztés letöltése után az, hogy véglegesen bűnözésből fognak élni, legfeljebb jobban figyelnek azok módjára, elkövetésére, kevésbé kirívó elkövetési módokra vállalkoznak.

Oroszlányban a gyermekkorú elkövetők száma a következők szerint változott:

Megnevezés	2004	2005	2006	2007	2008
Oroszlány	21	17	37	8	20

A fenti adatok várhatóan a 2009-2010-es időszakban is növekedést mutatnak. A 2010 januárjában elkövetett emberölés esete különösen súlyos problémára utal, kiemelve a fenti általános értékelésből azt, hogy az elkövetés kegyetlen módja és a tettesek életkora megdöbbentő módon mutat rá az intézményes szociális ellátás és oktatás-nevelés korlátaira, a társadalom kapcsolatrendszerének felbomlására.

Ezen eset büntető eljárással párhuzamos komplex társadalmi, szociális nevelési vizsgálata elengedhetetlenül szükséges a fenti intézményes városi ellátások hatékonyabb alkalmazása érdekében is.

A város elkötelezettségét igazolja, hogy a Kormány által kiadott válságkezelő program adta lehetőséget kihasználva, a közrend és közbiztonságának erősítése érdekében 2009 évben 4 fő településőrrel megerősített Közterület Felügyelet működtet, melyet lehetőségekhez képest 2010. évben is fenn kívánja tartani, remélve, hogy a továbbiakban is biztosítják a város számára annak támogatását.

Mindezek mellett az Oroszlányi Polgárőr Egyesület is aktívan részt vesz a városi bűnmegelőzésben, közvetlenül segíti a rendőrség munkáját.

Összességében azonban fontos hangsúlyozni, hogy **a kiskorúak bűnelkövetővé válásában kulcsszerepük van a szülőknek és az iskoláknak, hiszen az esetek visszavezethetők a fiatalok helytelen szocializációjára, a rendezetlen családi háttérre, a rossz nevelési módszerek megválasztására is. E problémák nem minden esetben eredményes kezelése kapcsán meg kell jegyezni, hogy az ismert preventív módszerek gyakorlati alkalmazása nem csak e területen, általában is anyagi korlátok által is meghatározott.**

A megelőzés érdekében nagyobb hangsúlyt kellene fordítani a preventív tevékenységre, azonban az intézményi rendszer feladatainak robbanásszerű bővülésével arányos forrás-kiegészítése a szűkülő önkormányzati költségvetési feltételek mellett korlátozott.

A fiatalok körében egyre inkább növekszik a kábítószerrel történő visszaélés is. Ennek visszaszorítása érdekében Oroszlányban (nem említve a problémára született korábbi kezdeményezéseket) 2005. évben Kábítószerügyi Egyeztető Fórum (KEF) alakult. Ez a szervezet 2007. évig működött, azt követően megszűnt a működése. A KEF folytatólagos működésére, illetve az általa szervezett kábítószer probléma visszaszorítására irányuló programok megvalósításához általában támogatás is igénybe vehető. Érdemes figyelmet fordítani a pályázati kiírások megjelenésére, hiszen a város bármikor dönthet úgy, hogy KEF folytassa a működését.

A KEF működtetésével nagyobb szerepet kaphatna a megelőző ifjúságvédelmi tevékenység, az általános- és középiskolások részére drog preventív, illetve egészségvédelmi programok is megvalósulhatnak.

5.6. Az Oroszlányi Cigány Kisebbségi Önkormányzat tevékenységének bemutatása, pozitív együttműködései

Az Oroszlányi Cigány Kisebbségi Önkormányzat (továbbiakban OCKÖ) Oroszlány Város önkormányzatával szorosán együttműködve igyekszik feladatát jól ellátni a roma (cigány) kisebbség érdekeinek védelme, gazdasági-, szociális- oktatási (kulturális) felzárkóztatása érdekében.

Az önkormányzat e törekvése a roma (cigány) és nem kisebbségi lakosságának kölcsönös érdeke, a konfliktusmentes együttélés záloga is.

Mindamellert, hogy a kisebbségi önkormányzat ápolja a roma (cigány) kultúrát, tartja a kapcsolatot az együttélés és integráció feltételeit markánsan meghatározó hivatalokkal és

intézményekkel, illetve szolgáltatókkal, annak érdekében, hogy a kisebbség problémáinak ismeretében gyorsan és hatékonyan lehessen segítségükre.

E kapcsolattartás különös esetei a Malomsori Óvodának, illetve a Benedek Elek Általános Iskola és Speciális Szakiskola (EGYMI) számára adott elvi támogatás az intézményben folytatott oktatásai-nevelési tevékenységhez.

Az OCKÖ által szervezett Lépj egyet előre programban 2008 évben 13 fő végzete el a 8. osztályt és 14-en a 7. osztályt. A 8. osztályt elvégző 13 főből, 2 fő OKJ-s képesítést is szerzett.

2009. évben 10 fiatal a Lengyel József Gimnázium esti tagozatán kezdte a négyéves tanulmányait, illetve a Benedek Elek Általános Iskolában 23 felnőtt korú kezdte el a 8 általános iskolai végzettségének megszerzését. E számok pozitív folyamatok elindulását jelzik.

Az OCKÖ az oktatási intézményekkel való közvetlen kapcsolattartása megteremti a problémás esetek szakszerű és kölcsönös bizalmon alapuló kezelésének lehetőségét. Ezért a kisebbségi Önkormányzat képviselője általában részt vesz a szülői munkaközösségi értekezleteken, a kollégiumi, gimnáziumi és iskolai rendezvényeken.

Minden évben több kulturális rendezvényt és programot szervez az OCKÖ, ahol teret kap a cigány kultúra, folklór és képzőművészet is. Szponzorok segítségével gyűjtik a helyi és a megyei cigány képzőművészek alkotásait és létrehozták saját galériájukat. A roma kisebbségi közösséghez fűződő kulturális örökség ápolása, saját ünnepek megtartása, identitásuk megőrzése érdekében az OCKÖ rendszeresen szervez további programokat is.

2007-2009. évben az OCKÖ a következő programok szervezésében vett részt: (kulturális tevékenység, sporttevékenység, egészségvédelem, közösségfejlesztés):

- **Baba-Mama Klub szervezése:** a Klub kertében, tevékenységük legfőbb célja, hogy megfelelő körülmények között együtt lehessen a szülő a gyermekével, játszhasson és identitást elősegítő programokban, vehessen részt, mely elősegíti az óvodai nevelést is. A játékos foglalkozásokat, anyanyelvét beszélő, középfokú és dada végzettséggel rendelkező roma szülőkel végzik.
A klub minden héten szerda 10-12 óráig van. 2007. évtől folyamatosan kiállított a klub a „Civileké a ház” rendezvényen, ahol táncházat is szerveztek. Szervezésükben **2009-ben TÁMOP pályázat keretén belül további 2 alkalommal rendeztek Roma Táncházat.**
- **Lovari Nyelvgyakorló műhely:** Folyamatos a cigány nyelvtanfolyam szervezése (lovari nyelvjárás), melynek hallgatói köre olyan cigányok, akik nem beszélik a nyelvet, vagy beszélik, azonban a grammatikáját nem ismerik. Ezt a programot kiterjesztették az oktatásban, szociális területen és a közművelődésben dolgozók részére is, megteremtve ezzel a cigány nyelv gyakorlásának lehetőségét. A nyelvgyakorló műhely megteremtésével a hagyományt őrző környezet megerősödik és a nyelvet nem beszélő cigányok identitása is erősödik. A nyelvgyakorló műhely további előnye, hogy a nyelv ápolásán keresztül erősödik a közösségi élet a beszélő és nem beszélő cigányok között. A roma közösségben igen fontos a nyelvismeret, hiszen a nyelvismeret emeli a közösségben elfogadott presztízsét. A nyelvgyakorló műhelyt vezeti: Papné Vidák Erzsébet és Sasvári Gábor cigánynyelv tanár.

- **Lovari - cigány nyelvtanfolyam:** Folyamatosan zajlik az OCKÖ szervezésében, 2009. évben 8 fő rendőr is részt vett a képzésen.

2009-ben TÁMOP pályázaton nyert támogatásból havi két alkalommal működik a nyelvyakorló műhely 20 fővel.

A programhoz az oroszlányi rendőrök is csatlakoztak, így 2009. évben 60 órás alapfokú felkészítő cigány nyelvtanfolyam indult a részükre. A nyelvóráktól a cigányok megértőbb rendőröket várnak, a rendőrök pedig azt, hogy konfliktushelyzetben is értik majd a saját nyelvükön beszélő romákat.

- **Farsang** február hónapban, ahol a családok közösen viselnek jelmezt
- **Mikulás napi ünnepség:** 2009. évben 120 db csomagot osztottak ki. A gyerekek egy részének az OCKÖ irodahelyiségében adták át, a külterületeken a Német és Nyíres dűlőben a beöltözött Mikulás vitte ki a csomagokat.
- **Táncház:** 2009-ben a TÁMOP pályázat keretén belül 2 alkalommal rendeztek Roma Táncházat.
- **Képzőművészeti kéпкиállítások** szervezése (Mór, Ács, Tatabánya, Kecskéd)
- **Saját képgaléria** létrehozása
- **Nyári Irén 20-éves pályájának munkájáról, alkotó tevékenységéről megemlékezés**
- **„Beszéljessünk Klub”** (közösségépítő, problémamegoldó foglalkozások): A klubhelyiségükben idősek és fiatalok számára „beszélgetős teadélutánok”-at tartanak. A téma változatos és a helyi igényeket tartják szem előtt (pl.: általános iskola megszerzése, ügyeik képviselése és intézésének módja (szituációs játékok), jogok és kötelezettségek ismertetése, vallás, prevenciós előadások, családi kohéziót elősegítő programok, kirándulások szervezése, stb.). Ezen programoknak köszönhető, hogy megerősödött a továbbtanulási szándék, és erősödött a hitélet. A családi és egyéni foglalkozások keretében tanulták meg a résztvevők ügyeik intézésének módjait. A közös programok a családok belső problémáinak megoldásáról, de a közösséggel, egymással szembeni viselkedésükön is változtatottak.
- **Hitéleti programok** szervezése: **Oroszlányi Római Katolikus Egyház Jézus Szíve Gyermekek Klub programjához helységbiztosítás és szóróanyag biztosítás** (havi 1 alkalom, változó időpontban), **Csatkai zarándokút:** (évente 1 alkalommal kerül megszervezésre, ahol biztosítják a busz költséget és étkeztetési költségeket). 2009-ben ismét megszervezésre került a Csatkai zarándokút, ahol 38 fő vett részt, **SEKINA Gyülekezet Zenés Istentiszteleteihez** biztosítják a helyet, a Budapesti gyülekezet látogatásának szervezése (busz költség biztosítása), lebonyolítása. 2009-ban a terembérleti díj kifizetésében nyújtott segítséget az önkormányzat. A gyülekezet ma 40 fős hitközösséget alkot.

- **Prevenációs előadások:** a „Beszélgetés Klub” keretében előadásokat tartanak a Városi Rendőrkapitányság dolgozója és egy egészségtanár bevonásával az egészségvédelemről, ezen kívül felvilágosító szóróanyagokat is biztosítanak.
- **Autentikus zenevilág** megismertetése, roma hitéleti zenevilág bemutatása tanítása,- és a városra jellemző sokszínű táncok bemutatása
- **Balatonlellel nyári táboroztatás:** A 2008.08.19-től-24-ig Balatonlellére szerveztek tábort, ahol megismerkedhettek máshonnan érkező cigány családokkal, közös programokban vehettek részt. A fiatalok kedvelték az esti órákat, ahol ismert cigány politikusokkal beszélgettek és vitatták meg gondolataikat. A balatoni táj és üdülés felszabadította a családokat a mindennapos problémák alól, barátságok megkötése után, pihenten tértek haza.
- **Rendvédelmi Tábor:** 2009. augusztus 12-14-én 12 fő részvételével Kőhánlyáson szerveztek rendvédelmi tábort, melynek célja a rendvédelmi pálya felé történő személyes orientáció
- **Festő Tábor** szervezése 2009-ben
- **Szünidei játszóház:** A nyár folyamán a szünidő kezdetétől a szünidő végéig játszóházat működtetett az OCKÖ. Heti rendszerességgel: csütörtöki és pénteki napokon 10-től 12 óráig. A programok tartalmaztak: mesefilm vetítést, kézműves foglalkozásokat, ügyességi játékokat, igyekeztek ismeret átadására a roma kultúrából. A gyermeklétszám átlagosan 15 fő volt. A programokat a szervezet önkéntes munkatársai bonyolították le. 2009-ben ez a létszám átlagosan 6-8 fő volt, a programot Dombrády Horváth Géza roma festő vezette.
- **MACIKA ösztöndíj:** Az OCKÖ közvetítőként (mediátori szerepe) is elősegíti a kisebbségi nevelést. A folyamatos kapcsolattartás **pozitív eredménye**, hogy **2007-ben 45 fő, a 2008-ban 37 fő** (35 fő oroszlányi, 2 fő bokodi, melyek közül 1 fő egyetemista, 4 fő középiskolás, 12 fő általános iskolás, 20 fő szakiskolát végzett), **2009-ben 65 tanuló** (ebből 62 oroszlányi, 1 fő bokodi, 1 fő dadi, 1 fő kecskédi) számára tudtak roma ösztöndíj megszerzéséhez javaslatot adni a Magyarországi Cigány Közalapítvány (MACIKA) ösztöndíj pályázatán. A Kisebbségi-testület minden esetben megkereste az iskolákat és felvette a kapcsolatot az iskolákkal, gyermekvédelmi felelősökkel, ennek a szervezett munkának köszönhető ösztöndíjasok szép száma.
- **Oroszlányi Cigányokért Díj** alapítása 2009. április 8. Az alapítás évében 4 díjazott volt, 1 oktatási intézmény és 3 magánszemély (pedagógus, romalógus, zenész)
- **Sporttevékenység:** A felnőtt OCKÖ labdarugó csapat részt vett városi rendezvényeken és az Esztergomi CKÖ szervezésében a Goman János Kupán. Szerveztünk anyagi támogatást adott a rendezvényekre való utazás költségeihez is. Az edzéseik lehetőségét is önállóan szervezik.

A civil szférában megvalósuló együttműködés:

- Az EGYMI által szervezett szavalóversenyt mind anyagilag, mind részvételileg támogatta az OCKÖ, az általános iskolákkal való folyamatos kapcsolattartás jegyében.
- Az Oroszlányi Szociális Szolgálat és ÉLETÚT Egyesülettel is kapcsolatot tart (eseti anyagi támogatást nyújt programjaikhoz, részt vesz a közös Mikulás napi szervezésben, illetve segítséget nyújt abban is, hogy az adósságkezelés felé irányítja az ezzel a problémával küszködőket
- Oroszlány Barátainak Köre (Mikulás Ház programjának anyagi támogatása és személyi részvétel biztosítása).
- Tatabányai Cigány Kisebbségi Önkormányzattal való együttműködés, és a Tatabánya Város „Népek Karácsonya” rendezvényen kiállított képek biztosításában.
- A Komárom-Esztergom Megyei Cigány Kisebbségi Önkormányzat kihelyezett testületi ülésének rendezvényi feltételei biztosítása.
- A kistérségi LEADER közösségnek kihelyezett testületi ülések rendezvényi feltételei biztosítása
- Ácsi Cigány Önkormányzat számára átadott dokumentumfilm (esélylatolgatás címen) és képkiállítási anyag biztosítása.

Együttműködés a munkanélküliség kezelése és a felnőttképzés kapcsán:

- A **Munkaügyi Kirendeltséggel rendszeres napi kapcsolattartás** alakult ki. Az együttműködés keretében az OCKÖ irodát felkereső ügyfelek segítséget kapnak munkaügyi kérdésekben, illetve felnőtt továbbképzés lehetőségeit érintő kérdésekben. Az elmúlt években az OCKÖ iroda 2-3 fő közhasznút és közcélút is foglalkoztatott az önkormányzati közmunkaprogram keretén belül.
- **Felnőttképzés:** Talán a legnagyobb problémát a felnőtt cigány lakosság körében az okozza, hogy már az általános iskolát sem fejezik be. Az OCKÖ reprezentatív felmérés alapján, mely az iskolai végzettséget is érintette, a felnőtt cigány lakosság körében,- 65 olyan felnőtt személyhez jutott el a felmérés kapcsán, ahol eredményeként képet kaptunk a felnőtt cigány lakosság iskolai végzettségéről,- és a felmérés mutatói alapján 33 fő 6 osztály alatti és 32 fő esetében, befejezett 6 osztállyal rendelkező felnőtt személyről, kaptak eredményt. (2008. május. 5-től 14 fő végzi a 32 főből az oroszlányi Benedek Elek Általános Iskola és Szakiskolában a „LÉPJ EGYET ELŐRE 2” program keretében a 7-8. osztályt.)

A hatékony együttműködésüket bizonyítja, hogy a látókörükbe kerülő ügyfelek közül egyre több személyt tudnak bevinni a különböző képzésekbe.

Esélyegyenlőség és érdekvédelem megteremtése, ebben való aktív közreműködés:

- Az Igazságügyi Minisztérium Roma Anti-diszkriminációs Hálózata 2007. október hónaptól az OCKÖ Irodájában (minden hónap második szerdáján 10 órától 13 óráig) dr. Végvári Györgyi közreműködésével jogsegélyt biztosít.
A megyei adatok alapján a hálózatnak 2008. évben 33 esetre terjedő ügyfélforgalma volt, ebből 2 eset volt csoportos, és az összes eset közül 1 volt roma anti-diszkriminációs ügy, de ez is a csoportos esetek közül.

- A Komárom-Esztergom Megyei Igazságügyi Minisztérium Jogsegélynyújtó Szolgálatára dr. Nagy Enikő közreműködésével („Nép Ügyvédje”) tart OCKÖ Irodában ügyfélfogadást (minden hónap első péntekén 9-12 óráig)
A 2008-as év ügyfél forgalma a városban 50 fő, 2009-ben 43 eset fordult elő.
- Mediátori szerepben a lakossági fórumok szervezése az ügyfelek a szolgáltatók és intézmények között. Az ÖCKO általában szóróanyagokkal, előzetesen értesíti a roma közösséget az őket érintő változásokról, segíti azokhoz való alkalmazkodásukat, képviseli méltányos érdekeiket.
- Dokumentumfilmet készítettek dr. Radványi Lajos szociológus, szerkesztő-riporter közreműködésével, „ESÉLYLATOLGATÁS” címmel. Az OCKÖ a dokumentumfilmet az esélyegyenlőséget elősegítő rendezvényekre térítésmentesen biztosítja.

Információs Iroda működtetése:

Az OCKÖ irodai helyiségében információs szolgáltatást is folytat, melyben a közösségüket érintő problémákban nyújtanak segítséget rendszeres ügyfélfogadás keretében. Ilyen információ-szolgáltatásra 2008-as év folyamán 402 esetben került sor. Az estek tipizált felosztása nehéz, hiszen általában összetett problémákkal állnak szemben.

Az ügyfeleket minden szükséges esetben a megfelelő ellátást biztosító intézmény felé orientálják. 2008. évben közülük sokakat vontak be adósságkezelésbe, elsősorban lejárt közüzemi-díj tartozásuk miatt.

Egyéb területen létrejövő együttműködés:

2008. évben együttműködési megállapodás jött létre az Oroszlányi Szolgáltató Zrt. és az OCKÖ között, a Petőfi udvar 1-7 számok alatti önkormányzati bérlakások közös használatú épületrészei, közvetlen környezetük, illetve a főként a Nyíres dűlőben található külterületi közterületek rendben tartására.

Bár a tapasztalatok vegyesek, sokan szélmalomharcként értékelik e munkát, talán érdemes abba belegondolni, ennek hiányában milyen állapotok uralkodnának.

A feladatot több munkatárssal látják el, hiszen a munkaterület is kibővült az Erőműi-tó partjánál lévő konténerekkel és a Petőfi udvar pince, vízóra helyiségek és a padlásterék takarításával.

6. ANTI-SZEGREGÁCIÓS PROGRAM

A város rosszabb státuszú területeinek beazonosítása és a részletes elemzése a városrészi elemzések vonatkozó részeiben.

6.1. Célok meghatározása

Az anti-szegregációs program célja az alacsony státuszú- rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkező és 8 osztálynál nem magasabb iskolai végzettséggel rendelkező, aktív korú lakos társadalmi, gazdasági, szociális és lehetőség szerint közösségi integrációja, illetve a feltételek megteremtése, életkörülményeik javításának elősegítése, a közszolgáltatásokhoz való hozzáféréseinek javítása, valamint a romák és nem romák életkörülményei, társadalmi helyzetük között kialakult különbségek csökkentése, hosszú távon ezek megszüntetésének előmozdítása.

Éppen ezért az általános intézkedések célja a jelenlegi szegregátumok és szegregációval veszélyeztetett területek, valamint az ott élő lakosság bővülésének megakadályozása, a lakosság társadalmi, szociális helyzetének javítása.

A legfontosabb stratégiai célok a következők:

- az integrált oktatás további szinten tartása, deszegregáció a közoktatásban, a legalább alapfokú iskolai végzettség megszerzése, az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők képzettségi szintjének fokozatos és folyamatos emelése,
- az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők, ezen belül is a nők, a 40 év felettek és a romák munkaerő-piaci integrációjának elősegítése, illetve foglalkoztatottsági szintjük emelése,
- a lakhatási körülmények javítása, egészségügyi-higiéniás állapot javítása,
- a tárgyalt területeken élő települési lakosok egészségi állapotának javítása, a születéskor várható élettartam növelése, valamint az alacsony státuszú rétegek egészségügyi ellátórendszerhez való hozzáférésük javítása,
- reszocializáció (az ember kerülhet olyan közegbe, ahol más normák érvényesek - ezért átalakítja szokásait, viselkedését, értékrendszerét. Az innen való „visszatérés” a régi közegbe – visszaszokni)
- a romákkal és alacsony társadalmi rangú csoportokkal szembeni diszkrimináció csökkentése, az esélyegyenlőség elősegítése a jogérvényesítés során.

A program stratégiai céljainak megvalósításával, a hátrányos rétegeken belül megnő a munkával szerzett jövedelem értéke. Ez növeli a többségi társadalom általi elfogadottságukat. A javuló életkörülményekkel összefüggésben csökkenni fog a megélhetési bűnözés, mint egyetlen alternatíva, hiszen nem ez lesz az anyagi javak megszerzésének elsődleges módja. A munkaerő-piaci értéknövekedés magával vonja, hogy stabilabb lesz a társadalmi státusuk, szabadabbak lesznek. A társadalmi elfogadottság növekedésével, a többség befogadó készsége is megnő.

Az anti-szegregációs program tervezése az önkormányzat, a szociális szolgálat és a helyi Cigány Kisebbségi Önkormányzat bevonásával történt.

Az elemzett szegregátum (Óvárosban Petőfi udvar és környezete) vonatkozásában kijelenthető, hogy 2001 óta pozitív változások mentek végbe, melyek elősegítik a városrész, illetve az érintett terület felzárkóztatását.

6.2. Lakhatási integráció

A városban a lakhatási feltételek további, következetes javítását szándékozik elérni az önkormányzat. Bár a városi helyzetelemzésben is bemutatásra került, hogy Oroszlányban magas az összkomfortos, korszerű lakások aránya, de célul tűzi ki a lakásfeltételek további javítását elsősorban a Petőfi udvar és környékén, illetve a külterületen (Német, Nyíres dűlő) is.

A város a közeljövőben tervezi megvalósítani a **Petőfi udvarban** lévő ún. „Sárga tömb” bontását. Az épület elbontását követően a terület közterület funkciót kap. A területen parkolók kerülnek kialakításra, amellet, hogy a zöldfelület megújul, ezzel megvalósulna a terület közterületi rendszerének fejlesztése és a zsúfolt beépítettség oldása is. Emellett az önkormányzat folyamatosan foglalkozik a tulajdonában lévő, rossz műszaki állapotban lévő épületek jövőbeni hasznosításának lehetőségével. Ezen épületek sorsát már középtávon, azaz a 2007-2013-as programozási időszakban rendezni kell.

Az önkormányzat a jövőben kizárólag 48 db önkormányzati bérlakást kíván fenntartani, ami nem elegendő az ott élő lakosság integrált környezetben való elhelyezésére. Mivel az önkormányzatnak egyéb lakásvásárlásra elkülöníthető saját forrása nincs, így az alábbi tevékenységekkel tud hozzájárulni a lakhatási integráció megteremtéséhez:

1. 2010. január elsejétől bevezetésre kerül a nem önkormányzati, vagy állami tulajdonban lévő bérlémenyekben főbérlokként bejelentkezők részére is az 50 %-os lakbértámogatás.
2. Középtávú tervei között szerepel a bérlakások hatékony átalakítása, ennek érdekében szükséges a pályázati források feltérképezése az épületek felújítására (befektetők felkutatásával), illetve ennek pályázatkészítése, a területen élők érdekeinek szem előtt tartásával. A felújítási munkák során a helyi lakosság a lehetőségekhez képest minél szélesebb körű bevonása (területrendezés, segédmunka stb.)
3. Lakókörnyezet javítása: a megmaradó lakásállomány komfort fokozatának és minőségének javítása. A korszerűsítés során a komfortfokozat növelése mellett energetikai fejlesztésekkel kevésbé pazarló, egyénileg is jobban szabályozható rendszerek kerülnek kialakításra, ahol adottak az egyéni takarékoság lehetőségei is. Ezzel az energiaköltségek rezsín belüli aránya csökkenthetővé válik. Ezekon felül az eddig is rendelkezésre álló adósságkezelési szolgáltatás és a szociális alapon nyújtható lakásfenntartási támogatás is elérhető lesz a lakóknak. Így a magasabb színvonalú lakhatás jelentősebb anyagi terhek nélküli is lehetővé válik.
4. Az önkormányzat kidolgozza a hosszú távú lakáspolitikai stratégiáját, melyben értékeli az újonnan bevezetett lakhatási támogatási rendszer (1 éves) hatékonyságát, feltárja a korábban hozott önkormányzati döntések társadalmi hatásait, továbbá megvizsgálja, hogy milyen feltételek és milyen működési modell fennállása esetén lehetne egy jól működő bérlakás állományt kialakítani és fenntartani.
5. Az önkormányzat a jövőben is biztosítja a társasházak pályázatához szükséges önkormányzati kiegészítés mértékét.

Határidő: 1., 5. pont esetében folyamatos, 2-3. pont esetében 2013. december 31., 4. pont esetében 2011. december 31.

Felelős: Önkormányzat, OSZ Zrt.

A Német és Nyíres dűlő esetében:

1. A nadrágszűj telkekből nagyobb, használható telkek kialakításának ösztönzése, segítése, megegyezésekkel. Az önkormányzati tulajdonban lévő telkek megtartása, esetleg további telkek vásárlása. Esetlegesen változtatási, építési tilalom bevezetése a területre.
2. Tájékoztatni az ott élőket és tulajdonosokat az újonnan bevezetésre kerülő lakbértámogatás lehetőségeiről, ösztönözve ezzel őket arra, hogy minél többen visszaköltözzenek a városba.
3. Támogatni a mozgásérzékelő, fotocellás és programozható lámpák kihelyezését a 2 fő dűlőút mentén, a közvilágítás hiányára való tekintettel, mellyel a közbiztonság is javulna.
4. A Német és Nyíres dűlőkben lakók körében, önkéntes alapon vagyon és életvédelmi, prevenciós járőrszolgálat beindítása.
5. Az áramszolgáltató bevonásával vizsgálják felül a terület villamos energia áram ellátását és készüljön arra vonatkozóan felmérés, hogy kinek nincsen mérőórája. Ezt követően az Önkormányzat és az áramszolgáltató együttműködésében program kerül kidolgozásra a kártyás mérők felszerelésére. Így csökkenthető lenne az illegális vételezők száma és jobban tervezhetővé válna az egyes családok számára a villamos energia használat költsége, az azzal való takarékoskodás.

Mindezeket leszámítva az önkormányzat a továbbiakban is biztosítja a lakásfenntartás növekvő költségeinek ellensúlyozására az adósságkezelést, a lakásfenntartási- és lakbértámogatást.

Határidő: 1-2. pont esetében 2010. július 1-től folyamatos, 3-4. pont esetében 2010. december 31, 5. pont esetében 2011. december 31.

Felelős: Építéshatóság, Önkormányzat, Szervezési Osztály, OCKÖ, helyi média, E-ON

6.3. Oktatási integráció

A jelen 2007-2013-as programidőszakban a város több Európai uniós pályázaton is részt vett. 2008. évben a TIOP-2007-1.1.1. pályázat keretén belül az „Interaktív táblák” beszerzése és használata az oktatási intézményekben, témában pályázat került benyújtásra.

Folyamatban van az **Oroszlány Város Általános Iskoláinak Komplex Fejlesztése** című (KDOP-5.1.1/2F kiírású) pályázat, melynek keretén belül a város iskolái legkésőbb 2010 augusztusára teljesen megújulnak. A település óvodáinak átfogó fejlesztése szintén zajlik, erre vonatkozóan 2010-ben az önkormányzat újabb pályázatokat tervez benyújtani. A bölcsődei kapacitás növelésére és a leromlott állapotú épületrész felújítására 2009-ben pályázatot nyújtott be az önkormányzat, melyet a város megnyert.

A önkormányzat emellett részt vesz az integrált oktatást segítő pályázaton is: **TÁMOP-3.1.4.-08/2-2008-0008 számú: A Kompetencia alapú oktatás, és az egyenlő hozzáférés feltételeinek megteremtése Oroszlány Város Általános Iskoláiban.** Ennek keretén belül megvalósul a közoktatási intézményekben dolgozó pedagógusok szakmai felkészítése, a

kompetencia alapú oktatás bevezetéséhez szükséges feltételek megteremtése (tankönyv, laptop, eszköz, tananyag).

A jövőben továbbra is **feladat, hogy kiküszöböljék az iskolák közötti szegregálódási folyamatok jelenlétét**. Ennek érdekében minden évben elvégzik az iskolai körzethatárok esélyegyenlőségi szempontú felülvizsgálatát, és a továbbiakban is **biztosítják az intézményekben a hátrányos helyzetű tanulók kiegyenlített jelenlétét**. A hátrányos helyzetű gyerekek iskoláztatásában eddig sem érvényesült a szegregáció. A közoktatási esélyegyenlőségi program mindezek mellett részletes intézkedési tervet tartalmaz, melynek megvalósítása, az abban rögzítetteknek megfelelően történik.

A **külterületeken élők oktatáshoz való hozzáférést** segíti az önkormányzati rendelet is, amely a gyermekvédelmi kedvezmények körében **közlekedési támogatást** nyújt a **tankötelezettségi korú fiatalok** részére.

Törekedni kell az akcióterületen **élők képzettségi szintjének és foglalkoztathatóságának javítására**. A Munkaügyi Központ oroszlányi kirendeltsége a jövőben is igyekszik kihasználni a megnyíló pályázati támogatásokat (TÁMOP) az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők továbbtanulására, ennek elősegítése érdekében az OCKÖ felvállalja a felnőttek körében (roma származású) alapfokú tanulmányokat folytatók ingyenes korrepetálását. A tehetséggondozásra is nagy figyelmet kell fordítani, hogy a magasabb fokú képzési irányok felé is nyitottak legyenek (érettségi, illetve a felsőfokú képzettség megszerzése). A jelenleg is működő ösztöndíjakat, támogatásokat a jövőben is biztosítja a város.

Mindezekon túlmenően az oktatási integráció erősítéséhez a következő intézkedésre vállal kötelezettséget az önkormányzat:

1. Kidolgoz egy olyan ösztöndíj rendszert a saját fenntartású iskoláiban, amely a gyermek iskolai teljesítménye alapján, illetve a szociális, családi viszonyait is figyelembe véve nyújtana támogatást, ezzel is ösztönözve őket a tanulásra.

Ezek erősítése azért fontos, mert a városban is összefüggés található az iskolázottság, a foglalkoztatás, a lakás-és életkörülmények között. A hátrányos helyzetben élőknek ezért a mentális, mentorálási segítséget is meg kell adni, annak érdekében, hogy erősödjön az oktatással kapcsolatos motivációjuk. Oroszlányban, e tekintetben is tapasztalhatóak a pozitív irányú változások.

Határidő: folyamatos és jelenleg is folyik, az 1. pont esetében 2011. június 31.

Felelős: Oktatási intézmények vezetői, önkormányzat, OCKÖ

6.4. Közlekedésfejlesztés

A szegregáció kezelésében fontos szerepe van a mobilitásnak. A Petőfi udvar és környéke városközponti jellegéből adódóan minden szempontból kielégítő a közlekedés. Egy-két útburkolat minőséget leszámítva.

A külterület vonatkozásában is javult a várossal a közlekedési kapcsolat, hiszen 2009. évben felújították a Rákóczi Ferenc utat egészen Bokodig. A dülökbe kivezető Bokodi út menti járda is teljes hosszában, a közvilágítási hálózattal együtt kiépítésre került.

További fejlesztés a külterület vonatkozásában a következő:

1. A területen élőkkel összefogva, szervezett munka keretében, rendezni a főbb, gépjárművel nehezen megközelíthető dűlő utakat.

Az önkormányzat hosszú távú tervei között nem szerepel a terület belterületté nyilvánítása. A fennálló problémák oldására már a fentebb említett közlekedési támogatás, illetve a lakók esetleges átköltötésének támogatása nyújt megoldást.

Határidő: 2011. december 31.

Felelős: OCKÖ, önkormányzat

6.5. Mobilizációs program

Az alacsony státuszú lakosság koncentrációjának oldására szociális városrehabilitációs program kidolgozási lehetőségeinek, (1. szegregátum esetében, Óvárosban), megvalósíthatóságának vizsgálata a település szegregátumára vonatkozóan.

A jó támogatási rendszer kialakítása ellenére nehezen indul meg a mobilizáció, hiszen jelenleg a város nem rendelkezik piaci típusú bérlakással.

1. szükségletek felmérése, illetve ezek meghatározása megfelelő kutatásra alapozva,
2. a szükségletek felmérése után egyéni reszocializációs (társadalomba való „visszatérés”, beilleszkedés) programok kidolgozása (családsegítő, gyermekjóléti szolgálat közreműködésével)
3. pályázati források feltérképezése,
4. megvalósíthatóság vizsgálata, pályázatkészítés
5. a külterületi lakott részek esetében is, kiemelten a Német és Nyíres dűlőknél, a 2011. évi népszámlálási adatok felhasználásával célzott kutatásokat és felméréseket végez az Önkormányzat. Ennek alapján a belterületi szegregátumon túl a külterületi szegregátumra is mobilizációs programot dolgoz ki.
6. A további lakhatási problémák megelőzésére és kezelésére, az önkormányzati ingatlanokat kiemelten szem előtt tartva, lakáspolitikai stratégiát és intézkedési tervet dolgoz ki a város.
7. Nem történt vizsgálat arra vonatkozóan, hogy életvitelszerűen hányan laknak a dűlőkben, ez ahhoz szükséges, hogy mérlegelni lehessen azt, hogy az önkormányzatnak biztosítania kell-e az egészséges ivóvízhasználatot az ott élők számára

Határidő: 1-3 pont esetében 2010. július 1-jétől folyamatos, 4-5 pont 2012. december 31., 6. pont esetében 2011. december 31., 7. pont esetében 2010. december 31.

Felelős: Városfejlesztési és Környezetvédelmi Bizottság, Szociális és Egészségügyi Bizottság, Szociális Igazgatási Csoport, Vagyonhasznosítási csoport(beruházás, közbeszerzés), Szociális Szolgálat, OSZ Zrt

6.6. Az érintett lakosság foglalkoztatási helyzetének javítása, munkaerő-piaci integrációjának elősegítése, képzési, átképzési, munkahely teremtési, elhelyezkedést elősegítő programok

A város feladatának tekinti az alacsony státuszú lakosok élethelyzetének, társadalmi esélyegyenlőségének javítását, munkaerő-piaci integrációjuk elősegítését. Az ezen réteget

érintő hátrányok, mint területi elszigeteltség, társadalmi lemaradás, alacsony iskolázottság, szakképzetlenség, alacsony jövedelmi viszonyok, rossz lakáskörülmények vezetnek oda, hogy elindul egy területen a szegregálódás folyamata.

Mint azt a helyzetelemzés részben is bemutattuk az OCKÖ, a szociális, oktatási, egészségügyi intézményekkel együttműködve mindent megtesz annak érdekében, hogy ösztönözze az alacsony státuszú, ezen belül is a roma származásúakat arra, hogy saját maguk is törekedjenek a jobb élethelyzet, életminőség kialakítására. Ennek érdekében minden segítséget megad mind a helyi, mind a kisebbségi önkormányzat abban, hogy ösztönözze az érintetteket a testi-lelki egészségük megőrzésére.

Az önkormányzat, az intézményrendszer és a kisebbségi önkormányzat, felvilágosító és közvetlen információáramlást biztosító tevékenysége a szegregálódással veszélyeztetett népesség információval való ellátásának továbbiakban is kiemelt eszköze marad.

A munkanélküliek elhelyezkedési esélyeinek és foglalkoztatásának növelését a **Munkaügyi Központ számos eszközzel és munkaerő-piaci programmal igyekszik elősegíteni** jelenleg és a jövőben is, hiszen a **regisztrált álláskeresők részére támogatott képzésekre** is lehetőséget nyújt. A képzésben részt vevők, a **képzés idejére megélhetési támogatást** kapnak. 2009 évben az alábbi képzésekben lehetett részt venni: szállodai portás, recepciós, társadalombiztosítási ügyintéző, szállodai szobaasszony, ápoló, angol alap- és középfokú tanfolyam, könnyűgépkészítő, fogyóelektródás hegesztő, szociális gondozó-ápoló, élelmiszer eladó, kereskedő-boltvezető, nehézgépkészítő, gépi forgácsoló-köszörűs, ápolási asszisztens, volfrámelektródás hegesztő.

A jövőben még inkább hangsúlyt kell fektetni arra, hogy olyan **képzések/átképzések induljanak, melyek a valós és igazán piacképes, helyi szinten is eladható szakmákat jelentik**. Ennek megvalósítása érdekében az Önkormányzat a helyi kisebbségi önkormányzattal karöltve, a település gazdasági szereplőivel egyeztetve és a munkanélküliek képzettségének, egyéni képességeinek és vállalandó együttműködéseik ismeretének tükrében **felméri a települési és kistérségi hiányszakmák körét**. Ezt követően a munkaügyi központtal közösen célzott képzéseket indít.

2009. évben pozitív változások történtek, hiszen elindították az „**Út a munkához programot**”, melynek célja, az, hogy minél több rendszeres szociális segélyből élőt visszajuttassanak a munkaerőpiacra. A munkaképes eddigi segélyezettek, vagy munkát és azért minimálbért kapnak az önkormányzattól, vagy ha nem tudnak számukra feladatot biztosítani, rendelkezésre állási támogatásban részesülnek az eddigi szociális segély helyett. Az önkormányzat a **közhasznú és közcélú foglalkoztatás** maximális kihasználásával tudja erősíteni a munkavállalási esélyeiket.

A Szociális Szolgálat az aktív korúak, nem foglalkoztatható személyek beilleszkedési programjának keretén belül jelenleg is egyéni és csoportos formában segít a társadalmi integrációban.

A hátrányos helyzetű csoportok munkaerő-piaci helyzetének javítása érdekében az önkormányzat a következők kidolgozását kezdeményezi:

1. Az önkormányzat a továbbiakban is együttműködik a Munkaügyi Központ oroszlányi kirendeltségével és a helyi munkaadókkal.

2. Az önkormányzat támogatja a munkahelyteremtő beruházásokat, vállalkozásokat, különösen a nők, illetve a 40 év feletti csökkent munkaképességűek vonatkozásában, elősegítve ezzel az alacsony státuszúak munkavállalási esélyeinek növelését.
3. Az önkormányzat a beruházási közbeszerzési eljárásban megjeleníti, hogy olyan kivitelezőket részesít előnyben, akik vállalják, hogy alkalmaznak hátrányos helyzetű munkavállalókat is.
4. Folyamatosan figyelemmel kíséri a munkahelyteremtést támogató pályázati lehetőségeket, részt vesz az esetleges pályázat kidolgozásában.
5. Szervezi a közhasznú, közcélú foglalkoztatást.
6. Felméri a települési és kistérségi hiányszakmákat

Határidő: 1-5. pont esetében folyamatos, 6. pont esetében 2011. július 1.

Felelős: Önkormányzat- Szociális Igazgatási Csoport, Munkaügyi Központ oroszlányi kirendeltsége, Remondis Oroszlány Zrt.

Mindezekon túlmenően információink szerint a **Komárom-Esztergom megyei Cigány Kisebbségi Önkormányzatok Szövetsége, mely egy civil szervezet** tervezi, hogy megyei szinten a munkaügyi központok segítségével **a roma fiatalok részére képzési és foglalkoztatási programot indít**, mely program a tervek szerint 2010 májusában indulna-tudtuk meg **Vörös Istvántól, aki a szövetség elnöke** és egyben a Komárom-Esztergom megyei Cigány Kisebbségi Önkormányzatok megyei, illetve a Tárkányi Cigány Kisebbségi Önkormányzat elnöke is.

Ennek érdekében a **közeljövőben fel kívánja keresni ez a szervezet a települési önkormányzatokat, hogy felmérje a roma lakosság helyi szintű munkalehetőségeit, illetve azt, hogy a programban kik és hányan vennének részt, illetve, hogy az önkormányzatok vállalnák-e a képzést követően ezen emberek foglalkoztatását.** (Oroszlányból 5-7 fő fog csatlakozni a programhoz)

Röviden tehát ez tulajdonképpen egy **olyan munkaerő piaci program indítása** lenne, amely során alap-, illetve középfokú végzettséggel rendelkező, magukat romának valló regisztrált munkanélküliek a képzését követően, a képzésben részt vevő személyek egységes elvek alapján dolgoznának. A képzést követően 2 évig az alkalmazottak munkabérért továbbiakban is a program finanszírozza, így a foglalkoztatónak munkabért nem kellene fizetniük csak a 2. évet követően.

A képzési idő alacsony fokú képzés esetén 3 hónap, a középfokú képzés esetén 8 hónap lenne.

A képzést követően, az alacsony fokú végzettséget megszerző munkanélküliek a helyi kisebbségi önkormányzatoknál szociális jellegű feladatokat is el tudnának látni, elsősorban a romák körében a szociális segítség területén. A középfokú végzettségűek pedig a települési foglalkoztatottak munkájának koordinálását, szakmai segítségét végeznék, illetve közreműködhetnének az adott település problématerképeinek elkészítésében is (oktatás, foglalkoztatás, lakhatás, szociális és egészségügyi területen) és a helyi kisebbségi önkormányzat programjainak szervezésében, lebonyolításában is részt vehetnének.

A képzésben részt vevők gondos kiválogatására nagy hangsúlyt kell fordítani, hiszen fontos, hogy a résztvevők ismerjék a roma lakosság helyzetét, problémáit, tevékenyen részt

kívánjanak venni a roma lakosság munkaerő-piaci helyzetének javításában, társadalmi integrációjának elősegítésében.

Megyei szinten 40-50 főt szeretnének bevonni a programban. A szervezet és a képzés keretében kiemelten női munkaerő képzése és foglalkoztatása zajlana.

A program megvalósulásával a közmunka programok keretében nem csak fizikai munkát igénylő feladatokat, hanem adminisztratív, kereskedelmi, szociális- és kulturális munkát is végezhetnének a roma felnőttek. E mellett megteremtődne a magukat romának valló munkanélküliek munkaerőpiacra történő bejutásának és tartós bennmaradásának elősegítése. A résztvevők a programot követően kialakíthatnának egy ismeretségi kört és nagyobb eséllyel tudnának visszalépni a munkaerőpiacra.

Ennek érdekében javasoljuk, **hogy Oroszlány város is fontolja meg ezen programhoz való csatlakozásának lehetőségeit. Egy ilyen civil szervezethez való kapcsolódás jó alapot nyújthat a települési képzési-információs rendszer hatékonyabbá tételéhez, mely kifejezetten a társadalmilag, szociálisan leszakadt és hátrányos helyzetű lakosság felzárkóztatásával foglalkozik.**

6.7. A közszolgáltatásokhoz (szociális és egészségügyi) való hozzáférés javítása

1. A közszolgáltatást nyújtó intézmények akadálymentesítésének folytatása. A helyi lehetőségek figyelembe vételével, intézményvezetők bevonásával, saját, illetve pályázati források felhasználásával.
2. A szegregált területen élők egészségügyi szűrő programjának fejlesztése. Az érintett területen az alábbi szűrővizsgálatok elvégzése helyben megvalósítható: fogászati szűrés, asztma vizsgálat, allergia vizsgálat. Az allergiás és asztmás megbetegedések nagy valószínűség szerint a jelzett területeken élő kisgyermekek körében nagyon elterjedtek. A felnőttek körében az alábbi szűrések végezhetőek el az Oroszlányi Ápolási Kft-ben: tüdőszűrés, nőgyógyászati szűrés, vérvizsgálat. A vizsgálatokon való részvétel, a Kisebbségi Önkormányzat képviselőinek bevonásával és segítségével megvalósítható.
3. A bölcsődei férőhelybővítésre megnyert pályázattal lehetőség nyílik a hátrányos helyzetű, veszélyeztetett gyermekek bölcsődei elhelyezésére, ezzel is hozzájárulva egészséges testi- lelki fejlődésükhöz, szocializációjukhoz.
4. Hátrányos helyzetű csoportok információhoz való korlátlan hozzájutásának elősegítése, melynek érdekében az **OCKÖ az Információs Irodájának** szolgáltatását kibővítve biztosít részükre egy helyiséget, ahol a megfelelő infrastruktúra kiépítését követően, az ügyeik intézéséhez használhatják az internetet, lehetőséget biztosítva ezzel a naprakész információhoz jutás lehetőségét is.
5. Települési egészségügyi és szociális térkép elkészítése, hogy pontosan felmérésre kerüljön, hogy hol milyen intézkedések szükségesek.
6. Meg kell vizsgálni a telepi családsegítő és gyermekjóléti szolgálat kialakításának lehetőségét, így az információs szolgáltatáson túl kibővített funkcióval (pl. mosás, fürdési, programszervezési, stb. lehetőségeket) is működhetne. A prevenció mellett korrekció és kríziskezelés is a probléma keletkezésének helyén válhatna lehetségessé szakszerű segítségnyújtással. Célja a tájékoztatás, felvilágosítás az élet minden területéről, nyílt napok szervezése.

Határidő: 1. pont esetében folyamatos, 2-3, 6. pont esetében 2010. július 1-től folyamatos, 4. pont esetében 2012. június 31., 5. pont esetében 2010. december 31.

Felelős: Intézményvezetők, ÁNTSZ, Önkormányzat, OCKÖ, Ápolási Kft., házi orvosok, OSZ Zrt.

Oroszlány esetében a **szociális alapellátás nem teljes körű**, egyes kötelező ellátási formák (nappali intézmények) hiányoznak.

Fontos megjegyezni, hogy a hiányzó ellátási formák bevezetése szakdolgozói létszámnövekedést, így egyben munkahelyteremtést is jelentene.

Határidő: 2010. július 1-től folyamatos, pályázat megjelenésétől, illetve az önkormányzati forrásszükséglet meglététől függ.

Felelős: Intézményvezetők, önkormányzat

Ezen a területen is megfigyelhető az uniós pályázatokon való részvétel. A város támogatást nyert a TÁMOP-5.2.5-08/1-2008-0185 jelű pályázaton „Oroszlány térségben felügyelet nélkül csellengő gyerekek és családjaik számára szabadidős programok és kompetencijavító szolgáltatások szervezése”. A város 17 millió forintot nyert a 25 eseménysorozatból, 375 foglalkozásból álló, program megvalósítására, melyet a Szociális Szolgálat 338-at bonyolít és 37-ben koordináló szerepet végez. A program 2009-ben kezdődött és megvalósításának határideje 2010. június 30.

Anti-szegregációs referensi munkakör és munkacsoport kialakítása az Önkormányzat, a szociális szolgálat a helyi képzési, egészségügyi, rendészeti szervezetek és az OCKÖ részvételével.

A referens szervezetileg a települési önkormányzathoz tartozna. Feladata a településen élő szociálisan, társadalmilag, gazdaságilag leszakadó, hátrányos helyzetbe kerülő, vagy már eleve hátrányos helyzetben lévő lakosság informálása, szervezése, ügyeinek és képzési, foglalkoztatási programjainak koordinálása, a lehetőségek és kapcsolatok felkutatása, pályázatokon való részvétel segítése lenne. A munkakör betöltésénél feltétel a megfelelő végzettségek és munkatapasztalatok megléte, illetve, hogy ismerje a helyi kisebbségek és nemzetiségek belső viszonyait. Célszerű, hogy a referensi munkakört roma származású töltsse be.

Határidő: 2011. június 30.

Felelős: Önkormányzat, OCKÖ, Oroszlányi Ápolási Kft., Intézményvezetők, helyi rendőrkapitányság

6.8. Együttműködések

A város a továbbiakban is együttműködik a Szociális Szolgálattal, az OCKÖ-vel, illetve a szociális területen működő civil szervezetekkel, egyesületekkel, alapítványokkal, az Oroszlányi Ápolási Kft-vel, a helyi Rendőrkapitánysággal, és helyi lakossági érdekvédelmi szervezetekkel.

Az OSZ Zrt, mint meghatározó helyi közszolgáltató (távfűtés, meleg víz, szennyvízkezelés, szociális bérlakás rendszer üzemeltetője és önkormányzati

ingatlanvagyon kezelője) a jövőben is fenn kívánja tartani a Szociális Szolgálattal, az OCKÖ-vel kötött megállapodásait és rendkívül jól működő, naprakész kapcsolatait.

Határidő: folyamatos

Felelős: Intézményvezetők, önkormányzat, szervezetek, egyesületek, alapítványok vezetői, OSZ Zrt, OCKÖ

Látható tehát, hogy az intézkedéseket többségében az Önkormányzatnak kell kezdeményeznie, illetve megtennie annak érdekében, hogy megelőzze a szegregációs területek kialakulását, csökkentse a társadalmi kirekesztődés veszélyét. Így az önkormányzat kötelezettséget vállal arra, hogy az anti-szegregációs programban való intézkedéseket megteszi, és a jövőben nem tervez, és nem tesz olyan intézkedéseket, amelyek a szegregáció irányába hatnának. Az anti-szegregációs terv eredményeinek mérhetősége érdekében a terv megvalósulását évente vizsgálni kell és az aktualizálásokat az IVS felülvizsgálata keretében 2-3 évente szükséges megtennie az Önkormányzatnak.

6. tábla: Anti-szegregációs program beavatkozásait tartalmazó összefoglaló tábla (Stratégiai terv)

Helyzetelemzés megállapítására (problémára) hivatkozás	Konkrét cél szöveges megfogalmazása	Stratégiai jellegű beavatkozás leírása	Beavatkozás felelőse	Eredményességet mérő indikátor középtávon (3 év)	Eredményességet mérő indikátor hosszú-távon (6 év)	Szükséges erőforrás
Lakhatási integráció						
1. szegregátum: Rossz műszaki állapotban lévő önkormányzati bérlemények	Önkormányzati bérlemények átfogó felújítása (3 épülettömb)	A közeljövőben kiürülő 1 épülettömb tulajdonviszonyának rendezése (Földhivatali)-befektetők általi felújítása. Ezt követően a további 2 tömb ütemezett felújítása lehetőség szerint befektetők bevonásával, az ott élők érdekeinek szem előtt tartásával. A felújítási munkák során a helyi lakosság a lehetőségekhez képest minél szélesebb körű bevonása (területrendezés, segédmunka stb.)	Építéshatóság, Önkormányzat, jegyző	Összkomfortos lakások száma, integrált környezetben elhelyezett lakások száma	Felújított összkomfortos lakások száma, a szegregátum felszámolásra kerül	Befektetői forrás, akár PPP konstrukció
1. szegregátum: A területen található leromlott műszaki állapotú, kiürített, jelentős alapterületű épület, melynek hasznosítására igény nem mutatkozott és korszerű felújítása nem kivitelezhető.	Épület elbontása	Területrendezés, tulajdonviszonyok földhivatali rendezése	Vagyonhasznosítási csoport, Építéshatóság, polgármester, jegyző	Vonatkozó tervek elkészítése, új parkolók száma, kialakításra kerülő minőségi zöldfelület nagysága, köztéri bútorok száma	Az ott élők komfortérzete nő, területen található ingatlanok értéke megnő	Önkormányzati költségvetés

<p>1. szegregátum: Rossz minőségű út és járdaburkolatok</p>	<p>A szegregátum infrastrukturális ellátottságának javítása, a terület feltáró útjainak burkolatcseréje</p>	<p>Gönczi F. u.-Petőfi S. u. - Fürst S. u. burkolatainak felújítása</p>	<p>Építéshatóság, Vagyonhasznosítási csoport, jegyző, polgármester</p>	<p>Tervek elkészülte</p>	<p>Felújított út, járda hossza (Folyóméter)</p>	<p>Önkormányzati költségvetés és pályázat</p>
<p>1. szegregátum: Társasházi, magántulajdonban lévő ingatlanok kedvezőtlen energetikai és műszaki jellemzői</p>	<p>Szegregátum területén lévő nem önkormányzati ingatlanok minőségének javítása</p>	<p>Lakóközösségek pályázatainak kiemelt Önkormányzati támogatása, pályázati lehetőségek célzott eljuttatása a közös képviselőhöz, lakókhoz</p>	<p>jegyző, polgármester, Közös képviselők, Lakásszövetkezet, tulajdonosok, OSz Zrt.</p>	<p>Beadott pályázatok száma</p>	<p>Energia hatékony épületek száma, felújított összkomfortos lakások száma</p>	<p>Önkormányzat, pályázat, tulajdonos</p>
<p>2. szegregátum: Városszövettől elkülönülten (ipari övezetbe ékelődve, külterületen) létrejött szegregált telep, melynek alapvetően rossz a humán, szolgáltatási és közmű struktúrával való ellátottsága. A terület eredeti (kiskertgazdálkodás, kikapcsolódás) használata megváltozott</p>	<p>A területen élők lakáskörülményeinek komplex módon történő javítása</p>	<p>Egyénre szabott megoldások keresése a rossz lakáskörülmények között élőkkel együttműködésben, a megfelelő lehetőségekről tájékoztatni a területen élőket, törekedni arra, hogy a terület lakossága tovább ne növekedjen és elinduljon a városba történő visszaköltözés</p>	<p>Önkormányzat- Szervezési osztály, Cigány Kisebbségi Önkormányzat, Szociális Szolgálat</p>	<p>Lakbértámogatásra fordított összeg, lakáshoz jutás helyi támogatására (családok támogatása, letelepedési támogatás) fordított összeg</p>	<p>Lakbértámogatásra fordított összeg, lakáshoz jutás helyi támogatására (családok támogatása, letelepedési támogatás) fordított összeg</p>	<p>Önkormányzati költségvetés</p>
<p>2. szegregátum: Nincs közvilágítás a területen</p>	<p>Javuljon a terület közbiztonsága</p>	<p>Mozgásérzékelő, fotocellás és érzékelős lámpák kihelyezése a két fő dűlőút mentén</p>	<p>polgármester, jegyző, Városfejlesztési és Környezetvédelmi Bizottság, Szociális és Egészségügyi Bizottság</p>	<p>Nő az ott élők megelégedettsége</p>	<p>A vagyon ellen elkövetett bűncselekmények száma csökken</p>	<p>Önkormányzati költségvetés, támogatások, tulajdonosi hozzájárulás</p>

<p>2. szegregátum: A terület belső útvonalai mentő és tűzoltó által nehezen megközelíthető</p>	<p>Javuljon a terület fő közlekedési tengelyeinek minősége, a belső részek megközelíthetősége.</p>	<p>A területeken élőkkel összefogva, szervezett munka keretében rendezésre kerülnek a gépjárművel nehezen megközelíthető dülő utak</p>	<p>OCKÖ, Önkormányzat, Remondis Oroszlány Zrt., Tűzoltóság</p>	<p>Javul a terület megközelíthetősége</p>	<p>Veszélyhelyzet esetén a mentők, tűzoltók, orvosi ügyelet, rendőrség kiérkezési ideje rövidül</p>	<p>Önkormányzat, Tűzoltóság, Remondis Zrt.</p>
<p>2. szegregátum: Nem megfelelő az általános közbiztonság, gyakoriak a vagyonelleni bűncselekmények</p>	<p>Érintett területeken javuljon a közbiztonság</p>	<p>Önkéntes alapon vagyon és életvédelmi, prevenciós járőrszolgálat beindítása</p>	<p>Civil szervezetek, Polgárőrség, Rendőrség, Közterület Felügyelet, Településőrök</p>	<p>Járőrszolgálat kereteinek kidolgozása</p>	<p>Javul a közbiztonság</p>	<p>Civil, pályázati, önkormányzati, rendvédelmi szervek támogatása</p>
<p>2. szegregátum: Valószínűsíthető, hogy az itt élő emberek többsége illegálisan vételezi az áramot, ezáltal nem alakul ki bennük a takarékoság iránti igény</p>	<p>Csökkentjen az illegálisan vételezők száma</p>	<p>A konkrét tényfeltárást követően, az egyéni élethelyzetek vizsgálatával intézkedések megtétele (kártyás mérőórák felszerelése- védett fogyasztók)</p>	<p>Önkormányzat, Áramszolgáltató, Lakosság</p>	<p>Az Önkormányzat és az Áramszolgáltató közösen felszereli a mérőórákat azoknál a családoknál, akiknek bizonyíthatóan nincs órájuk és életvitelszerűen ott élnek</p>	<p>Az áram illegálisan vételezése megszűnik, kialakult egy védett fogyasztói kör</p>	<p>Önkormányzati költségvetés</p>
<p>2. szegregátum: A kertés mezőgazdasági területhasználatot szinte felváltotta a lakhatási funkció</p>	<p>A romló tendencia megállítása, az eredeti területhasználathoz közeli állapot visszaállítása</p>	<p>Az önkormányzati tulajdonú területek megtartása, további területek vásárlása, a nagyobb használható területek kialakítása érdekében. A területek sorsát illető döntések meghozataláig építési tilalom elrendelése a területre.</p>	<p>Önkormányzat, Építéshatóság, Tulajdonosok</p>	<p>A külterületre való kiköltözés folyamata megáll</p>	<p>A terület fokozatosan visszanyeri eredeti funkcióját</p>	<p>Önkormányzati költségvetés</p>

<p>2. szegregátum: Nem történt vizsgálat arra vonatkozóan, hogy életvitelszerűen hányan laknak a dűlőkben, ez ahhoz szükséges, hogy mérlegelni lehessen azt, hogy az önkormányzatnak biztosítania kell-e az egészséges ivóvízhasználatot az ott élők számára</p>	<p>Minél hamarabb elkészüljön a felmérés</p>	<p>A felmérés tükrében az önkormányzat megtegye a szükséges intézkedéseket</p>	<p>Önkormányzat, ÁNTSZ, Szociális Szolgálat, Védőnői hálózat, Ott élő lakosság aktív bevonása</p>	<p>Elkészül a felmérés</p>	<p>A felmérés eredményeitől függően intézkedési terv kerül kidolgozásra</p>	<p>Önkormányzati költségvetés, lakosság</p>
<p>Mindkét szegregátumban a lakhatás, illetve a hátrányos helyzet által generált problémák kezelése, vagy egyéni jellegű kezelése</p>	<p>Egyéni reszocializációs programok készítése</p>	<p>A családok helyzetének, egyéni lehetőségeinek feltérképezése</p>	<p>Családsegítő. és Gyermekjóléti Szolgálat</p>	<p>Egyéni tervek készítése, gondozási folyamat elindítása</p>	<p>Pozitív irányú szocializációs folyamat indulhat el az ott élők esetében</p>	<p>A jelenleg rendelkezésre álló humán erőforrás megerősítése</p>
<p>Város teljes területe: A családok folyamatosan nehezedő lakhatási körülményei</p>	<p>A településen élők számára a megfelelő körülmények közötti lakhatás biztosított legyen</p>	<p>2010. január 1-től az Önkormányzat bevezette a 30/2009 (XII. 31.) Ök rendeletet, a nem önkormányzati, vagy állami tulajdonú bérlakásokban lakó bérlők részére nyújtható 50%-os lakbértámogatást.</p>	<p>Önkormányzat, Szociális és Egészségügyi Bizottság</p>	<p>A program széles körben ismertté válik és eljut a lehetséges érintettek köréhez.</p>	<p>A peremterületen élők közül egyre többen költöznek vissza a város belső területeire.</p>	<p>Önkormányzati költségvetés</p>
<p>Lemaradás tapasztalható az iparosított technológiával épült lakóépületek energetikai felújításában</p>	<p>Minél több társasház adja be a pályázatot</p>	<p>Az önkormányzat a beadott pályázatokhoz biztosítja a kiegészítés mértékét</p>	<p>Önkormányzat, Társasház közösségek, Lakásszövetkezetek</p>	<p>Nő az energetikailag felújított épületek száma</p>	<p>Nő az energetikailag felújított épületek száma és ezzel együtt javul a városkép</p>	<p>Önkormányzati költségvetés</p>

Nincs konkrét jövőbeni intézkedések arra vonatkozóan, hogy a bérlakások számának csökkenése, illetve az egyre súlyosbodó gazdasági válság, milyen hatást gyakorolt a lakosság lakhatási feltételeire	Lakáspolitikai Stratégia elkészítése	Értékeli a 2010-től bevezetett lakhatási támogatási rendszer hatékonyságát, feltárja a korábban hozott önkormányzati döntések társadalmi hatásait, megvizsgálja a bérlakás állomány működtetésének jövőbeni alternatív modelljeit.	Önkormányzat, OSz Zrt., Szociális Szolgálat	Elkészül a Lakáspolitikai Stratégia	A stratégiában feltárt problémákra megoldási javaslatok készülnek. A lakhatási feltételek javulnak.	Önkormányzati költségvetés, pályázat
Oktatási integráció (mindkét szegregátum vonatkozásában)						
Az általános iskolába járó gyerekeknél magas a hiányzások aránya, általános egészségügyi állapotuk gyakran nem megfelelő	Csökkenjen az érintett gyermekek körében az indokolatlan hiányzások száma, javuljon az általános egészségügyi állapotuk	Önkormányzat által kidolgozott ösztöndíj rendszer, melynek keretében az ösztöndíjasok kedvezményesen használhatják a városi sport-és kulturális létesítményeket, illetve a városi sportegyesületek tagdíjához hozzájárul az önkormányzat	Önkormányzat, Intézményvezetők, civil és sportszervezetek, Létesítményeket Üzemeltető Nonprofit Kft.	Ösztöndíjrendszer kidolgozásra kerül	Széles körben ismertté és alkalmazottá válik a lehetőség, csökken a hiányzások száma, nő az általános egészségügyi állapot	Önkormányzat, Intézmények, civil szervezetek
1. szegregátum: A városrészben rendkívül magas a 3H-s gyermekek száma	Csökkenjen a 3H-s gyermekek száma	Ösztönözni az érintett szülők körében legalább az alapfokú tanulmányok elvégzését, célzott képzési lehetőségek felajánlása	Önkormányzat- Humán Szolgáltatások osztálya, Intézményvezetők, Munkaügyi kirendeltség, Szoc. Szolg.	Nő a képzettségi szint	Csökken a 3H-s gyermekek száma	TÁMOP pályázatok, Önkormányzat

A 3H-s gyermekek közül kevesen folytatják tanulmányaikat középfokú intézményekben	A középfokú intézményekben továbbtanuló 3H-s tanulók számának növelése	Egyéni fejlesztési és (a tanulókat, szülőket egyaránt megcélzó), pályaorientációs programok kidolgozása. Önkormányzati ösztöndíj rendszer kidolgozása, amely az iskolai teljesítménytől függ, annak érdekében, hogy ösztönözzük őket a tanulásra	Önkormányzat- Humán Szolgáltatások osztálya, Intézményvezetők	Nő a középfokú intézményekben továbbtanuló 3H-s gyermekek száma	Javul a munkavállalási esélyük	Önkormányzati költségvetés, pályázati források, civil szervezetek
Munkaerő piaci integráció						
1-2. szegregátum: A szegregátumokban élők képzettségi szintje alacsony	A szegregátumban élők képzettségi szintje emelkedjen	A képzési lehetőségek közvetlen felajánlása a lakosság részére a körükben végzett szakmai felméréseknek megfelelően	Munkaügyi kirendeltség, Önkormányzat	A felmérés lezajlik és a felhívások eljutnak az érintettekhez	Az érintett területen nő a képzettségi szint, csökken a munkanélküliség	Állami programok, pályázatok (TÁMOP-5.3.1-C-09/1 és 2), Önkormányzat, Munkaügyi kirendeltség
1-2. szegregátum: Magas a munkanélküliek száma	Javuljon a foglalkoztatottsági helyzet a területeken	A közbeszerzési kiírás során előnyben részesíteni azon vállalkozókat, akik alkalmaznak megfelelő képzettséggel rendelkező helyi állásnélkülieket	Önkormányzat	Közbeszerzési szabályzat ilyen irányú átdolgozása	Az így lefolytatott közbeszerzések száma nő	-
1-2. szegregátum: A településnek nincsen pontos képe arról, hogy melyek a jelenlegi piacképes hiányszakmák a térség gazdasági szereplőinek körében.	Javuljon a foglalkoztatottsági helyzet a területeken	Felmérésre kerülnek a munkáltatókkal közösen a települési és kistérségi hiányszakmák.	Önkormányzat-polgármester, jegyző, munkaügyi kirendeltség, OCKÖ, OSz Zrt.	Elkészül a felmérés	A felmérés ismeretében átalakításra kerül a helyi szakképzési rendszer és a munkaügyi központ, célzott képzési programja.	Állami programok, pályázatok, Önkormányzat, Munkaügyi kirendeltség

Közszolgáltatásokhoz (szociális és egészségügyi) való hozzáférés javítása, Mobilizációs program						
Jelenleg nincs pontos ismerete a városnak a helyi társadalom rétegződéséről, térbeli elhelyezkedéséről, a helyi társadalmi viszonyok rendszeréről, egészségügyi állapotáról.	Települési egészségügyi és szociális térkép készítése	A helyi társadalmi problémák megoldásának elősegítése, közösségépítés	Önkormányzat (Szociális Igazgatási Csoport), Szociális Szolgálat, Oroszlányi Ápolási Kft., ÁNTSZ	Pályázat kiírása	Az elkészült dokumentum képet ad a város gazdasági-társadalmi fejlődésében döntő szerepet játszó humán erőforrás erősségeiről és gyengeségeiről. A feltárt társadalmi problémák és a helyi szociális, egészségügyi ellátórendszer kapcsán, intézkedéseket fogalmaz meg	Önkormányzati költségvetés, esetleges pályázati forrás
A szegregátumokban élő, hátrányos helyzetű lakosság körében a megfelelő információhoz jutás nehézkes	OCKÖ Információs Iroda szolgáltatásainak kiterjesztése	Hátrányos helyzetű és rossz szociális, lakhatási viszonyok között élő lakosság információval való ellátottsága növekedjen.	OCKÖ	Újabb szolgáltatások bevezetésre kerülnek (ingyen internet)	Javul az érintettek információs ellátottsága, önállóan is képesek lesznek információszerezésre.	OCKÖ, civil szervezetek
Rossz műszaki állapotú, minden komfortot nélkülöző lakásban élő, a szolgáltatáshoz nem, vagy csak nehezen hozzájutó hátrányos helyzetű szegregátumban élő lakosság	Telepi családsegítő és gyermekjóléti szolgáltatás kialakítása, kibővített funkcióval (mosás, fürdés stb. lehetőséggel). A prevenció mellett korrekció és kríziskezelés	A probléma keletkezésének helyén válhatna lehetségessé a szakszerű segítségnyújtás	Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat	Az ott élők komfortérzete nő, hátránya csökken	Pozitív irányú szocializációs folyamat indulhat el az ott élők esetében	Önkormányzati költségvetés

A szegregátumokban élők érdekvégyesítő képessége, információkkal való ellátottsága, képzési és oktatási programokon való részvétele általában alacsony	Anti-szegregációs referenci munkakör és munkacsoport kialakítása	A szegregálódott lakosság körében javuljon képzési és oktatási programokban való részvétel, a társadalmi, szociális programok iránti aktivitás és javuljon az információs ellátottságuk	Önkormányzat, jegyző, OCKÖ, Rendőrkapitányság, Oroszlányi Ápolási Kft., intézményvezetők	Munkakör és munkacsoport feltételeinek, működési területének kialakítása	Célzott programok és információs tevékenység révén javul az érintett lakosság helyzete	Önkormányzat
Egészségügyi program						
1-2 szegregátum Szerényebb jövedelmi viszonyok miatt, az egészséges életmód háttérbe szorulásának esélye nagyobb	Javuljon a területen élők egészségügyi állapota	Célzott prevenció és szűrőprogramok eljuttatása a terület lakosságához	Önkormányzat, ÁNTSZ, Ápolási Kft., OCKÖ	Érintett szervezetek bevonásával a program kidolgozása	Nő a prevenció és szűrő programokban részt vettek száma	Pályázat
Közösségfejlesztési program						
Nem megfelelő helyi közösségi szellem és aktivitás	Az érintett területeken önszerveződő helyi közösségek létrehozása	Civil szervezetekkel együttműködve, a terület igényeihez igazodó megoldások keresése	Önkormányzat, oroszlányi civil szervezetek	Fejlesztési javaslatok kidolgozása	Közösen elfogadott javaslatok kivitelezése, a lakosok egyre nagyobb arányban élnek a lehetőségekkel	Önkormányzat, civil pályázat
Közlekedésfejlesztés						
2. szegregátum: Mentő-tűzoltó autó által nehezen megközelíthető 2 fő dűlőút	Az érintett területek megközelítése javuljon	A területen élőkkel összefogva, szervezett munka keretén belül rendezni a főbb utakat	Lakosság, civil szervezetek, OCKÖ	Mindenféle gépjárművel megközelíthetővé válnak a legfőbb utak	A terület rendezettségét sugároz	Civil szervezetek

